

ZSINATI TÖRVÉNYEK, HATÁROZATOK

Budapest, 2008. május 16.

2008. ÉVI III. TÖRVÉNY AZ EGYHÁZ SZERVEZETÉRŐL ÉS IGAZGATÁSÁRÓL SZÓLÓ 2005. ÉVI IV. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL

1.§ (1) Az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény (továbbiakban: törvény) 136.§ (1) bekezdése a következő f) ponttal egészül ki és e bekezdés eredeti f-h) felsorolás g-i) felsorolásra változik.

„f) gyermek- és ifjúsági bizottság,”

(2) A törvény 139.§ a következő (2) bekezdéssel egészül ki és e § eredeti (2)–(3) bekezdése (3)–(4) bekezdésre változik:
„(2) A gyermek- és ifjúsági bizottságba az egyházkerületek 2-2 tagot választanak, az országos presbitérium saját tagjai közül egy tagot küldhet, valamint további 3 tagot választhat. A gyermek- és ifjúsági bizottságnak hivatalból tagja az országos evangélicizációs és missziói lelkész. A választás során törekedni kell arra, hogy a gyermek- és az ifjúsági terület képviselői azonos súllyal vegyenek részt a bizottságban.”

2.§ E törvény kihirdetése napján lép hatályba.

2008. ÉVI IV. TÖRVÉNY A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ 2008. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSÉRŐL SZÓLÓ 2008. ÉVI I. TÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL

1.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház 2008. évi költségvetéséről szóló 2008. évi I. törvény az alábbi 3. sz. melléklettel egészül ki:

Szervezeti egység neve	Iskolai végzettség			Létszám összesen
	felső-fokú	közép-fokú	alap-fokú	
Déli Egyházkerület	3	2	-	5
Északi Egyházkerület	4	2	-	6
Nyugati Egyházkerület	4	-	1	5
Országos Iroda				
Igazgatóság	2	-	-	2
Titkárság	1	2	-	3
Tanácsadók	1	-	-	1
Belső ellenőr	1	-	-	1
Országos felügyelői titkárság	0,5	-	-	0,5
Humán referens	-	1	-	1
Számítástechnikai referens	-	1	-	1

Szervezeti egység neve	Iskolai végzettség			Létszám összesen
	felső-fokú	közép-fokú	alap-fokú	
Gépjármű referens	1	-	-	1
Pályázatfigyelő referens	1	-	-	1
Oktatási Osztály	4	1	-	5
Építési és Ingatlanrendezési Osztály	3	1	-	4
Diakóniai Osztály	3	-	-	3
Gazdasági Osztály	1	5	1	7
Zsinati referens	1	-	-	1
Média referensek	2	-	-	2
Ifjúsági és Gyermekosztály	2	1	-	3
Külföldi Osztály	1	1	-	2
Gondnokság, portaszolgálat	1	4	2	7
Teológiai referens	1	-	-	1
Egyéb	1	-	-	1
GAS ügyvivő	1	-	-	1
Lutheránia	1	-	-	1
MAEK	1	-	-	1
Szolgálatok				
Egyetemi	3	-	-	3
Kórház	3,5	-	-	3,5
Misszió	2	-	-	2
Reptér	1	-	-	1
Szlovák	1	-	-	1
Összesen:	52	21	4	77

2.§ E törvény elfogadása napján lép hatályba.

ZSINATI HATÁROZATOK

21/2008. (V. 16.) zsinati határozat országos számvevőszék elnökének választásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva a 143.§-ra és az egyház háztartásáról szóló 2000 évi I. törvény 7.§ (2) bekezdésére – 2009. január 1. napjától kezdődően Dr. Zsugyel Jánost a Magyarországi Evangélikus Egyház országos számvevőszéke elnökévé választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**22/2008. (V. 16.) zsinati határozat
országos számvevőszék tagjának választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000 évi I. törvény 7.§ (2) bekezdésére – Dr. Szlobodnyik András Győzöt a Magyarországi Evangélikus Egyház országos számvevőszéke tagjának választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**23/2008. (V. 16.) zsinati határozat
országos számvevőszék tagjának választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000 évi I. törvény 7.§ (2) bekezdésére – Kránitz Józsefet a Magyarországi Evangélikus Egyház országos számvevőszéke tagjának választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**24/2008. (V. 16.) zsinati határozat
országos számvevőszék tagjának választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (4) bekezdés a) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000 évi I. törvény 7.§ (2) bekezdésére – Laki Gábornét a Magyarországi Evangélikus Egyház országos számvevőszéke tagjának választja az általános tisztújítás időpontjáig, 2012-ig.

**25/2008. (V. 16.) zsinati határozat
az Evangélikus Szolidaritási Alap vezetőségének
választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az Evangélikus Szolidaritási Alapról szóló 2007. évi IV. törvény 6.§ (8) bekezdése alapján az Evangélikus Szolidaritási Alap vezetősége szakmai ismeretekkel és gyakorlattal rendelkező tagjának ifj. Zászkaliczky Pált választja.

**26/2008. (V. 16.) zsinati határozat
az Evangélikus Szolidaritási Alap vezetőségének
választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az Evangélikus Szolidaritási Alapról szóló 2007. évi IV. törvény 6.§ (8) bekezdése alapján az Evangélikus Szolidaritási Alap vezetősége tagjának Dr. Dul Udo Endrét választja.

**27/2008. (V. 16.) zsinati határozat
az Evangélikus Szolidaritási Alap vezetőségének
választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az Evangélikus Szolidaritási Alapról szóló 2007. évi IV. törvény 6.§ (8) bekezdése alapján az Evangélikus Szolidaritási Alap vezetősége tagjának dr. Szentpétery Kálmánt választja.

**28/2008. (V. 16.) zsinati határozat
az Evangélikus Szolidaritási Alap vezetősége
elnökének választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az Evangélikus Szolidaritási Alapról szóló 2007. évi IV. törvény 6.§ (8) bekezdése alapján az Evangélikus Szolidaritási Alap vezetősége elnökének ifj. Zászkaliczky Pál választja.

**29/2008. (V. 16.) zsinati határozat
jelentés elfogadásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata a Magyar Honvédségnél végzendő lelkési szolgálatról szóló 2007. évi VI. törvény 3.§ (7) bekezdése alapján Lackner Pál tábori püspök 2007. évben folytatott tevékenységéről szóló jelentését elfogadja.

**30/2008. (V. 16.) zsinati határozat
szolgálati jogviszony létesítéséről**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (5) bekezdés a) pontja alapján – utalva az egyházi szolgálatról és az egyházi szolgálatot végzőkről szóló 2005. évi III. törvény 67.§ (1) bekezdésére – a piliscsabai egyetemi lelkési feladatok ellátására Kézdy Péter lelkéssel határozatlan idejű félállású szolgálati jogviszonyt létesít.

**31/2008. (V. 16.) zsinati határozat
jelentés elfogadásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 136.§ (2) bekezdése alapján – utalva a 24/2006. (V. 19.) országos közgyűlési határozatra – a lelkészek házassági válásával foglalkozó időszakos etikai bizottság jelentését elfogadja. A zsinat felkéri a törvényelőkészítő bizottságot, hogy – együttműködve az etikai bizottsággal, az esperesi tanáccsal és a püspöki tanáccsal – a 2008. évben készítsen elő a bizottság jelentésében foglaltakra vonatkozó törvénymódosítást.

**32/2008. (V. 16.) zsinati határozat
jelentés elfogadásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (5) bekezdés b) pontja alapján – utalva a 140.§ (2) bekezdésére – Pröhle Gergely országos felügyelő, országos tisztségviselő 2007. évben folytatott tevékenységéről szóló jelentését elfogadja.

**33/2008. (V. 16.) zsinati határozat
jelentés elfogadásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (5) bekezdés b) pontja alapján – utalva a 140.§ (2) bekezdésére – Ittész János elnök-püspök, országos tisztségviselő 2007. évben folytatott tevékenységéről szóló jelentését, értékelését elfogadja.

**34/2008. (V. 16.) zsinati határozat
a Magyarországi Evangélikus Egyház
2007. évi beszámolójáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (6) bekezdés c) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 4.§ (1) bekezdésére – a Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. évi beszámolóját 17.652.143 ezer forint mérlegfőösszeggel és 1.630.585 ezer forint mérleg szerinti eredménnyel elfogadja.

**35/2008. (V. 16.) zsinati határozat
a tényfeltáró bizottság 2008. évi jelentésének
tárgyalásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény (továbbiakban: törvény) 113-126.§-a alapján – utalva az ügyrend 48.§ (3) bekezdésére – a tényfeltáró bizottság jelentésének tárgyalása során az ügyrend egyes rendelkezéseit nem alkalmazza, és az alábbi eljárási rend szerint tárgyal:

1) A tényfeltáró bizottság jelentése alapján a zsinat kötelességének tartja, hogy az egyházhoz méltóan, keresztyéni lelkülettel tudja végiggondolni milyen következményei vannak az egyházra nézve a feltárt történelemnek. Ezen cél alapján a zsinat a feltárt információkat bizalmasan kezeli.

2) Az ügyrend 13/A.§ (2) bekezdésétől eltérően a zsinatra szóló meghívó nem tartalmazza a tényfeltáró bizottság anyagát, a jelentést a zsinat szavazati jogú tagjai külön, névre szólóan kapják meg.

3) A törvény 116.§-a alapján a zsinat elnöksége zárt tárgyalást rendel el, melyen az ügyrend 26.§ (2) bekezdésében foglaltakon kívül az országos presbitérium és a tényfeltá-

ró bizottság tagjai, továbbá az általuk felkért szakértők vesznek részt.

4) Az ügyrend 31.§-től eltérően a vita alapjául az országos elnökség és a zsinati elnökség által együttesen elkészített határozati javaslat szolgál, amelynek előterjesztője: Kertész Botond.

5) Az ügyrend 49.§ (1)-(3) bekezdésének megfelelően a tényfeltáró bizottság jelentésének tárgyalásáról hangfelvétel és napló készül, azonban azt a zsinat bizalmasan kezeli.

6) Az ügyrend 52.§-től eltérően ez ügyben a tájékoztatás az országos elnökség vagy az általuk, írásban megbízott személy feladata.

**36/2008. (V. 16.) zsinati határozat
tényfeltáró bizottsági tagságról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (5) bekezdés a) pontja alapján – utalva tényfeltáró bizottság létrehozásáról szóló 5/2005. (V. 20.) országos közgyűlési határozatra, valamint a tényfeltáró bizottság működési rendjéről szóló 5/2007. (III. 23.) zsinati határozatra – a bizottság tagjaként Csepregi András megerősíti.

**37/2008. (V. 16.) zsinati határozat
a tényfeltáró bizottság 2008. évi jelentésének
elfogadásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata az egyház szervezetéről és igazgatásáról szóló 2005. évi IV. törvény 104.§ (5) bekezdés b) pontja alapján a tényfeltáró bizottság jelentését elfogadja, és munkáját a továbbiakban is fontosnak tartja.

A zsinat felkéri a bizottságot, hogy az elkészítendő részletes tanulmányok elsősorban élő érintettekről szóljanak, másodsorban pedig azokról, akik rokonság vagy névazonosság miatt kapcsolatban állnak az egyház vezetőivel.

A zsinat felszólítja a bizottságot, hogy az ülészek előtt, amelyre jelentést terjeszt elő, a tanulmányokat a meghirdetett időpont előtt 5 héttel készítsék el.

A 2008. május 16-án a zsinat elé terjesztett listát a tényfeltáró bizottság 2008. évi jelentésének tárgyalásáról szóló 35/2008. (V. 16.) zsinati határozat szerinti módon bizalmasan kell kezelni.

Budapest, 2008. május 16.

Korányi András s.k.
lelkészi alelnök

Muntag András s.k.
nemlelkészi elnök

Farkas Sándor s.k.
lelkészi jegyző

dr. Rabné dr. Barizs Gabriella s.k.
nemlelkészi jegyző

ORSZÁGOS FELÜGYELŐI BESZÁMOLÓ

2008. május 7.

Bevezető

A legutóbbi zsinati beszámoló (2007. március) óta eltelt több mint egy év mozgalmas időszak volt egyházunk életében. Hatéves szolgálati ciklusom első teljes éve bővelkedett eseményekben, reménységre okot adó fejleményekben és – sajnos – számos olyan tapasztalatban is, melyek nem hiányoztak sem nekem személyesen, sem pedig az egyházi közéletnek. Jelentésemben igyekszem elemezni a történeteket, ugyanakkor – hasonlóan az elmúlt évi gyakorlathoz – olyan célokat is meg kívánok fogalmazni, melyek zsinati támogatás nélkül aligha számíthatnának sikeres megvalósulásra.

Fontosnak tartom, hogy az országos felügyelői tevékenységet a Zsinat és az egyházi közélet folyamatosan figyelemmel kísérje. Éppen ezért kezdeményeztem, hogy a szóbeli felügyelői beszámoló és annak vitája minden egyes zsinati ülészakon napirendre kerüljön. Azért is hangsúlyozom ennek jelentőségét, mert még mindig igen gyakran fogalmazódik meg – elsősorban az Országos Elnökséggel szemben – az a vád, hogy a nyilvánosság kizárásával, önkényesen dönt bizonyos kérdésekben. Nem csodálkozhatunk azon, hogy a rendszerváltozást megelőző, de egyházunkban még néhány évig tovább élő gyakorlat sokakat bizalmatlanná tesz a mégoly demokratikusan megválasztott vezetőkkel szemben is. Ugyanakkor abszurd, hogy legtöbbször azok részéről hangzanak el a bizalmatlanság bántó megnyilvánulásai, akik maguk is részesei vagy egyértelmű haszonélvezői voltak a korábbi antidemokratikus gyakorlatnak. Sokan elmondták már, hogy leginkább a bizalmatlanság mérgezi az egyházi közéletet. Ennek ellenszere az akár konfliktusokat is vállaló világos beszéd, egyértelmű kérdések és egyértelmű válaszok. Ehhez képest nem akarom véka alá rejteni hiányérzetemet amiatt, hogy akár a zsinati beszámolókat, akár más találkozások vagy akár spontán telefonhívások alkalmával nem hangzottak el azok a kérdések, amelyek megválaszolásával számos későbbi híresztelést s így fölösleges konfliktust megelőzni lehetett volna. Ezen a gyakorlaton mindenképp érdemes lenne változtatni.

Múlt évi jelentésemben is egyértelműen kiálltam az egyházi és a világi törvények érvényre jutása és juttatása mellett. Ennek fontosságát most is csak ismételni tudom, ugyanakkor az idő múlásával kezdenek kirajzolódni azok a hiányosságok, melyek adott esetben szükségessé tehetik az egyház szervezeti felépítésének módosítását, egyes törvények megváltoztatását. Az ezzel kapcsolatban kibontakozó vita során – melynek előjelei már most is tapasztalhatók – fontos, hogy a jelenlegi törvénykönyv „atyjai” ne személyes sértésként éljék meg a változtatás szükségességét hangsúlyozó véleményeket, hanem a jobbitás szándékát látva a maguk tapasztalatával is járuljanak hozzá egy működőképesebb, tevékenységének és a

rendelkezésre álló – tette kész – személyi állomány méretének valóban megfelelő struktúra kialakításához.

I. Az egyház anyagi és intézményi helyzete, az Országos Presbitérium tevékenysége

1. Anyagi helyzetünk

Minden intézményben a vezetői felelősség része annak indítványozása, hogy a rendelkezésre álló anyagi keretből milyen célra mennyi fordítódik. Közismert gondja egyházunknak, hogy költségvetésünk jó része csupán átfolyó tétel, melynek hasznosítása egy törvényileg meghatározott automatizmus alapján történik. E béklyótól csak az önálló bevételek növekedése által tudnánk megszabadulni, melyre vonatkozó kezdeményezéseket az elmúlt évben már megfogalmaztam. Az egyháztagok felé hangszúlyozandó anyagi felelősség az ország általánosan rossz gazdasági helyzetére való tekintettel napjainkban nyilván kevésbé jelenthet igazi gyógyírt. Ugyanakkor meggyőződésem, hogy a kérdésben olykor az indokoltnál is nagyobb a szemérmesség, ami nem teszi híveink számára is nyilvánvalóvá: intézményeink homlokzatán a Lutherórsza csak akkor lehet védjegy, ha a más intézményekhez képest kialakítandó minőségi többletet a megfelelő anyagi erővel is alá tudjuk támasztani.

Anyagi lehetőségeink bővítésének másik eszköze a minden évben visszatérő 1%-os kampány. Az elmúlt évben örvendetes növekedés mutatkozott, ami híveink és az egyházunk tevékenységével szimpatizálók nagyobb adótudatosságára utal. Az idejű hirdetéseket az egyik vezető reklámügynökség, a Saatchi & Saatchi jótékony támogatásával terveztük, melyet a kampány célcsoportjának és a „konkurens” egyházak hirdetéseinek részletes elemzése előzött meg. Az a tény, hogy a plakátokon ezúttal az oktatási intézményeinkre hívjuk fel a figyelmet, természetesen nem jelent semmilyen tartalmi preferenciát más intézményeinkkel szemben. Arról van csupán szó, hogy az üzenet közvetítése, a hagyományra is utaló humoros, kedves képi megvalósítás jelen esetben iskoláink központba állítását tette célszerűvé. A kampány eredményessége csak egy év múlva lesz értékelhető. Itt jegyzendő meg, hogy a többi történelmi egyházzal közösen kezdeményeztük az oktatási és a pénzügyi tárcánál, hogy az 1 %-os nyilatkozatok regionális megoszlása váljék megismerhetővé. Ezen információ birtokában célirányosabban lehetne felhívásainkat is megfogalmazni.

Az önálló evangélikus profil kialakítását célozza az is, hogy az oktatási és diakóniai intézményeink tevékenységének megfelelően felhasználandó, a korábbi visszatartás után nagy összegben befolyt normatívakiegészítés ne kerüljön automatikusan az intézményekhez. A javaslatot a költségvetési törvényben a Zsinat is elfogadta, így lehetőség nyílik arra, hogy képesek legyünk intézményeink tevékenységét, annak sajátosan evangélikus tartalmát job-

ban összehangolni, munkatársaink juttatásait más intézményeknél kedvezőbben kialakítani. A javaslatot kezdetben sok bírálat érte, de azt tapasztalom, hogy az illetékes bizottságok támogatása révén is egyre többen megértik a fent megfogalmazott célok szükségességét.

Egyházunk anyagi helyzetének javítását, az ügyvitel korszerűsítését célozza az a számítástechnikai modernizáció, melyre a költségvetés ebben az évben 30 millió forintot biztosít. A pontos igények felmérése folyamatban van, a tanácsadók kiválasztása folyik. Mivel az egyházi közélet ismeretében tudom, hogy az e célra kifizetendő összeget többen sokallani fogják, előre jelzem: ez egy drága műfaj. A modernizáció által realizálható megtakarítás mértéke ugyanakkor általában visszamenőleg is igazolja az investíciót.

A közös céljaink megvalósítására fordítható forrásaink közül ki kell emelni a különböző pályázati lehetőségek kérdését. Örvendetes, hogy a lehetőségek között egy országos pályázatfigyelő és egyházkerületi pályázati felelősök segítenek eligazodni, abban bízva, hogy minél több sikeres pályázatról számolhatunk majd be. Ugyanakkor nem kerülhető meg egy olyan kérdés, mely az egyházi közvéleményt már egy konkrét ügy kapcsán (a norvég nagykövet asszony látogatása egyházunk vezetőinél) valamelyest borzolta. A püspökök és általam bemutatott, a Norvég Alap „kegyeit kereső” pályázatok kapcsán elhangzott néhány erőteljes bírálat, hogy vajon miért pont azokat a bizonyos pályázatokat emeltük ki a sok közül. A kérdésfeltevésben, mint cseppben a tenger, benne foglaltatik az egyházunk működését állandóan átható dilemma: a gyülekezetek, intézmények autonómiája, egyedi érdekei miképpen egyeztethetőek össze egymással és az erősen korlátozott, ám mégis csak valóságos egyházi hierarchiában felül lévők eltérő befolyásával, a számukra biztosított nyilvánosság erejével? Ha magunk nem is foglalkoznánk a kérdéssel, a világi pályázatbírálók már jelezték: nehezen tudják kezelni, rangsorolni az egyes egyházaktól külön-külön befutó pályázatokat, ugyanakkor nem tudnak eltekinteni bizonyos kvótaszemlélettől sem. Saját érdekünk tehát, hogy a jövőben igyekezzünk saját körben tisztázni a pályázatok időzítését, anyagi igényeit.

Anyagi ügyeink áttekintéséhez jelentős támogatást biztosít a Zsinat által meghozott költségvetési törvény, melyben az egyes költséghelyek felelősei is nevesítve vannak. Remélhetőleg a törvény által szabott határidők betartásával a jövő évi tervezés átgondoltabban, a törvényalkotás céltudatosabban, több tartalmi, szakmai vitát lehetővé téve fog lezajlani.

2. Intézményi helyzetünk

Egy újonnan felálló intézményi struktúrában természetes, hogy minden szereplő keresi a helyét, igyekszik érvényesíteni befolyását, hosszú távra kialakítani azokat a mechanizmusokat, melyek meggyőződése szerint a leg-

inkább célravezetőek. Ez a folyamat sem világi, sem egyházi intézmények esetében nem lehet konfliktusmentes, könnyen próbára tesz testvéri szeretetet, nagyvonalúságot, racionalitást. A konfliktusok megjelenését általában felgyorsítja, ha pénzről és/vagy személyügyi kérdésekről van szó. Bár sokáig bíztam ennek ellenkezőjében, most már tudom: ez egyházunkban sincs másként.

A folyamat egyes elemei már néhány zsinati ügy, törvény kapcsán is (székház, gyűjtemények, szolidaritási törvény) kirajzolódtak, a jelenség az új országosiroda-igazgató megválasztása kapcsán eszkalálódott. A zsinati döntést követő országos ügyészi bírósági beadvány, az Országos Bíróság első és másodfokú ítélete, majd az Országos Ügyész lemondása, nem is beszélve az egész szomorú folyamatot övező méltatlan vádaskodásról egy rossz állapotban lévő közösség és egy konfliktusos helyzetben csak korlátozottan működőképes intézményrendszer képét mutatta.

Nem könnyű a történeteket értékelni, hiszen a jogszerűség és célszerűség dilemmájában nem jogászként is különösen gyakran őrlődik az ember. Ugyanakkor vannak helyzetek, amikor a jogszerűség rovására érvényesített célszerűségi szempont a józan megítélés számára üdvözlendő, jogi szempontból azonban legalábbis kétséges. Így vagy úgy: a célszerűség primátusának hangsúlyozása az Országos Bíróság másodfokú ítéletében precedens értékkel bír, ami után nehéz lesz visszatérni a szigorú jogkövető magatartás korábban ideálisnak tartott mértékéhez.

Mielőtt a részletekbe bocsátkoznék, fontosnak tartom leszögezni: noha a másik jelölt megválasztását támogattam, egy pillanatig nem kérdőjeleztem meg a zsinati döntés jogszerűségét, Kákay István országosiroda-igazgatóvá történt megválasztását. Hidas János előzetesen nem tájékoztatott szándékáról, melyet így sem kommentálni, sem befolyásolni nem volt módomban. A beadványa mögötti legfőbb indítékot a jogi gondolkodás és a kompetenciaviták kapcsán kialakult indulatok sajátos elegyében látom.

Egy évvel ezelőtti jelentésemben a következőket írtam az Országos Presbitérium működésével kapcsolatban: „Az Országos Ügyész és a Zsinat elnökeinek jelenléte nagyban hozzájárul ahhoz, hogy sikerüljön eligazodni törvényeink sokszor ellentmondásoktól sem mentes világában.” Meggyőződésem, hogy a törvényesség továbbra is elengedhetetlen feltétele működésünknek, a „törvényesség öre” pedig mindenekelőtt az Országos Ügyész. A Zsinat és az Országos Presbitérium közötti munkamegosztásban a jövőben sokkal inkább ügyelni kell arra, hogy a törvényhozó és a végrehajtó hatalom funkciói ne keveredjenek, és még csak a gesztusok vagy emberi ambíciók szintjén se jelenjen meg olyan törekvés, hogy az egyik hatalmi ág képviselői átnyúlnak a másik területére. Az Országos Ügyész kifogásai a zsinati szavazás menetével kapcsolatban nyilván érthettek volna más testületet, akár az Országos Presbitériumot is. A célszerűség jegyében magam kísérletet is tettem arra, hogy az OP februári rendkívüli ülésén Hidas Jánost beadványa visszavonásá-

ra bírjam, jogszerűen azonban mást nyilván nem tehettem. Ugyanakkor megnyugvással vettem tudomásul a Zsinat elnökségének állásfoglalását, melyben világossá teszi: nem ad hitelt azoknak a híreszteléseknek, melyek szerint az Országos Ügyész beadványát az Országos Elnökséggel folytatott egyeztetés előzte volna meg.

Mivel evangélikus közéletünk jelenlegi vitáit egy tanulási folyamat részének tekintem, ugyanolyan sajnálattal vettem tudomásul a Zsinat lelkes elnökének lemondását az elsőfokú bírósági ítéletet követően, mint az Országos Ügyész lemondását a másodfokú ítélet ismeretében. A sort folytatva ad absurdum az Országos Bíróság elsőfokú ítéletet hozó elnöke is lemondhatna, s mivel általános – általam is osztott – nézet, hogy a másodfokon eljáró bírók súlyos eljárási hibát vétettek, ők is testületileg beadhatnák lemondásukat. Nem gondolom azonban, hogy ez lenne a helyes út. Helyesebbnek tartanám, ha meglenne a megfelelő fóruma döntéseink előkészítésének és a következők értékelésének, amihez hozzátartozna a felülkerekedés és az alulmaradás kultúrája is.

Intézményi helyzetünket egy további lemondás is jellemzi. Az Országos Számvevőszék elnökének lemondása a fasori gimnáziumban tett kudarcos látogatást követően intő jel volt arra nézve, hogy a szakmai hozzáértésen kívül sok időt és fegyelmet követelő egyházi szervezeti működésben a „társadalmi munkában” végzett szolgálat csak korlátozottan működőképes. A világi törvények által megkövetelt számviteli szigor, a fenntartó felelőségének növekvő mértéke nem tehet elnézővé minket intézményeink gazdálkodásának, ügyviteli fegyelmének figyelemmel kísérésekor. Az is bizonyos, hogy számvevőszékünk nem alkalmas arra, hogy kellő profizmussal és rendszerességgel, a jogkövetkezményeket tudatosítva tudjon eljárni. A lemondás itt sem megoldás, hanem csupán annak az aggasztó jele, hogy intézményrendszerünk felépítése révén gyakran lehetetlen helyzetekbe sodorjuk jobb sorsra érdemes testvéreinket.

Intézményeink működéséről szólva érinteni kell az Országos Iroda felé fennálló adatszolgáltatási, elszámolási fegyelem kérdését. Mivel az Országos Egyház fenntartói felelősége abban az esetben is áll, ha a hibát valamelyik intézményében követik el, döntő fontosságú, hogy milyen a viszony az Országos Iroda és az intézmények között. Az Országos Irodáról még külön is lesz szó, ám az intézmények kapcsán itt kell szólni egy sajátos félreértésről. Az utóbbi időben gyakran hangzott el, hogy az Országos Iroda szolgáltató intézmény, mely a gyülekezetekért, intézményekért működik. Kevesebb szó esett ugyanakkor arról, hogy az egyház mint fenntartó képviselőként az Országos Iroda munkatársai járnak el, és joggal követelik meg a határidők pontos betartását, a lehetőség szerint hibátlan munkavégzést. Némely intézményvezetők nehezményezték, hogy a korábbi gyakorlat megváltozott, s az Országos Iroda a világi előírásokat, jogi feltételrendszereket sokkal inkább figyelembe veszi és veteti,

mint korábban, ami olykor éles hangú polémiákhoz vezetett. Lehet, hogy a munkatársak által választott hangnem néhány esetben sokkal inkább a szigorú államigazgatási, mint a valóban vagy mímelten szeretetteljes egyházi stílust követi, de testvéregyházainkhoz hasonlóan mi sem mondhatunk le a világi szempontból is kifogástalan, szakmailag megkérdőjelezhetetlen működési rend megkövetelésétől. (Önmagáért beszél egy friss adat: az oktatási intézményeinkben bevezetendő, a pedagógusok adómentes jövedelemkiegészítését célzó cafetéria rendszerrel kapcsolatos kérdőívre a meghosszabbított határidőben 33 intézményünk közül 10-ből semmilyen válasz sem érkezett.)

A beszámolási időszakban változás állt be középiskolás és felsőoktatási kollégiumunk szervezetében, a kettőt ugyanis szétválasztottuk. A Rózsák terén működő középiskolás kollégium létének szükségességéhez nem férhet kétség, fontos lenne ugyanakkor megtalálni a bentlakók számára is méltóbb lakhatás lehetőségét (lásd később). Tárgyalások folynak a Vizafogón működő Luther Márton Szakkollégium épületének elcseréléséről. Szerencsés lenne, ha az új épület olyan környezetbe kerülne, ahol a fiatalok jelenléte megtermékenyítően hathat egy gyülekezet vagy egy már meglévő intézmény életére és viszont.

Gyűjteményeink működésének szervezeti formája is számos vitát generált az elmúlt időszakban. Az elmúlt zsinati ülészekon megszavazott halasztás alkalmat ad arra, hogy átgondoljuk: mit és mikor érdemes elkülönülő szervezeti formában működtetni. Nem kétséges: mindnyájunk közös érdeke, hogy közös evangélikus örökségünk megfelelő formában kerüljön bemutatásra, ami nem nélkülözheti a megfelelő finanszírozást sem. Ennek kapcsán a jelenleginél nagyobb közegyházi figyelemnek kell irányulnia az Evangélikus Országos Múzeum kiállításaira, különösen az állandó kiállítás modernizációjára. Fontos, hogy iskoláink tanulói és a külső érdeklődők a legkorszerűbb múzeumpedagógiai eszközök segítségével tudjanak megismerkedni lutheránus múltunk érdekességeivel. Csak így tudjuk láthatóvá tenni azt is, hogy egyházi örökségünk közkinccs, jelenlegi tevékenységünk közügy.

Az elmúlt év során az Országos Elnökség és dr. Cserhádi Péter több alkalommal is tárgyalást folytatott a régen tervezett evangélikus kórház megvalósíthatóságáról. Az egészségügyi tárca gyakran változó vezetése egy igen sajátos, kiszámíthatatlan tárgyalási renddel és gyakran változtatott tárgyalási tartalommal a korábban esetleg még fennálló illúziókat is szertefoszlatta. A jelenlegi bizonytalan helyzetben az egyetlen józan alternatíva a kivárás, minden egyéb óriási kockázatokkal járna.

Az egyházi közélet régóta vitatott kérdése az evangélikus általános iskola ügye, elsősorban Budapesten. Új intézmények létrehozásával kapcsolatban továbbra is nagy elővigyázatosság javallt, egy általános iskola esetében különösen. Ha esetleg sikerülne egy, a Deák téri gimnáziumhoz hasonló elhelyezkedésű, jó közlekedési összeköttetéssel bíró ingatlant találni, megfontolandó lenne, hogy

gyülekezeti fenntartásban ne vállaljuk-e fel gimnáziumaink munkájának „előkészítését”.

Intézményi helyzetünkről szólva végezetül fontosnak tartom újfent megfogalmazni: működésük csak akkor nyer magasabb értelmet, ha szorosan tudnak kapcsolódni egyházunk más intézményeihez, elsősorban gyülekezeteihez. Leegyszerűsítve: iskoláink akkor mondhatják el magukról, hogy jól működnek, ha a közelben lévő gyülekezet konfirmandusainak száma nő, az ifjúsági munka sikeres. Sajnos az ezzel kapcsolatos tudatosság olykor kívánivalót hagy maga után, intézmény és gyülekezet kapcsolata gyakran két szomszédvárához hasonlatos. A következő időszak eredményessége szempontjából döntő fontosságú, hogy lelkészek, intézményvezetők, munkatársak, mi mindnyájan mennyire vagyunk képesek látni a közös célt, és mennyire vagyunk hajlandók közösen tenni azok megvalósulásáért.

3. Országos Presbitérium

Nem tartom szükségesnek, hogy a beszámolási időszakból kiemeljem az Országos Presbitérium bármely határozatát, melyek az Evangélikus Közlönyben amúgy is olvashatók. Fontosnak tartom ugyanakkor, hogy legfőbb döntéshozó testületünk működésének általános tapasztalatairól beszámoljak. Az ülések legfőbb jellemzője a zsúfolt napirend, melynek többségét az adminisztratív természetű ügyek töltik ki. A gazdasági és oktatási ügyek, támogatáskérések, alapszabályok, SZMSZ-ek, a lakáshasználati szabályrendelet – a sort még hosszan folytathatnánk – persze fontos, alaposan megtárgyalandó kérdések, ugyanakkor az ülések végén – számomra legalábbis – megválaszolatlanul marad az a kérdés, hogy vajon az adott ülésen mennyire voltunk képesek valamit is tenni annak érdekében, hogy egyházunk eleget tudjon tenni alapvető hivatásának, vagy leegyszerűsítve: többen lesznek-e attól a templomban, amit mi egyházkormányzás címen teszünk. Sokáig magam is azt gondoltam, hogy ez a megközelítés naiv, de mióta tudom, hogy bajor testvéregyházunk elnökségi előterjesztéseinek végén minden esetben ott kell szerepeljen a missziós hatásra vonatkozó néhány érv, azt gondolom, hogy érdemes lenne a jelenleginél többet foglalkozni ezzel az alapvető kérdéssel. A tartalmi kérdésekről szóló érdemi eszmecsere helye és ideje sem alakult még ki az új struktúrában, s attól tartok, hogy magától nem is nagyon fog. Az Országos Elnökség nem tekinthető erre alkalmas grémiumnak, mivel túl kicsi, a presbitérium viszont túl nagy kör az ilyen típusú megbeszélésekhez. A Püspöki Tanácsnak csak részben ez a feladata, s önmagában amúgy is nélkülözi a világi elemet. Mindennek logikus következménye, hogy – egyelőre legalábbis – nem alakulhatott ki egy koherens, távlatos és közelebbi célokat is követni akaró és tudó munkarend. Természetesen az Országos Elnökség is felelős mindezért, ezért a közeljövőben elő is fog állni egy ez irányú javaslattal.

II. Az Országos Iroda működése

Az Országos Iroda elmúlt évi munkájára jelentősen kihattott az igazgatóváltás és annak előkészületei. A korábban már jelzett javuló tendenciák számos területen folytatódtak, a munka szisztematikusabbá, a külső elvárásoknak inkább megfelelővé vált. Ebben oroszánrészre van dr. Mekis Viktória igazgatóhelyettes asszonynak, aki a változó külső és belső feltételek mellett a kontinuitás garanciája tudott lenni. Ugyanakkor e helyen is köszönetemet fejezem ki Hafenschér Károly korábbi országosiroda-igazgatónak, aki az elmúlt nyolc évben igen különböző hozzáállású és személyi preferenciákkal rendelkező egyházkormányzók mellett volt képes megszervezni és a modernizáció irányába elindítani az Országos Irodát. Egyházismeretere, szervezőképességére továbbra is szükség lesz.

Az iroda modernizációját, a működés átláthatóbbá tételét állította pályázatának középpontjába Kákay István is, aki március 1-től tölti be az országosiroda-igazgatói tisztséget. Megelégedéssel tapasztaltam, hogy – a többi pályázóhoz hasonlóan – ő is jórészt az általam kezdeményezett országos irodai szabályrendelet alapján tervezi a szervezeti korszerűsítést. A korábban már említett számítástechnikai, ügyviteli rendszer kiépítése módszertanának ismeretében kell folytatódjék e szabályrendelet véglegesítése.

Az egész egyház működése szempontjából fontos, hogy a gazdasági osztály a jelenleginél aktívabb szerepet vállaljon a pénzügyi tervezésben, aminek előfeltétele, hogy sokkal naprakészebb információkkal tudjon szolgálni az egyes kereteken rendelkezésre álló összegekről. Régi téma a könyvelésnek az Országos Irodára történő visszahozatala. Hiba lenne azonban ebben a kérdésben elhamarkodott döntést hozni, különösen azért, mert a megfelelő szakemberek megtalálása – különösen a nem túl magas fizetések okán – kockázatos eredménnyel járhat. Ugyanez érvényes a gazdasági vezető vagy a belső ellenőr személyére is.

A számomra személyesen is fontos külügyi munkában a bekövetkezett osztályvezető-váltás nem okozott törést, dr. Tarr Klára maximális odaadással, nagy szakértelemmel, külföldi partnereink által is elismerten végzi munkáját. Egyházdipomáciai tevékenységünkben fontos szerepet kapott a szlovák testvéregyházzal folytatott eszmecserek sorozata, mely némi reménnyel kecsegtet „egymás kisebbségei” helyzetének javításával kapcsolatban. A bajor testvéregyházzal fennálló partnerség 15. évfordulója a múlt év kiemelkedő eseménye volt, tartalmas, őszinte, lelki élményekben is gazdag együttlét. A bajor kapcsolat a legutóbbi konzultációk alkalmával fontos elemmel gazdagodott: kezdeményezésünkre a bajor egyház szervezeti működésének tanulmányozása is napirendre került.

Mind az oktatási, mind a diakóniai tevékenységünk növekvő adminisztrációs terhei megkövetelik a szakismerettel rendelkező munkatársak felvételét. Az egyházi közéletben „az Üllői úti vízfejlet” kapcsolatban elhangzó kritika ezért erős fenntartásokkal kezelendő. Más kérdés

persze, hogy optimálisnak tekinthetjük-e a munkaidő-kihasználást, és hogy a munkatársak teljesítményértékelése megfelel-e a korszerű sztenderdeknek.

Egyházunk népét továbbra is élénken foglalkoztatja az Üllői úti székházunk sorsa. A múlt év márciusi zsinati felhatalmazás nyomán magam is igyekeztem keresni az egyház számára legkedvezőbb megoldást. Javaslatom, mely szerint a megoldáscsomag részévé kell tenni az amúgy is felújításra szoruló Rózsák terei és Puskin utcai épületeket, azon bukott meg, hogy az elvégzett statikai vizsgálatok alapján az új funkciók (Országos Iroda, illetve könyvtár, levéltár) elhelyezése csak jóval nagyobb ráfordítással lett volna lehetséges, mint amekkora összeg az Üllői úti épület eladásából és a lágymányosi telek használatba adásából befolyt volna. Sajnos ez a tény is rávilágít arra, hogy az elmúlt évtizedekben mi minden maradt el, ami legalább az épületeink állagmegóvását szolgálhatta volna.

Nem akarok elébe menni a tárgyalásoknak és a kérdés külön napirenden történő zsinati tárgyalásának, de a jelenlegi helyzetben két változat tűnik megvalósíthatónak: 1. központunknak a lágymányosi telken történő felépítése úgy, hogy a terület egy részét (külön épületben) az angol befektető irodai célokra hasznosítja; 2. a lágymányosi telek ellentételezéséért befolyó összegből az Üllői úti épület felújítása. A múlt év márciusi ismereteinkhez képest mindenképpen új elem a lágymányosi telek státuszának és hasznosíthatóságának megállapítása. A Rózsák terei és a Puskin utcai épületeink állapotfelmérése pedig mindenképpen időszerű lett volna, különösen akkor, ha a középiskolás kollégium épületében elkerülhetetlen lesz a felújítás és az esetleges, pályázati támogatással megvalósítandó részleges funkcióváltás.

A fentiek mind súlyos felelősséget rónak mind Kákay Istvánra, mind pedig a munkáltatói jogokat gyakorló Országos Presbitériumra és Országos Elnökségre. E felelősséget csak akkor lehet komolyan venni és az egész egyház számára láthatóvá és hasznossá tenni, ha az Országos Iroda vezetése és az Elnökség az egymás iránti teljes bizalommal végzi munkáját testvéri közösségben, a törvényben rögzített illetékességek és a hierarchia egyértelmű tudomásul vételével. Fontosnak tartom, hogy a magam részéről e helyről is maximális bizalmamról biztosítsam Kákay Istvánt és az Országos Iroda vezető munkatársait.

III. Egyház és közélet

Az elmúlt időszakban számos esetben a közérdeklődés fókuszába kerültek az egyházak, egyház és állam viszonya. Döntő változást hozott a Magyar Gárda megalakulása kapcsán a kormánynak az egyházak felé többször is megfogalmazott felhívása, melyben elhatárolódást várt az új szervezettől. Korábban nem fordult elő, hogy épp az a politikai erő várjon politikai nyilatkozatot az egyháztól, mely korábban egyértelműen bírálta az egyházak politikai természetű megnyilvánulásait. Egyházunk ve-

zetése többször világossá tette álláspontját a kérdésben, mely nem nélkülözte a jelenlegi súlyos társadalmi helyzethez vezető folyamat elemzését sem. Mivel minden igyekezetünk ellenére sem sikerült megfelelő nyilvánosságot teremteni az általunk megfogalmazottaknak, egy alkalommal fizetett hirdetésben közöltük álláspontunkat, melyet széles körű, egyházon kívülről is jövő elismerés övezett. Természetesen volt olyan megjegyzés, mely szerint állásfoglalásunk nem elég egyértelmű, nem elég „kemény”, mások viszont a túlzott kormányellenességet kritizálták. A bírálatok fényében is az az álláspontom, hogy nem kell érdemben változtatnunk mérsékelt közéleti hangvételünkön. Nem gondolom, hogy gyakrabban kellene politikai nyilatkozatokat tennünk, sőt, nagyon remélem, hogy ilyen felszólítást sem kapunk. Közállapotaink romlását figyelve azonban fokozottan figyelemmel kell kísérenünk a történéseket, elsősorban azokat a folyamatokat, melyeknek hosszú távú hatásai nyilvánvalóak. Ennek jegyében nyilatkoztunk az egészségügyi pénztárakról szóló törvény ügyében, megszólítva ezzel az evangélikus orvostársadalmat is.

Az állami tisztségviselőkkel folytatott tárgyalások rendszeressége és az együttgondolkodás szándékának kifejezése ellenére mégis azt tapasztalhattuk, hogy a rendszeres egyeztetések és a számos ígélet ellenére mindmáig nem indult el az egyházfinanszírozás hosszú távú, megnyugtató rendezésére irányuló eszmecsere. Az egyházi közgyűjtemények és az egyházi műemlékek fenntartására fordítható összegek csökkenését többször szóvá tettük, és ígéretet kaptunk arra, hogy a helyzet a közeljövőben változni fog.

A tárgyalások során megállapíthattuk, hogy továbbra is erőteljesen érvényesül a katolikus egyház primátusra törekvő szándéka, amely sok esetben állami részről is visszaigazolást nyer. Szorosan együttműködünk ugyanakkor református testvéreinkkel, akik igen módszeresen, és – persze nagyobb személyi állománnyal – a mienknél lényegesen nagyobb hatékonysággal követik nyomon az állam és egyház kapcsolatában beálló változásokat.

Egyház és közélet összefüggésében kell szólnom a Tényfeltáró Bizottság munkájáról, melynek kutatási eredményei, az azokkal kapcsolatos közegyházi hozzáállás – nem véletlenül – közérdeklődésre tart számot. Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a bizottság munkafegyelme – tisztelet a kivételnek – messze elmarad az elvárhatótól, ami a költségvetés által lehetővé tett díjazás fényében különösen érthetetlen. Egyházunk – saját berkein túl is, sőt leginkább ott – sok elismerést vívott ki azzal, hogy konzekvensen igyekszik feltárni múltjának eddig ismeretlen részleteit. Ugyanakkor ha ez a munka nem zajlik kellő tervszerűséggel, fegyellemmel, körültekintéssel és lelki-gondozói attitűddel, a már korábban halasztott határidők szorításában több olyan emberi sérülés keletkezhet, amit a tényfeltáró tevékenység mindenképp elkerülni lenne hivatott. Mindezek ellenére továbbra is meggyőződésem,

hogy a tényfeltárást a lehető legnagyobb alapossággal és elszántsággal folytatni kell, nem megkerülve vagy elkenődözve persze ezzel a jelen aggasztó gondjait.

IV. Kitekintés, javaslatok

A jelen aggasztó gondjai immáron mindenki számára hozzáférhetően is számszerűsíthetőek. A népmozgalmi adatok, statisztikák nem indíthatnak másra mindnyájunkat, mint hogy minden egyes napirendünknel feltegyük magunknak azt a bizonyos, fentebb már említett egyszerű kérdést: többen lesznek-e ettől a templomban?

A kérdés megválaszolásának, a céltudatosabb egyházi működés igénye indította el egy éve a stratégiai munkacsoport munkáját, mely az egyes részterületeket feldolgozva, örvendetes módon tartalmi vitákra is képesen folytatja tevékenységét. Hasznos lenne, ha dr. Korányi András kilépése után a Zsinat új tagot delegálna a munkacsoportba, vagy az amúgy is tag dr. Joób Máté jelenlétét minősítené zsinati szempontból is hivatalosnak. Javaslom, hogy a kora őszy folyamán a zsinati elnökség és az országos presbitérium közösen szánjon időt arra, hogy távlatos, tartalmi kérdésekről egyeztessen egy előre meghatározott napirend szerint, melynek alapját a stratégiai munkacsoport első megállapításai képezhetnék.

A hosszú távú tervezés szempontjából is fontos, hogy a jelen hibáit önmagunkban és a minket körülvevő világban egyaránt felismerjük. A lelkeszi kar és a világi tisztségviselők folyamatos eszmecsereje – amint ezt a legutóbbi országos felügyelői konferencia tapasztalatai is megmutatták – ebből a szempontból is tanulságos lehet. Mind a felügyelői, mind a lelkeszi munkában fontos lenne közösen megfogalmazni azokat a minőségbiztosítási kritériumokat, melyek alapján – mint minden munkahelyen – az egyéni teljesítmény értékelhető.

A hatodéves teológus hallgatókkal folytatott beszélgetéseim folyamán vált számomra világossá, hogy az általam, általunk mindennapos rutinnak tekintett közegyházi ügyek mennyire távol esnek az ő gondolkodásuktól. Megfontolásra ajánlom, hogy testületeink munkájába megfigyelőként vonjuk be a teológus hallgatók választott képviselőjét.

A legutóbbi Evangélikus Naptárban szerepelt az ún. evangélikus szaknévsor, melynek távlati célja az, hogy mindennapos, praktikus ügyekben is igyekezzünk élni az egyház közösségi erejével. Hasonlóan hasznos lehet – amint ezt az északi kerület már meg is tette – evangélikus gyökerű politikusok, államigazgatási szakemberek, művészek, tudósok megszólítása, egyházi közéletünkbe való bevonása. Gyülekezeti alkalmaink meghívotti körét is eredményesen lehetne bővíteni, közéleti jelentőségét is lehetne növelni egy ilyen országos kezdeménnyel.

A fenti javaslatokkal sem más a célom, mint hogy kis lutheránus közösségünk megerősödve tudjon túllépni min-

denféle megosztottságon, együtt tudjon élni az eltérő lelkeségből, mentalitásból, neveletésből adódó különbözőségekkel, s képes legyen az újra és újra felmerülő ellentétet őszinte szóval, jó kompromisszumokkal, szeretettel és humorral feloldani.

Kérem jelentésem elfogadását.

Próhla Gergely

QUI NON PROFICIT, DEFICIT – AZAZ „LEJTŐN LAKNI NEM LEHET”¹

*Elnök-püspöki beszámoló a MEE Zsinatának
Budapesten, 2008. május 16-án tartott ülése elé*

Bevezető megjegyzés: beszámoló 1. sz. mellékletében olvashatók szolgálati naplómnak azok az adatai, amelyek elnök-püspöki feladataimról tájékoztatnak.

Kár lenne tagadni, helyzetünk nyugtalanító, hiszen ha nyitott szemmel körülnézünk, megállapíthatjuk, hogy nemcsak körülöttünk, hanem közöttünk és bennünk is tetten érhetőek azok a folyamatok, amelyeket válságjelenségeknek szoktunk nevezni. Amelyek – mint annyi minden a mögöttünk lévő években, évtizedekben – hozánk is, közénk is „begyűrűztek”. Sajnos vannak, akik azzal kísérleteznek, hogy a nyilvánvaló válságjelenségekről sem vesznek tudomást, és ezzel nemcsak hamis biztonságba ringatják magukat, hanem *mivel elfedik, még növelik is a bajt*. Ha ez így megy tovább, hamarosan elérjük – ha már el nem értük – a kritikus pontot, ahonnan aligha lesz visszatérés. Úgy olvastam, hogy Észak-Amerika vadvízi evezősei számára a rohanó hegyi folyók parti szikláira szokták felfesteni a négy betűt: P.O.N.R. – *point of no return – a pont, ahonnan nincs visszatérés*. Arra figyelmeztetnek ezek a betűk, hogy vészesen közeledik az a hely, ahonnan az egyre sebesebben száguldó víz menthetetlenül a közeli zuhatagba sodorja, és elpusztítja a csónakot.

Van már vagy 25 éve, hogy egyik vasárnapi szolgálatom alkalmával a – különösen is nehéz textus kapcsán elmondott – igehirdetésem hosszadalmas bevezető szakaszában az igehirdetés megszületésének nehézségeivel traktáltam a gyülekezetet. Az istentisztelet után valaki, akinek a véleményére akkor is és azóta is sokat adok, azt mondta: a gyülekezet az üzenetet várja, és nem a műhelymunka kínjaira kíváncsi. Igaza volt. Ez a régi, maradandó tanulságot jelentő élmény jutott az eszembe, amikor azzal akartam kezdeni ezt a beszámolómat, hogy részletesen felsorolom, miért is érzem most, 2008 tavaszán olyan nehéznek a beszámoló megírását. Persze a kétfajta feladat – az igehirdetői szolgálat és a püspöki beszámoló – valójában nem vethető össze, mégis – *mutatis mutandis* – helytelen lenne a tisztelt zsinat tagjainak idejét a megírás ne-

¹ vö. Bánk József, *Latin bölcsességek*. Szent Gellért, 1993., 301. old. A címben szereplő értelmezést Mécs László rk. papköltőnek tulajdonítja.

hézségeiről szóló beszámolóval mértéken felül fásasztni. Kis mértékben azonban talán mégis szabad ezekre a nehézségekre utalnom. A címet is ezzel a szándékkal választottam. A régi latin mondás jelentése ez: *Aki nem előrehalad, az visszafelé csúszik.*² Mátis jelezni akarom ezzel, hogy olyan folyamatokat érzékelek egyházunk életében, amelyeket – bár megkísérelhetnénk kevésbé súlyos jelzővel illetni őket – valóságos válságjelenségeknek tartok. S ezekről szólni valóban nem könnyű. Akkor meg különösen nem az, ha egyik-másik esetben, ki tudja, hányadszor kell ismétlésbe bocsátkoznom. Szeretném rögtön leszögezni, hogy a magam részéről nem valami alaptalan borúlátással indoklom ezt a diagnózist – bárcsak az lenne! –, hanem kénytelen vagyok reális helyzetelemzés eredményeként látni és láttatni.

Hitelvesztés

Én magam nem gondolom, hogy főként és elsősorban a társadalmi élet, a politika vagy az ott lejátszódó folyamatok bajainak fő okozói. Meggyőződésem, hogy az egyházak története, az elmúlt évszázadok és évtizedek folyamán tanúsított magatartása is hozzájárult a mai helyzethez, a hitelvesztéshez. El kell ismerünk, az egyház számára is nagy a kísértés, hogy rövidzárlatosan beleavatkozzék a társadalom, a politika dolgába. De tudjuk, tapasztalataink is vannak róla, fordítva is fennáll a veszély, és – amint emlékszünk – sokszor meg is történt, hogy a politika lépte át illetékességének határait.

Bizony nagy mulasztásunk, hogy miközben problémáinkat számba vesszük, és munkánk rossz hatásfokát tapasztaljuk, a társadalmi presztízs csökkenése következtében előállt helyzetben nem eléggé tudatosítottuk magunkban küldetésünk lényegét. Mintha időnként – sok más tennivalónk között – elsikkadna a lényeg. Missziói, pásztori felelősségünk elé semmi nem lenne szabad kerülnie. Erre kell újra erőnket összpontosítanunk, és újra tudatosítanunk kell mandátumunk, küldetésünk lényegét. Miközben vannak közfeladatokat ellátó intézményeink, amelyek működési feltételeinek biztosításáért nehéz – időnként méltatlan – küzdelmeket kell vívniunk. S vannak parókiáink, templomaink, amelyekről megfelelő színvonalon gondoskodni kell. Természetesen nem azt mondom, hogy ezekkel ne törődjünk, de azt igenis hangsúlyozom, hogy az ezekkel és ezekért való napi fáradozás közben sem lenne szabad a fő feladatunkat – amiért vagyunk – elhanyagolni. Köztudott, hogy a felmérések szerint jelentősen eltérnek egymástól a magukat egyházunkhoz tartozóként meghatározóknak és egyházközösségeink nyilvántartásainak adatai. Erre csak a jó pásztorok indulatával és felelősségével lenne szabad reagálnunk. Azért, hogy össztereljük, akik egyébként összetartoznak – hiszen ránk vannak bízva. Az egyház Ura előtt vagyunk felelősek értük.³ Kétségbe ejtő statisztikáink mögött sem lenne szabad csak és kizárólag a katasztrofális demográfiai adatokat látnunk. Bárcsak rádöbbennénk végre személyes felelősségünkre!

² uo.

Wolfgang Huber püspök, az EKD elnöke, így fogalmazott 2007 szeptemberében, Nagyszebenben tartott előadásában: „...mint egyházak felelősek vagyunk azért, hogy az emberek kötődése Jézus Krisztushoz, aki személyes életük világossága is, ne lazuljon, hanem szilárduljon. Együtt állunk az előtt a feladat előtt, hogy az emberek számára egyházi otthonuk *(értsük: a mi MEE-ünk! –I)* ne váljék idegenné, hanem meghitt maradjon, és egyre meghittebbé váljék. És azokkal az emberekkel szemben, akiknek a mi hitünk idegenné lett, közös feladatunk, hogy Krisztus világosságát ne sötétítsük el, hanem fényének szabad folyást engedjünk. Európa vallásilag plurális világában az ökumenikus közösség nemcsak egy, az evangélium által megkövetelt bizonyoságtétel, hanem elemi része a közös feladatnak: „számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységet” (1Pt 3,15).”⁴

Számadás a mégis-reménységről

Itt álljunk meg egy kicsit! Erről a reménységről bővebben kell szólnunk!

A Krisztus-hívók reménységben élő emberek. Reménységünk alapja Jézus Krisztus Urunk ígérete, amelyet tanítványainak adott: „Ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ott legyetek ti is.” (Jn 14,3) Ezt a reménységünket valljuk meg a keresztyének közös hitvallásában is: Hisszük, hogy Jézus Krisztus „újra eljön dicsőségben ítélni élőket és holtakat, és uralmának nem lesz vége.” És akik szeretik őt, azok ráhagyatkozó alázattal, de a vele való örök és teljes közösségre vágyódó szívvel mondják az Úrtól tanult imádságban: „Jöjjön el a te országod!” Az ő szava oszlatja el szívünkben a halál és az utolsó ítélet félelmét is. Az egyház ezért nemcsak arra emlékezik, és nemcsak azért ad hálát az Úristennek, hogy szent Fiában, Jézus Krisztusban egykor eljött közénk, hanem arra is hangsúlyosan készül, hogy a mindenható Isten teljességre viszi a megváltás művét. Új eget és új földet terem, ahol láthatjuk, amit ma még hinnünk kell, és tapasztaljuk, ami ma még reménységünk tárgya. Ezért „Egyenesedjete fel, és emeljéte fel a fejeteket, mert közeledik a megváltásotok.” (Lk 21,28)

Szükségünk is van a biztatásra. Mert „kintről és bentről” egyaránt kísértések törnek ránk. Próbára tesz bennünket – mint az első keresztyén nemzedékeket is – az, hogy „csúfolódók támadnak, akik mindenből gúnyt űznek, akik saját kívánságaik szerint élnek, és ezt kérdezzetik: Hol van az ő eljövételének ígérete? Mert mióta az atyák elhunytak, minden úgy maradt, amint a teremtés kezdetétől fogva van.” (2Pt 3,3–4) Sőt olykor belülről, szívünkben is előkúszik a kísértő, és ugyanezt a

³ A két dőlt betűs bekezdést a 2008. 04. 19-i kerületi közgyűlésen elhangzott püspöki jelentésemből idézem.

⁴ Wolfgang Huber, Krisztus Világossága és az Egyház – Egység, szellemiség, bizonyoságtétel. *Ökumené*, 2008/1 (64.), 20. old.

kérdést teszi fel. Napról napra annyi minden történik velünk, körülöttünk és az egész világban, ami miatt nyugtalanul – Istennel perlekedve – kérdezzetjük: miért túri el mindezt? Miért nem vet már véget a bűn emberi életet nyomorító hatalmának? Miért nem tesz már végre rendet? Miért nem mutatja meg végre, hogy ki az Úr a házban? Miért nem teljesíti már végre azt, ami még ígéreteiből hátravan? És tapasztaljuk, hogy ez a belülről támadó kétség, bizonytalanság mindig veszedelmesebb ellenfél, mintha „csak” mások kérdőjelezik meg vagy gúnyolják ki hitünket, reménységünket.

Milyen jó is az, hogy nem vagyunk egyedül kétségeinkkel! Velünk van igéjével, hűséges szeretetével Jézus Urunk, aki egyházában – a bűnbocsánatot nyert bűnösök közösségében – testvéreket is ad mellénk. S amikor testvéreink számot adnak a bennük élő reménységről – talán úgy, hogy maguk sem tudják –, hitünk, reménységünk erősítői lesznek. Ezért fokozott veszélynek vannak kitéve azok, akik azt gondolják, hogy az egyház közösségére nincs szükségük. Emiatt sem igaz az, hogy a keresztyénység, a vallás magánügy. A hit mindig közügy, pontosabban közösségi ügy. Ugyanis a személyes Krisztus-hit mindig belevon az egyház közösségébe is. És miközben sóvárgó reménységgel várjuk Jézus Urunk visszajövetelét, él bennünk az a reménység is, hogy amíg „eljövetelének ígérete” nem teljesedik, még sokan meghallják az örömhírt, és megismerik Isten szeretetét. Mert mi más is lenne az oka, hogy a mindenható Isten türelmes, és nem hozta még el azt az utolsó napot? A benne bízók hitét, reménységét megőrzi, átvezeti őket a hit harcaiban. De mi lenne azokkal, akik még nem hallottak róla, vagy ha hallottak is, de megkeményítették és bezárták előtte szívüket? Őértük kell a Krisztus-hívóknak türelemmel lenniük. És őértük és nekik is számot kell adnunk a bennünk élő reménységről, „mert az Úr nem azt akarja, hogy némelyek elveszenek, hanem azt, hogy mindenki megtérjen.” (2Pt 3,9) De hogyan tanúskodhatnak hitelesen összekuszált életű, kátyúba jutott, szavukban és életvitelükben megkérdőjelezettekké vált emberek? Nem magánügyeinkről, privát szféránkról, a nekünk is kijáró emberi jogokról van szó! Mandátumunk hűséges betöltése forog kockán. Ezért kell ezekről a kérdésekről nagyon őszintén beszélnünk. Ki kell mondanunk – ha a túlzónak ható pátoz és a sajátos frazeológia miatt a megfogalmazástól némelyek viszolyognak is –: privát bűneinkkel is a Mester bőrét visszük vásárra, és a ránk bízottak üdvösségét tesszük kockára.

Lelkészi hivatástudatunk megerőtlenedése

Lelkészi szolgálatunk általános megfáradása, a lelkeszházasságok és -családok válsága mostanában az egyik leg-többször emlegetett gondunk. Én ezeknek a háttérben elsősorban nem morális, hanem teológiai válságot látok. Hivatásunk teológiai bázisa felől bizonytalanodtak el so-

kan, és főként ennek következtében törnek ránk a morális kudarcok.

Mindenekelőtt arra kell itt is rámutatnunk, hogy egyházunkban (is) olyan nézetek terjedtek el az utóbbi időben, amelyek bár sokak számára kedvesek – a nem lelkeszi, de a lelkeszi közvélemény elég jelentős részében is népszerűségnek örvendenek –, csak éppen nem egyeznek egyházunk hitvallásos tanításával, örökségével. Egészen konkrétan a lelkeszi szolgálat páratlan voltáról és az ordinációról (lelkészszentelésről) van szó. Ugyanis egyszerűen nem igaz az, ami még lelkeszi állásfoglalásokban is megjelenik olykor, hogy ti. a lelkeszi szolgálat a hívők egyetemes papságának a jó rend érdekében való, a gyülekezet által történő, személyre szóló átruházása. Még akkor sem igaz ez, ha egyébként elég széles – és hitvallási iratainkkal is egyező – konszenzus van közöttünk abban, hogy „a lelkeszavatás nem emeli a lelkeszt a hívek fölé egy magasabb papi rendbe”⁵. Egyházunk tanítása szerint ugyanis „A lelkeszavatás (ordináció) Jézus Krisztus misziói parancsán alapul (Mt 28,18–20). Ahogyan Jézus küldte tanítványait, hogy hirdessék az evangéliumot, úgy küldi az egyház a megfelelően felkészült tagjait lelkeszi szolgálatra. ... Az evangélikus egyház a hivatalos és nyilvános igeszolgálatot a lelkeszi hivatás keretei között gyakorolja, és a lelkeszavatást Jézus Krisztus misziói parancsa alapján és az ő nevében végzi azzal a meggyőződéssel, hogy ezáltal maga az élő Úr küld el és állít az apostoli szolgálat folytonosságába. A lelkeszavatás tehát nem a hívők egyetemes papságának átruházása, hanem az apostoli küldetés továbbadása.”⁶ Lelkeszi szolgálatunkról, annak eredetéről és páratlan voltáról beszélnünk kell. Elsősorban nem azért, mert így akarjuk helyreállítani megroskadt – és tegyük hozzá: általunk sem mindig jól képviselt – tekintélyét. Azért kell erről a kérdéstről szólnunk, mert egészen bizonyosan ez az elvi tisztázatlanság, hivatásunk helytelen értelmezése és értékelése is súlyosan hozzájárult ahhoz, hogy megerőtlenedett, bizonytalanná vált lelkeszi szolgálatunk. A lelkeszi szolgálat páratlan méltósága páratlan elkötelezést is jelent. Többször kellene ezt szívünkben forgatnunk!

Hiányos adatszolgáltatás

Sajnálattal kell bejelentnem, hogy a beszámolómból ismét hiányoznak az egész egyházunkra vonatkozó ún. népmozgalmi adatok. Ennek az az oka, hogy sok gyülekezetünk-ből még mindig nem érkeztek be az elektronikus formában beküldhető adatlapok. Így az összesítés sem volt lehetséges. A számomra elérhető összesítőkből úgy látom, hogy a Déli Egyházkerület minden gyülekezete beküldte az adatokat. Bár ezt csak a számok nagyságából következtetem, mert a gyülekezeti listához csak az illetékes püspöki

⁵ Agenda 446. old.

⁶ Agenda 445. old.

hivatal fér hozzá. Az Északi Egyházkerület számai alapján még elmaradásra következtetek. A Nyugati Egyházkerület adatait közölni is tudom: mindössze egy egyházmegyénk teljes, a többi egyházmegyénkben több-kevesebb gyülekezet még adós. 23 gyülekezet el sem kezdte az adatlapok kitöltését, 3 pedig elkezdte, de nem fejezte be. Sajnos egyik egyházmegyénk ön maga „gondoskodott” a hiányzó 26 gyülekezet 50%-áról. Nyomatékosan kérem e helyen is az egyházmegyei elnökségeket, hassanak oda, hogy lelkésztestvéreink ezt a kötelezettségüket vagy maguk vagy mások segítségével minél hamarabb teljesítsék.

Szicíliai látogatás

Bár a közelmúlt és nem 2007 eseménye volt, a zsinat érintettsége okán mégis meg kell említenem, hogy megtörtént a hivatalosnak mondható kapcsolatfelvétel az olaszországi evangélikus egyházzal. Az egyház élén álló *Holger Milkau* dékán (esperes) és a zsinati elnök, *Franco Negri* meghívott XX. zsinatuk 1. ülésére, amely a szicíliai Palermóban ülésezett 2008. április 30. és május 4. között. (Az Evangélikus Élet május 19-i számában röviden beszámolok erről a látogatásról.) Két teljes napon vettem részt a zsinaton, és fontos javaslatot, üzenetet hoztam. Erről tanúskodnak a külön mellékletekben csatolt iratok. Szívesen elmélyítenék a velünk való kapcsolatot azzal a nem titkolt szándékkal, hogy hivatalos testvéregyházi kapcsolat is születhet egyházaink között. Javaslom, hogy hívjuk meg viszontlátogatásra az egyik őszi zsinati ülészakhoz kapcsolódó időpontra *Holger Milkau* dékánt és *dr. Christiane Groebent*, a zsinat újonnan megválasztott elnökét. Kérem, hogy a zsinati elnökség egyeztessen erről *dr. Fabiny Tamás* külügyekben illetékes püspökkel és a külügyi osztállyal.

A köszönet szava

Köszönöm elnöktársamnak, *Próhle Gergely* országos felügyelő úrnak energikus szolgálatát, segítségét. *Gáncs Péter* és *dr. Fabiny Tamás* püspök uraknak megköszönöm, hogy egymás iránti bizalomban és őszinte szolgatársi szeretetben állhattunk egymás mellett felelős szolgálatunkban.

Köszönöm az Országos Irodában a titkárságon, a különféle osztályokon és a gyűjteményekben dolgozó munkatársaink munkáját.

És végül, de nem utolsósorban *Hafenscher Károly* volt irodaigazgatónknak mondok köszönetet, nemcsak a 2007-ben, hanem az Országos Iroda élén töltött nyolc év alatt végzett minden szolgálatáért, munkájáért.

Április 24-én beiktatott új irodaigazgatónk, *Kákay István* Dezső munkájára pedig Isten áldását kérem, hogy szolgálatát Isten dicsőségére és egyházunk javára végezhesse.

Kérem beszámolóm elfogadását.

Ittész János

1. sz. melléklet Szolgálati napló, 2007

Ez a kivonat csak az elnök-püspöki feladatokat sorolja fel, a teljes szolgálati naplóm az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztett jelentés mellékleteként olvasható.

Január

3. – Bp. de.: újévi köszöntés az OI-ban
9. – megbeszélés az EOM-ban,
– az Evang. Színház kuratóriumának ülése
12. – megbeszélés Muntag András zsinati elnökkel
16. – Bp., OI: Interjú (Kőhádi D.)
– megbeszélés Bársony András kinevezett ukrajnai nagykövettel
18. – Bp. de. Dohány u. zsinagóga (emlékistentisztelet)
21. – Bp. Deák tér: az Ökumenikus imahét nyitó istentiszteletén
22. – megbeszélés Nagy Olivér alsószelei (Sk) lelkésszel
28. – Bp., Szilágyi D. téri ref. templom, Közös Pont ökumenikus istentiszteletén

Február

4. – látogatás Alsószelein (Sk)
5. – megbeszélés Bogdányi Gáborral
13. – Bp., tárgyalás a MKPK titkárságán
- 23–24. – Bécs, hivatalos látogatás az osztrák ev. egyháznál (delegáció)
27. – Bp., megbeszélés Madocsa M. ny. lelkésszel
– OI, megbeszélés Iváncsik Imre HM államtitkárral

Március

5. – Bp., OI, diakóniai intézményvezetők konferenciája
– megbeszélés Helfrich Péter ov-vel
7. – Bp., Rózsák tere, ingatlanügyi megbeszélés

Április

10. – Bp., tárgyalás az EÜM-ban
17. – Bp., megbeszélés Udvaros Bélával
– megbeszélés M. L-val az USA nagykövetsége munkatársával
18. – Győr, Milos Klátik szlovák egyetemes püspök látogatása
- 19–21. – Balatonszárszó, ONOB ülése, intézményvez. konf. – záró istentisztelet
21. – Bp., ortodox kulturális est
23. – Győr, német csoport fogadása a ker. székházban
- 24–26. – a bajor diakónia küldöttségének látogatása
26. – ingatlanügyi tárgyalás a Deák téri gyülekezet elnökségével

Május

9. – Győr, megbeszélés Veperdi Zoltánnal és Taschner Erzsébettel (Fébé)
11. – Órisziget, MAEK konferencia

16. – Bp., Ref. Zsinati Iroda (megbeszélés a ref. zsinati elnökséggel – Szabó Tiborral, Prot. Koll. Alapítvány, Evang. Színház kuratóriuma)
18. – Bp., Zeneakadémia, centenáriumi koncert
29. – az orsz. elnökség és a tényfeltáró bizottság konzultációja
- máj. 30. – Bpest / Ref. Zs. Iroda – ker.-zsidó tanács megbeszélése

Június

2. – istentiszt. szolg. a Fében-apon + intézménylátogatás
5. – Bp., megbeszélés az OKM-ben
7. – Oberwart, az osztrák evang. egyház GAW ünnepején (pódiumbesz.)
20. – megbeszélés Pecsuk O.-val, a Magyar Btársulat főtákarával
- 22–23. – Paks, Országos Evangélikus Találkozó (igehirdetés)

Július

- 2–4. – Nyíregyháza, orsz. pedagóguskonferencia (záró istentiszt. szolg.)
12. – Győr, megbeszélés révfülöpi ügyekről
17. – Bp., látogatás Kovács Árpád ASz-elnöknél

Augusztus

1. – Bp., megbeszélés fasor-ügyben
13. – Győr, megbeszélés Bogdányi G-ral
14. – Bp., megbeszélés Jeszenszky Z. diak. ov-vel
15. – Győr, finn csoport látogatása
17. – Piliscsaba, Fében-konferencián szolg.
22. – többoldalú találkozó a MAZSIHISZ-nál
27. – Bp., egyházvezetői egyeztető megbeszélés – tárgyalás OKM-ben (Hiller miniszter)

Szeptember

4. – Bp.-Deák tér, OE megbeszélése a gyűl. elnökségével (Puskin u.)
15. – Megbeszélés dr. Bodnár Ákossal, a PMTI kuratóriuma elnökével
11. – tárgyalás pályázati ügyben a norvég nagykövettel
12. – a Protestáns Szakkollégium tanévnyitója (Eötvös u.)
16. – Bp., Sarepta-nap, istentiszt. szolgálat, intézménylátogatás
18. – Bp., OI, megbeszélés költségvetésről
19. – hivatalos látogatás Pozsonyban (OE + orsz. irodaig.)
25. – Bp., az OE és a tényfeltáró bizottság megbeszélése
26. – Erdőkertes, ÉPest M. LMK (úrv. istentiszt. előadás)
- 27–30. – Balatonföldvár, bajor-magyar testvéregyh. kapcs. 15. évf.

Október

2. – Bp., Ref. Zsinati Ir., háromoldalú püspökkari találkozó
4. – Bp., tárgyalás az EÜM-ban (kórházügy) – MEÖT-székház, ökum. teol. konf. (Princeton-i nyilatkozat)
5. – Győr, finn csoport látogatása
6. – Bp.-Deák tér, orsz. evangélizáció
8. – Balatonszárszó, esperesi kollégium, M. Klátik szlovák egyet. ppk. látogatása
9. – Győr, megbeszélés Helfrich P. ov-vel
10. – Győr, Lackner P. prot. tábort ppk. és a baden-württembergi tábort lelk. küldöttség látogatása
15. – Bp., megbeszélés Jeszenszky Z. diak. ov-vel – diakóniai biz. ülése
18. – Esztergom, a megyei közgy. által rendezett konf. (előadás)
- 19–22. – Finnország, a finn-magyar ösztöndíjas kapcsolat 80. évf.
27. – Sopron, 450 éves Líceum, ünnepi gálaest
28. – Sopron, ünnepi hálaadó istentiszt. (450. évf.) – Győr ÖT, OPN záróistentisztelete (Bölcskei G. ref. ppk. szolg.), fogadás a ker. székházban
30. – Bécs, az ev. egyház reformációi fogadásán

November

7. – Bp., MEÖT székház, az ev. diakóniai módszertani kp. „bevezetése”
12. – Bp., a Partnerhilfe biz. ülése
15. – Bp., Sapientia Szerzetestud. Főiskola (konferencia a péteri hivatalról)
18. – Nyíregyháza, Emmaus gyűl., de.: istentiszt. szolg. du.: előadás
22. – Révfülöp, intézményvezetők konferenciája
- 23–24. – Bp., zsinat
26. – Révfülöp, diakóniai konferencia

December

- nov. 30. – dec. 1. – Révfülöp, felügyelők orsz. konferenciája
4. – Bp., Kondorosi F. kormánybiztos – Szili K. házelnök – fogadás Sólyom L. közt. elnöknel
5. – Bp., OKM-konf, Egyházak és tolerancia
6. – Bp., megbeszélés Szabó T. elnökkel (Prot. Szakkoll. Kuratórium)
9. – győri zsinagóga hanukka ünnepén
11. – Bp., megbeszélés Csiszér Ferencsel (MTV) – megbeszélés Bencze J. orsz. rendőrfőkapitánnyal – MTI-interjú, Lánchíd Rádió-interjú
13. – Bp. EOM, zsúri (pályázatok, Ordass-, Prónay-díj)
- 17–20. – Augsburg, bajor-magyar konzultáció

A SZÁMVITELI TÖRVÉNY SZERINTI EGYHÁZI JOGI SZEMÉLY EGYSZERŰSÍTETT ÉVES BESZÁMOLÓJA
2007. DECEMBER 31.
MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ

Kettős könyvitelt vezető egyházi jogi személy egyszerűsített éves beszámolójának mérlege

Adatok: E Ft-ban

Sor-szám	A tétel megnevezése	Előző év	Előző év(ek) helyesbítései	Tárgyév
a	b	c	d	e
1.	A. Befektetett eszközök (2-5 sorok)	14 664 009		14 746 466
2.	I. IMMATERIÁLIS JAVAK	6 595		2 644
3.	II. TÁRGYI ESZKÖZÖK	14 622 414		14 708 822
4.	III. BEFEKTETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	35 000		35 000
5.	IV. BEF. ESZKÖZÖK ÉRTÉKHELYESBÍTÉSE	0		0
6.	B. Forgóeszközök (7-10. sorok)	1 430 125		2 879 684
7.	I. KÉSZLETEK	0		0
8.	II. KÖVETELÉSEK	98 447		113 669
9.	III. ÉRTÉKPAPÍROK	1 259 000		2 594 411
10.	IV. PÉNZESZKÖZÖK	72 678		171 604
11.	C. Aktív időbeli elhatárolások	6 174		25 993
12.	ESZKÖZÖK (AKTÍVÁK) ÖSSZESEN (1+6+11. SOR)	16 100 308		17 652 143
13.	D. Saját tőke (14.-19. sorok)	15 226 480		16 857 065
14.	I. INDULÓ TŐKE / JEGYZETT TŐKE	608 191		608 191
15.	II. TŐKEVÁLTOZÁS / EREDMÉNY	12 630 446		14 618 289
16.	III. TŐKE TARTALÉK(tartalékalap)	0		0
17.	IV. TÁRGYÉVI EREDMÉNY ALAPTEVÉKENYSÉGBŐL	1 987 843		1 630 585
18.	V. TÁRGYÉVI EREDMÉNY VÁLLALKOZÁSI TEVÉKENYSÉGBŐL	0		0
19.	E. Céltartalékok	0		0
20.	F. Kötelezettségek (22.-23. sorok)	797 544		626 307
21.	I. HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0		0
22.	II. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	420 013		320 013
23.	III. RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	377 531		306 294
24.	G. Passzív időbeli elhatárolások	76 284		168 771
25.	FORRÁSOK (PASSZÍVÁK) ÖSSZESEN (13+20+21+24. sor)	16 100 308		17 652 143

Kettős könyvitelt vezető egyházi jogi személy egyszerűsített éves beszámolójának eredménykimutatása*

Adatok: E Ft-ban

Sor- szám	A tétel megnevezése	Előző év			Tárgyév		
		Alaptev.	Váll. tev.	Összes	Alaptev.	Váll. tev.	Összes
1.	1. Értékesítés nettó árbevétele (Továbbszámlázott szolg.)	55 007		55 007	47 960		47 960
2.	2. Aktivált saját teljesítmények értéke	0		0	0		0
3.	3. Egyéb bevételek	600 352		600 352	477 913		477 913
4.	4. Támogatások	7 094 733		7 094 733	8 653 749		8 653 749
5.	- egyházi	0		0	0		0
6.	- központi költségvetési	6 866 403		6 866 403	8 426 055		8 426 055
7.	- helyi önkormányzati	0		0	0		0
8.	- egyéb	228 330		228 330	227 694		227 694
9.	5. Pénzügyi műveletek bevételei	85 584		85 584	123 958		123 958
10.	6. Rendkívüli bevételek	1 631 217		1 631 217	135 481		135 481
11.	Ebből: - támogatások	0		0	0		0
12.	- alapítói	0		0	0		0
13.	- központi költségvetési	0		0	0		0
14.	- helyi önkormányzati	0		0	0		0
15.	- egyéb	0		0	0		0
16.	A. Összes bevétel (1.+2.+3.+4.+5.+6.)	9 466 893		9 466 893	9 439 061		9 439 061
17.	7. Anyagjellegű ráfordítások	257 852		257 852	288 126		288 126
18.	8. Személyi jellegű ráfordítások	420 730		420 730	458 164		458 164
19.	9. Értécsökkenési leírás	258 643		258 643	251 069		251 069
20.	10. Egyéb ráfordítások	6 519 612		6 519 612	6 785 642		6 785 642
21.	11. Pénzügyi műveletek ráfordításai	21 757		21 757	15 991		15 991
22.	12. Rendkívüli ráfordítások	456		456	9 484		9 484
23.	B. Összes ráfordítás (7.+8.+9.+10.+11.+12.)	7 479 050		7 479 050	7 808 476		7 808 476
24.	C. Adózás előtti eredmény (A.-B.)	1 987 843		1 987 843	1 630 585		1 630 585
25.	I. Adófizetési kötelezettség	0		0	0		0
26.	D. Tárgyévi eredmény (C.-I.-D.)	1 987 843		1 987 843	1 630 585		1 630 585

* Az eredménykimutatás „Előző év(ek) helyesbítései” oszlopát – adatok nem lévén – töröltük. – A szerk.

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. évi eredménykimutatásának részletes belső bontása

Adatok ezer Ft-ban

Bevételek	Nyitó	Terv	Tény					
			1. Értéke- sítés nettó árbevétele	3. Egyéb bevételek	4. Támoga- tások	5. Pénzügyi műveletek bevételei	6. Rend- kívüli bevételek	A. Összes bevétel (1.+3.+4.+5.+6)
1100	Állami támogatások							8 855 269
1110	Járadék + kiegészítés		1 074 150		1 186 497			1 186 497
1120	SZJA részesedés (felaján- lás+kiegészítés)		712 887		644 890			644 890
1130	Hitoktatás	34 021	149 000		194 202			194 202
1140	Közgyűjtemény		35 000		35 345			35 345
1150	Kistelepülési illetmény pótlék	11 458	50 000		64 380			64 380
1160	Oktatási intézmények (nor- matíva + kiegészítő)		3 430 000		4 705 421			4 705 421

Bevételek		Nyitó	Terv	Tény					
				1. Értékesítés nettó árbevétele	3. Egyéb bevételek	4. Támogatások	5. Pénzügyi műveletek bevételei	6. Rendkívüli bevételek	A. Összes bevétel (1.+3.+4.+5.+6)
1100	Állami támogatások								8 855 269
1110	Járadék + kiegészítés		1 074 150			1 186 497			1 186 497
1120	SZJA részesedés (felajánlás+kiegészítés)		712 887			644 890			644 890
1130	Hitoktatás	34 021	149 000			194 202			194 202
1140	Közgyűjtemény		35 000			35 345			35 345
1150	Kistelepülési illetmény pótlék	11 458	50 000			64 380			64 380
1160	Oktatási intézmények (normatíva + kiegészítő)		3 430 000			4 705 421			4 705 421
1162	Evangélikus Pedagógiai Központ (EPK) (normatíva)		7 000						6 846
1170	Diakóniai intézmények (normatíva + kiegészítő)		1 270 000						1 635 320
1180	Kártalanítás (államosított ingatlanok)				381 000				381 000
1190	Egyéb	840			528	840			1 368
1200	Egyházközségi befizetések		1 400						97 087
1210	Nyugdíjas offertórium		1 300			1 865			1 865
1211	Ifjúsági offertórium		1 300			1 757			1 757
1212	Missziói offertórium		1 400			2 096			2 096
1213	Oktatási intézmények offertórium		1 700			2 000			2 000
1214	Biblia offertórium					2 008			2 008
1215	Templomépítési offertórium					396			396
1216	Gyógykezeltetési offertórium					85			85
1217	Szórvány offertórium					335			335
1220	Gusztáv Adolf Segélyszolgálat adomány, offertórium		4 100			4 613			4 613
1230	Országos járulék		19 500			17 553			17 553
1240	Lelkeszi nyugdíjjárulék		68 000		60 932	3 447			64 379
1300	Pályázatok								10 865
1310	Északi Egyházkerület					300			300
1320	Diakónia					2 750			2 750
1330	Közgyűjtemények					3 726			3 726
1340	Ifjúság					100			100
1350	Oktatás					1 000			1 000
1360	Egyéb					2 989			2 989
1400	Saját bevételek								67 711
1410	Kiadott ingatlanok bérleti díja		6 000						6 562
1420	Hitéleti rendezvények bevételei								
1421	Paksi országos találkozó				2 691				2 691
1422	Missziói Bizottság és munkaágai				795				795
1423	Ifjúsági Bizottság				245				245
1424	Gyermek Bizottság				575				575
1425	15 éves bajor-magyar találkozó				269	210			479

Bevételek		Nyitó	Terv	Tény						
				1. Értékesítés nettó árbevétele	3. Egyéb bevételek	4. Támogatások	5. Pénzügyi műveletek bevételei	6. Rendkívüli bevételek	A. Összes bevétel (1.+3.+4.+5.+6)	
1426	Nyugati Egyházkerület			2						2
1430	Pályázati önrész befizetések				1 153					1 153
1440	Értékesítések, szolgáltatások									
1441	Gépkocsi				2 708					2 708
1442	Lakóingatlan				15 000					15 000
1443	Belépőjegyek			2 094		25				2 119
1444	Oktatási szakmai szolgáltatások			3 354						3 354
1445	Tender dokumentáció (Üllői út felújítása)				280					280
1449	Egyéb			211	375					586
1450	Továbbszámlázott szolgáltatások			31 162						31 162
1500	Támogatások, adományok, segélyek									76 993
1510	Belföldi				2 753	1 969				4 722
1530	Külföldi									
1531	Gustav Adolf Werk		13 000			7 546				7 546
1532	Partnerhilfe		19 000			18 484				18 484
1533	Bajor Egyház		8 000		5 054	30 419				35 473
1534	Lutheránus Világszövetség					1 717				1 717
1535	Ökumenikus Bizottság					4 927				4 927
1536	Amerikai támogatás (AMEK)					878				878
1537	Martin Luther Bund, Ausztria					680				680
1538	Fastenopfer					1 196				1 196
1539	Egyéb					1 370				1 370
1600	Kamat, árfolyamnyereség		50 000				123 958			123 958
1900	Egyéb									207 178
1910	Kártérítések (biztosítótól)				1 955					1 955
1920	Támogatás visszautalása									
1921	ÉLIM - felújítási támogatás					63 777				63 777
1922	Egyéb				158					158
1930	Fellelt, térítés nélkül átvett eszközök							135 481		135 481
1940	Előző évek ellenőrzése				5 807					5 807
1000	BEVÉTELEK ÖSSZESEN	46 319	6 922 737	47 960	47 960	8 653 749	123 958	135 481		9 439 061

	nyitó	terv	tény							B. Összes ráfordítás tárgyi eszköz beszerzés	
			7. Anyagjellegű ráfordítások	8. Személyi jellegű ráfordítások	9. Értékesítési leírás	10. Egyéb ráfordítások	11. Pénzügyi műveletek ráfordításai	12. Rendkívüli ráfordítások	B. Összes ráfordítás (7+8+9+10.+11.+12.)		Tárgyi eszköz beszerzések
RÁFORDÍTÁSOK											
222110		18 700	21	17 549						17 570	17 570
222120		11 000	7 133	442			9			7 584	7 730
222130	11 861	18 600	3 119	2 066			10 512			15 697	15 697
222200											
<i>Északi Egyházkerület</i>											
222210		24 600	29	25 348						25 377	25 377
222220		11 000	14 146	1 167	3		3			15 316	16 923
222230	3 832	18 600	2 377	900			13 509			16 786	18 145
222300											
<i>Nyugati Egyházkerület</i>											
222310		21 800	30	21 106						21 136	21 136
222320		11 000	10 111	711			41			10 863	11 464
222330	7 102	18 500	1 706	425			19 517			21 648	21 648
223000											
<i>Egyházszervezetek</i>											
223100	8 684	37 000					34 590			34 590	41 606
224000											
<i>Egyházszervezetek</i>											
224110		80 000					79 452			79 452	79 452
224120		35 000					27 741			27 741	27 741
224130		4 000	3 588							3 588	3 588
224140		47 050	2 498				37 892			40 390	40 390
224150		149 000					133 563			133 563	133 563
224200	1 520	90 000					89 450			89 450	89 450
224300	231 174	85 000									
224301	10 000	10 000					20 000			20 000	20 000
224302							3 177			3 177	3 177
224303							4 000			4 000	4 000
224304							6 000			6 000	6 000
224305							5 000			5 000	5 000
224306							3 875			3 875	3 875
224307							40 000			40 000	40 000
224308							5 000			5 000	5 000
224309							29 100			29 100	29 100
224310							6 900			6 900	6 900
224312							12 000			12 000	12 000
224313							3 000			3 000	3 000
224314							5 000			5 000	5 000
224315							13 000			13 000	13 000
224316							5 000			5 000	5 000
224318							8 700			8 700	8 700
224319							4 300			4 300	4 300
224320							2 000			2 000	2 000
224321							120 000			120 000	120 000
224322							25 800			25 800	25 800
224323							25 000			25 000	25 000
224324							16 800			16 800	16 800

	nyitó	terv	tény							B. Összes ráfordítás + tárgyi eszköz beszerzés				
			7. Anyagjellegű ráfordítások	8. Személyi jellegű ráfordítások	9. Értékesítési leírás	10. Egyéb ráfordítások	11. Pénzügyi műveletek ráfordításai	12. Rendkívüli ráfordítások	B. Összes ráfordítás (7+8.+9.+10.+11.+12.)		Tárgyi eszköz beszerzések			
224325									11 300				11 300	
224327									9 100				9 100	
224328									14 600				14 600	
224400		20 000												
224410									11 640				11 640	
224410									9 000				9 000	
224510		50 000												
224511									399				399	
224512									2 489				2 489	
224513									3 800				3 800	
224514									345				345	
224515									500				500	
224516									400				400	
224517									7 500				7 500	
224518									400				400	
224519									600				600	
224520		33 101							13 538		3		16 393	21 604
224530									2 852				2 852	
224540									897				897	
224600									1 000				1 000	
224700									33 925				33 925	
224800									6 364				6 364	
224810													0	
224811													0	
224812									4 423				4 423	
224813									1 976				1 976	
224814									388				388	
224815									536				536	
224820									259				259	
224821													0	
224822									12 667				12 667	
224830									211				211	
224831													0	
224840									1 196				1 196	
224841													0	
224850									878				878	
224851									400				400	
224852									500				500	
224853									500				500	
224854									1 565				1 565	
224855									100				100	
224860													0	
224861									1 521				1 521	

1. sz. melléklet

224110 - Egyházközségek támogatása - Járadék

adatok ezer Ft-ban

Egyházközség	Összeg
Ág (Dombóvár)	1 306
Ágfalva	1 173
Aszód	1 824
Bábonymegyer	977
Bakonycsernye	1 108
Bakonyszombathely	847
Bakonytamási	782
Békéscsaba	9 406
Bokod	1 173
Bonyhád	7 315
Budavár	5 354
Csanádapáca	1 041
Csikóstöttös	652
Duka (Kissomlyó)	847
Egyházaskozár	847
Fót	564
Gadács	195
Gerényes (Dombóvár)	1 041
Gyomaendröd (Gyoma)	782
Gyúró	977
Harta	1 500
Homokbödöge	912

Egyházközség	Összeg
Iharosberény	132
Kamond	325
Kerta	782
Kétfodony	782
Kisköcsk (Alsóság)	587
Körmend	208
Lajoskomárom	1 173
Meszlen	782
Mórichida	1 041
Nyíregyháza	13 830
Ösagárd	912
Paks	847
Polány	977
Rábaszentandrás	208
Rigács	455
Sopron	7 705
Súr	2 285
Surd	847
Takácsi	912
Tamási	391
Tés	977
Vése	977
Veszprémgalsa	521
Zsédény	1 173
ÖSSZESEN:	79 452

2. sz. melléklet

224200 - Egyházközségek támogatása - Felújítási támogatás (egyházmegyék döntése alapján)

DÉLI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

adatok ezer Ft-ban

Bács-Kiskun Egyházmegye			
Kiskőrös	Murányi ház tetőfelújítás	3 000 000	
Dunaegyháza	felújítás	1 000 000	
Apostag	felújítás	1 500 000	
Kiskunhalas	par.imaház felújítása	500 000	
Szeged	templ.belső festése	800 000	2006. maradvány
Baja	gyülekezeti központ épít.	700 000	2006. maradvány
	ÖSSZESEN:	7 500 000	
Kelet-Békési Egyházmegye			
Gyula	templ.belső felújítása	2 000 000	
Mezőberény II.	parókia tető részl.felúj.	3 000 000	
Gyoma	templomtetőzet felújítás	1 000 000	
	ÖSSZESEN:	6 000 000	
Nyugat-Békési Egyházmegye			
Tótkomlós	lelk.lak. tatarozása	1 000 000	

Ambrózfalva	gyül.ház.templomtető	700 000	
Tiszafeöldvár	harang javítása	400 000	
Nagyszénás	lelk.lakás javítása	1 000 000	
Kardoskút	templomjavítás	1 000 000	
Pusztafeöldvár	javítások	400 000	
Putvaros	templomjavítás	500 000	
Tiszafeöldvár	harang javítása	200 000	
Ambrózfalva	fűtésrendszer	300 000	
Nagyszénás	ajtó, kerítés javítás	300 000	
Hódmezővásárhely	költözés	200 000	
	ÖSSZESEN:	6 000 000	
Pesti Egyházmegye			
Angyalföld	fűtésrekonstrukció	1 000 000	
Pesterzsébet	templomrenoválás	1 500 000	
Pestszentlőrinc	főtés-templombelső	1 500 000	
Rákosszentmihály	egyházfilakás	1 000 000	
Újpest	templom+lakás, esőcsat.	1 000 000	
	ÖSSZESEN:	6 000 000	
Tolna-Baranyai Egyházmegye			
Bonyhád-Hidas	tetőjavítás	1 000 000	
Felsőnána és Kéty	templom tatarozása	800 000	
Gyöng	templom hangosítás	200 000	
Györköny	parókia tatarozás	400 000	
Majos	gyülekezeti ház tatarozás	500 000	
Máza	vízvezeték bekötés	80 000	
Nagyszokoly	templom tatószerkezet	450 000	
Paks	segdélkészlakás kialak.	460 000	
Sárszentlőrinc	tempom tatarozás	350 000	
Tengelic	templ.bejárat akadálymen	500 000	
Tófü	templom tetőszerkezet	610 000	
Váralja	Gyül.ház tatarozása	500 000	
Varsád	tatarozás	150 000	
	ÖSSZESEN:	6 000 000	

ÉSZAKI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Borsod-Hevesi Egyházmegye			
Diósgyőr	tároló, garzázs építése	1 000 000	
Diósgyőr-Vasgyár	templom felújítása	1 000 000	
Miskolc	templ.tető, temető kerítés	1 000 000	
Ózd	kkerítés építés	1 000 000	
Tállya	parókia felúj., átalakítás	1 000 000	
Eger	tetőfedés csere	1 000 000	2008. terhére
	ÖSSZESEN:	6 000 000	
Budai Egyházmegye			
Budaörs	gyül.terem ablakcsere	500 000	
Érd	új oltár, keresztelő medence	300 000	

Csepel	templ.vizes blokk kialak.	1 250 000	
Reménység Háza	ablak hőszigetelés	500 000	
	tartalék	2 450 000	maradvány
	ÖSSZESEN:	5 000 000	
Dél-Pest Megyei Egyházmegye			
Tápiószentmárton	templ. ablakok csere	200 000	
Péteri	lelk.hiv. padlóburk.csere	300 000	
Péteri	csatorna felújítás	200 000	
Maglód	ravatalozó előtető bővítés	400 000	
Dabas	parókia külső felújítása	800 000	
Pilis	kántorház felújítása	850 000	
Mende	templ.nyílászárók cseréje	850 000	
Dunaharaszti	templ.beázás megszüntetése	400 000	
Káva	templ. támofal építése	1 000 000	
	ÖSSZESEN:	5 000 000	
Észak-Pest Megyei Egyházmegye			
Acsa	parókia szigetelése	400 000	
Csévár-Pens	Penc-templom felújítása	500 000	
Fót	parókia felújítása	1 000 000	
Gödöllő	templom felújítása	2 200 000	
Iklad	templomkerítés építése	500 000	
Domony	parókia felújítása	400 000	
	ÖSSZESEN:	5 000 000	
Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye			
Nyíregyháza-Kertváros	templom építése	1 000 000	
Nyírtelek/Nyírszőlős	templom építése	1 000 000	
Nyíregyháza	parókai felújítása	3 000 000	
	ÖSSZESEN:	5 000 000	
Nógrádi Egyházmegye			
Bér	gyü.terem.ép.befejezése	1 000 000	
Balassagyarmat	templomtorony felúj.	2 000 000	
Salgótarján-Zagyvapálfalva	templom szigetelése	500 000	
Nógrád	par.,gyül.ház felújítása	1 500 000	
Nógrád	parókia belső felújítása	500 000	2008. terhére
	ÖSSZESEN:	5 500 000	

NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Fejér-Komáromi Egyházmegye			
Csabdi	par.tető, külső vakolat	1 400 000	
Lajoskomárom	par.gyül.terem gáz korsz	200 000	
Nagyveleg	templ.fal víztelenítés	1 500 000	
Pusztavám	templ.homlokzat II.üt.	800 000	
	tartalék	1 100 000	maradvány
	ÖSSZESEN:	5 000 000	
Győr-Mosoni Egyházmegye			
Rakja	templo.tető és torony fel.	1 600 000	
Győrújbarát	gyül.ház tetőfelújítás	1 500 000	

Ménfőcsanak	imah.és volt isk.tetőfel.	500 000	
Öttevény	templomtető cseréje	500 000	
Lébény	tan.lak.és gyül.ház felúj-	500 000	
Győrszemere	parókia felújítása	400 000	
	ÖSSZESEN:	5 000 000	
Soproni Egyházmegye			
Ágfalva	templomtető felújítás	1 000 000	
Nemeskér	parókia korszerűsítés	1 500 000	
Sopron	parókia felújítás	900 000	
Sopronbánfalva	templomharang, óraszerk.	500 000	
Szakony	parókia nyílászárók	500 000	
Szilsárkány	templomban vill.hálózat	600 000	
	ÖSSZESEN:	5 000 000	
Somogy-Zalai Egyházmegye			
Gyékyenes	templ.tető felújítása	1 000 000	
Iharosberény	lelk.lak.+mell.ép. javítása	300 000	
Pusztaszentlászló	templ.külső javítása	150 000	
Zalaegerszeg	orgona felújítása	500 000	
Zalaistvánd	par.homlokzat szig.jav	900 000	
Csurgó	garázsfelújítás	310 000	
Pat / Sand	templomszigetelés	200 000	
Pusztaszentlászló	templom külső akadálym.	300 000	
Tab	lelk.lak. központifűtés	600 000	
Nemespátró	templ.támfal megerősít.	200 000	
Zalaegerszeg	orgona felújítása	540 000	
	ÖSSZESEN:	5 000 000	
Vasi Egyházmegye			
Celldőmölök	paplak felújítása	1 000 000	
Kissomlyó	templom vizesedés mego.	1 000 000	
Körmend	paplak tetőjavítás	600 000	
Nagygeresd	toronysisak javítás	1 000 000	
Nagysimonyi	torony javítása	200 000	
Nádasd	paplak felújítása	400 000	
Őrimagyarósd	paplak javítása	500 000	
Vönöck	templom vízvezetés	300 000	
	ÖSSZESEN:	5 000 000	
Veszprémi Egyházmegye*			
Dörgicse / Alsódörgicse	templom felújítása	150 000	
Bakonyszentlászló	templom felújítása	900 000	
Kővágóörs	templom felújítása	1 400 000	
Marcalgergelyi	parókia felújítása	200 000	
Nemesszalók	templom felújítása	150 000	
Ajka / Pusztamiske	templom felújítása	2 600 000	
Somlósziölös	templom felújítása	900 000	
Nagyalásony	parókia felújítása	1 000 000	

* A kiosztható keret felét a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület különkeretéből biztosította.

Öskü	parókia felújítása	450 000	
Várpalota	parókia felújítása	430 000	
Kerta / Zalamegyes	templom felújítása	150 000	
Pápa	lelkészlakás felújítása	1 500 000	
Mencshely	parókia tatarozása	170 000	
	ÖSSZESEN:	10 000 000	

Állománytábla – 2007. évi tényadatok

Szervezeti egység neve	Iskolai végzettség			Létszám összesen
	felső-fokú	közép-fokú	alap-fokú	
Déli Egyházkerület	3	2	-	5
Északi Egyházkerület	4	2	-	6
Nyugati Egyházkerület	4	-	1	5
Országos Iroda				
Igazgatóság	2	-	-	2
Titkárság	1	1	-	2
Tanácsadók	2	-	-	2
Belső ellenőr	1	-	-	1
Országos felügyelői titkárság	0,5	-	-	0,5
Humán referens	-	1	-	1
Számítástechnikai referens	-	1	-	1
Gépjármű referens	1	-	-	1
Pályázatfigyelő referens	1	-	-	1
Oktatási Osztály	4	1	-	5
Építési és Ingatlanrendezési Osztály	3	1	-	4
Diakóniai Osztály	1	-	-	1
Gazdasági Osztály	1	5	1	7
Zsinati referens	1	-	-	1
Média referensek	2	-	-	2
Ifjúsági és Gyermekosztály	2	1	-	3
Külügyi Osztály	1	1	-	2
Gondnokság, portaszolgálat	1	4	2	7
Teológiai referens	1	-	-	1
Egyéb	1	-	-	1
GAS ügyvivő	1	-	-	1
Lutheránia	1	-	-	1
MAEK	1	-	-	1
Szolgálatok				
Egyetemi	3	-	-	3
Kórház	3,5	-	-	3,5
Misszió	2	-	-	2
Reptér	1	-	-	1
Szlovák	1	-	-	1
Összesen:	50	20	4	74

A Magyarországi Evangélikus Egyház a kettős könyvvitelt vezető egyházi jogi személy egyszerűsített éves beszámolójának mérlege és eredménykimutatása alapján készült belső kimutatásának szöveges magyarázata

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. évi költségvetését az országos presbitérium 27/2006. határozatával 2006. november 17-i ülésén elfogadta. Akkor még nem jelent meg a 2007. évi állami költségvetési törvény, ezért a 2006. évi tényadatok figyelembe vételével történt a 2007. évi költségvetés tervezése. Nagyrészt ennek köszönhetőek a jelentősebb eltérések.

Összehasonlíthatóság: a belső kimutatás oszlopainak bontása megegyezik az eredménykimutatás soraival. Ezt egészíti ki a 2007. évi tárgyi eszköz beszerzés. A kimutatás szerkezete a 2008. évi költségvetés szerkezetével azonos a könnyebb áttekinthetőség miatt.

Az alábbiakban szeretnék magyarázatot adni a terv és tény adatok közötti jelentősebb eltérésekre. (Az első összeg a *Tervezett bevétel*, a második a *Tényleges bevétel*, a harmadik az *Egyenleg*.)

1110 Járadék+kiegészítés

1.074.150 eFt 1.186.497 eFt 112.347 eFt

Az állam minden évben az infláció mértékével emeli a járadék+kiegészítés összegét. A tervezetthez képest a kedvezőtlenebb inflációs adatok miatt nőtt a ténylegesen kifizetett összeg.

1120 Szja részesedés (felajánlás + kiegészítés)

712.887 eFt 644.890 eFt -67.997 eFt

A kiegészítés kiszámításának változtatása miatt jelentősen csökkent az ilyen címen befolyt támogatás összege.

A tényleges felajánlás összege a 2006. évi 215.934 eFt-ról 24.784 eFt-tal azaz 11,5 %-kal 240.718 eFt-ra növekedett 2007-ben.

1130 Hitoktatás

149.000 eFt 194.202 eFt 35.202 eFt

Az állami maradványképzés miatt a 2006. évre járó összegből 34.021 eFt-ot csak 2007-ben kaptunk meg. A 2007. évi támogatás teljes összegét: 160.181 eFt-ot megkaptuk. Hittanoktatás támogatására 133.563 eFt-ot fizettünk ki (ráfordítások 224150. sora). 2008. évre áthúzódó maradvány: 26.618 eFt.

1140, 1330, 1443, 1510 Közgyűjtemények

Az államtól 35.345 eFt támogatást kaptunk, pályázatokból 3.326 eFt-ot, egyéb bevétel 2.548 eFt volt. Az egyház a közgyűjteményeket 42.655 eFt-al támogatta. A közgyűjtemények működésére 84.695 eFt-ot fordított fordítottunk. (ráfordítások 233100. sora) 2008. évre áthúzódó maradvány: 19.925 eFt.

1150 Kistelepülési illetmény pótlék

50.000 eFt 64.380 eFt 14.380 eFt

Az állami maradványképzés miatt a 2006. évre járó összegből 11.458 eFt-ot csak 2007-ben kaptunk meg. A 2007. évi támogatás teljes összegét: 52.922 eFt-ot megkaptuk. 47.615 eFt kistelepülési illetmény pótlékot fizettünk ki (ráfordítások 251220. sora). 2008. évre áthúzódó maradvány: 5.307 eFt.

1160 Oktatási intézmények (normatív + kiegészítő) támogatása

3.430.000 eFt 4.705.421 eFt 1.275.421 eFt

A költségvetés tervezésekor még nem ismertek a következő évi normatívák és az egyházaknak járó kiegészítő normatíva összegek. A közoktatási kiegészítő támogatás 2006. évi elszámolása a vonatkozó önkormányzati tervezett és tényleges adatok ismeretében a 2006. évi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényben előírtak szerint került rendezésre 770.988 eFt összegben. Az egyházi kiegészítő támogatás előlege és az elszámolás közötti nagy összegű különbség elkerülése érdekében a költségvetési törvény módosításával a 2007. évi közoktatási kiegészítő támogatás visszamenőleges hatállyal megemelésre került, mely 437.456 eFt összegben realizálódott.

Az oktatási intézményeknek 3.904.338 eFt-ot fizettünk ki (ráfordítások 231100. sora). 2008. évre áthúzódó maradvány: 1.027.276 eFt.

1162, 1444, 1510 Evangélikus Pedagógiai Központ (EPK)

11.754 eFt 12.745 eFt 991 eFt

Az Evangélikus Pedagógiai Központ által szervezett programokra, működésre a rendelkezésre álló kerethez képest 991 eFt-tal költöttünk többet.

1170 Diakóniai intézmények (normatív + kiegészítő) támogatása

1.270.000 eFt 1.635.320 eFt 365.320 eFt

A költségvetés tervezésekor még nem ismertek a következő évi normatívák és az egyházaknak járó kiegészítő normatíva összegek. Az állam 2007. év végén a jelentősen alultervezett kiegészítő támogatást 2006-2007. évre visszamenőlegesen 330.926 eFt-al kiegészítette.

A diakóniai intézményeknek 1.310.796 eFt-ot fizettünk ki (ráfordítások 232100. sora). 2008. évre áthúzódó maradvány: 327.792 eFt.

1180 Állami kártalanítás

Több egyházközségünk az Országos Egyházat jelölte meg kedvezményezettnek saját ingatlana után járó állami kár-

tanítása kapcsán. Ennek a legfőbb oka a pénz szabadabb felhasználhatósága.

1211-1220 Offertóriumok

Ifjúsági:

Ifjúsági programok támogatására, pályázati úton szétosztva.

Bevétel: 2.383 eFt (nyitó egyenleggel)

7.000 eFt Ifjúsági pályázatra kiegészítés

Ráfordítás: 8.806 eFt (ráfordítások 217730. sora)

2008. évre áthúzódó maradvány: 577 eFt.

Missziói:

Missziói programok támogatására, pályázati úton szétosztva.

Bevétel: 2.096 eFt (nyitó egyenleggel)

4.000 eFt Missziói pályázatra kiegészítés

Ráfordítás: 4.720 eFt (ráfordítások 217340. sora)

2008. évre áthúzódó maradvány: 1.376 eFt.

Oktatási:

A 2006-ban és 2007-ben befolyt pénzt a Szélrózsa találkozókon való részvételre szeretnék felhasználni az oktatási intézmények.

Bevétel: 3.528 eFt (2006-2007.)

Kiadás: 0 eFt

2008. évre áthúzódó maradvány: 3.528 eFt.

Biblia:

Déli Egyházkerület:

Bevétel: 512 eFt

Ráfordítás: 512 eFt

Felhasználása a konfirmandusoknak vásárolt bibliákra történik. Az offertórium a bibliák árának kevesebb, mint a felét fedezi, a fennmaradó összeget az egyházkerület különkeretének terhére számoltuk el. (ráfordítások 222130. sora).

Északi Egyházkerület:

Bevétel: 672 eFt

Ráfordítás: 672 eFt

Felhasználása a konfirmandusoknak vásárolt bibliákra történik. Az offertórium a bibliák árának ~a felét fedezi, a fennmaradó összeget az egyházkerület különkeretének terhére számoltuk el. (ráfordítások 222230. sora).

Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület:

Bevétel: 824 eFt

Ráfordítás: 824 eFt

Felhasználása a konfirmandusoknak vásárolt bibliákra történik. Az offertórium a bibliák árának több mint a felét fedezi, a fennmaradó összeget az egyházkerület különkeretének terhére számoltuk el. (ráfordítások 222330. sora).

GAS:

Bevétel: 5.899 eFt áthozattal együtt

Ráfordítás:

200 eFt Kiskunhalasi Evangélikus Egyházközség

200 eFt Dunaföldvári Evangélikus Egyházközség

150 eFt	Gyulai Evangélikus Egyházközség
740 eFt	Angyalföldi Evangélikus Egyházközség
380 eFt	Egyházaskozári Evangélikus Egyházközség
440 eFt	Majosi Evangélikus Egyházközség
124 eFt	Fancsali Evangélikus Egyházközség
950 eFt	Nagycserkeszi Evangélikus Egyházközség
1.100 eFt	Nyírteleki Evangélikus Egyházközség
800 eFt	Salgótarjáni Evangélikus Egyházközség
250 eFt	Győrszemerei Evangélikus Egyházközség
450 eFt	Nemeskéri Evangélikus Egyházközség
400 eFt	Nemespátrói Evangélikus Egyházközség
80 eFt	Porrogszentkirályi Evangélikus Egyház- község
100 eFt	Marcalgergelyi Evangélikus Egyházközség
6.364 eFt	összesen (ráfordítások 224700. sora).

1210, 1240 Nyugdíjosztály

Nyugdíjosztály induló vagyona: 212.032 eFt.

A nyugdíjas offertóriumra befolyt támogatás a nyugdíj-
osztály céljait szolgálja.

Bevétel:

Egyházi személyek nyugdíjárulék befizetései:	64.379 eFt
Országos egyházi támogatás:	40.000 eFt
Országos járulék 2/3 része:	12.977 eFt
Nyugdíjas offertórium:	1.865 eFt
Nyugdíjárulék tartozások:	4.412 eFt
Egyéb bevételek, kamat:	13.102 eFt
ÖSSZESEN:	136.735 eFt

Ráfordítás: (251100-151130):

Nyugdíjkifizetések:	104.455 eFt
Posta és bankköltség:	2.024 eFt
ÖSSZESEN:	106.479 eFt

Nyugdíjosztály vagyona 2007.12.31-én: 242.288 eFt.

1600 Kamat és árfolyamnyereség

A szigorúbb pénzgazdálkodásnak köszönhetően a terve-
zett 50.000 eFt bevétellel szemben 123.958 eFt bevétele
volt az egyháznak kamatból és árfolyamnyereségből.

1930 Fellelt, térítés nélkül átvett eszközök

Az eszköznyilvántartásokban nem szereplő vagyontár-
gyak nyilvántartásba vétele 2007-ben folytatódott. Az
eredménykimutatásban szereplő 135.481 eFt 1/3 részben
gyűjteményi vagyon, 2/3 részben a piliscsabai Béthel in-
gatlan.

213200 1 %-ot gyűjtő kampány

Az egyház intenzívebb kampányt folytatott, ezért a terve-
zett 7.000 eFt-al szemben 11.784 eFt-ot költött a kam-
panyra.

214300 Lelkész-, egyéb konferenciák

Az egyház sokkal több konferenciát szervezett lelkészek-
nek, felügyelőknek és más csoportoknak, mint a korábbi

években. A programok a tervezett 2.000 eFt-al szemben
4.775 eFt-ba kerültek.

217220 Orgonaprogram

2007-ben három egyházközség kapott támogatást ebből a
keretből 4.976 eFt értékben.

Nemeskoltai Evangélikus Egyházközség orgona felújításra:	2.976 eFt
Pestúlyhelyi Evangélikus Egyházközség orgona felújításra:	1.800 eFt
Zombai Evangélikus Egyházközség orgona felújításra:	200 eFt

2008. évre áthúzódó maradvány: 1.024 eFt.

217350 Evangélikus Országos Találkozó – Paks

A találkozó 8.814 eFt-ba került. A tervezett keret 5.000 eFt,
részvételi díjakból 2.691 eFt (1421. sor) folyt be. A találko-
zó 1.123 eFt-al került többbe a tervezetthez képest.

217800-217841 Külügyi kapcsolatok

A tervezett 13.500 eFt keretet 3.000 eFt térítés, támogatás
egészítette ki, így a ténylegesen kifizetett 16.093 eFt ki-
adásra fedezetet nyújtott.

A határon túli magyarok keretből 2008-ban lesz
kifizetve 1.000 eFt támogatás a felvidéki magyar egy-
házközségeknek.

15 éves bajor-magyar testvéregyházi kapcsolat talál-
kozó: A tervezett 2.000 eFt-os támogatást 9.005 eFt külföl-
di támogatás, részvételi díj hozzájárulás egészítette ki.
Így a találkozó 10.662 e Ft-os költségéből egyházunknak
csak 343 eFt-ot kellett kifizetnie.

217900 Egyéb bizottságok

A bizottságok aktívabb működésével együtt járt a költ-
ségek növekedése. Így a tervezett keretet 3.125 eFt-tal
lépték túl.

221130 Megbízási díjak

A tervezett 31.000 eFt-tal szemben 38.487 eFt-ot költöttünk
megbízási díjakra, mely 7.487 eFt-al több a tervezettnél.

Állandó megbízások:	33.893 eFt
Üzemorvosi díj:	420 eFt
Tűz és munkavédelmi előadó díja:	533 eFt
Könyvelés + bérszámfejtés díja:	18.684 eFt
Könyvvizsgálati díj:	6.048 eFt
Ügyvédi, jogász díj:	6.048 eFt
Diakóniai normatíva kezelés:	2.160 eFt
Eseti megbízási díjak:	4.594 eFt

A 7.487 eFt túlköltségnél figyelembe kell vennünk, hogy
munkabérekre és járulékokra 10.856 eFt-tal kevesebbet
költött az egyház 2007-ben. Ez többek között annak is kö-
szönhető, hogy a diakóniai normatíva kezelését nem
munkabérként, hanem megbízási díjként fizettük ki.

221300-221330 Ingatlanfenntartási kiadások

Üllői úti székház felújítási alap: e keret terhére lettek kifizetve a székház cseréjével, felújításával kapcsolatos szakértői díjak. 2008-ra áthúzódó maradvány 11.370 eFt.

Aszódi Podmaniczky kastély: a rendelkezésre álló keret nem nyújtott minden költségre fedezetet, 637 eFt-tal kellett kiegészíteni.

222000-222330 Egyházkerületek

A Déli Egyházkerület működési költségei a tervezett 11.000 eFt-tal szemben csak 7.730 eFt volt, ezt egészítette ki a kerület 162 eFt-os bevétele. A kerület a különkeretét részben használta fel, így a 2008. évre áthúzódó maradvány 15.276 eFt.

Az Északi Egyházkerület működési költségei jelentősen meghaladták a tervezett 11.000 Ft-os keretet. A kifizetett 16.923 eFt és a kerület 532 eFt bevétele eredményeként 5.391 eFt túlköltséget kapunk. A túlköltség egyrészt a püspökváltásból eredő többletkiadásból, másrészt a kerület költségei között szereplő a Szilágyi E. fasorban kiadott helyiségek rezsiköltségeiből adódott. A kerület a különkeretét részben használta fel, így a 2008. évre áthúzódó maradvány 4.989 eFt.

A Nyugati Egyházkerület működési költségei 464 eFt-al haladják meg a tervezettet. Figyelembe véve a kerület 222 eFt-os bevételeit a tényleges túlfizetés 242 eFt. A kerület a különkeretét részben használta fel, így a 2008. évre áthúzódó maradvány 4.778 eFt.

223100 Egyházmegyék támogatása

Egyházmegyék működési támogatására, esperesi gépkocsik vásárlására 41.606 eFt-ot költöttünk. A 2006. évi maradvány és a 2007. évre betervezett összeg 45.684 eFt volt. 2008. évre áthúzódó maradvány 4.078 eFt.

*224110 Járadékfizetés (1. sz. melléklet)**224120 Működési támogatás*

A tervezett 35.000 eFt-hoz képest 27.741 eFt-ot költöttünk gyülekezetek működési támogatására. 2008. évre áthúzódó maradvány 7.259 eFt.

224140 Központi illetménypótlék

A tervezett 47.050 eFt-hoz képest 40.390 eFt-ot költöttünk lelkészeink illetménykiegészítésére. 2008. évre áthúzódó maradvány 6.740 eFt.

*224200 Felújítási támogatás egyházmegyék döntése alapján (2. sz. melléklet)**224300 Kiemelt egyházközségi beruházási, felújítási támogatások*

A kiemelt támogatások között több olyan egyházközség szerepel, melyek állami céltámogatást kaptak. 2008. évre áthúzódó maradvány 318.522 eFt.

224400 Belső egyházi kártalanítás

A rendelkezésre álló 31.640 eFt-ból két egyházközség kártalanítására 20.640 eFt-ot fizettünk ki. 2008. évre áthúzódó maradvány 11.000 eFt.

224510 Pályázati önrésztámogatás

A rendelkezésre álló 164.014 eFt-ból csak 16.433 eFt-ot fizettünk ki mivel nagyon kevés egyházközségnek van lehetősége pályázat elnyerésére. 2008. évre áthúzódó maradvány 147.581 eFt.

231530 Magyar Protestáns Kollégium – működési támogatás

Az együttműködési szerződés hiánya miatt 2007. évben nem folyósítottunk támogatást a kollégium működéséhez. 2008. évre áthúzódó maradvány 10.000 eFt.

231610 Békéscsabai kollégiumvásárlás II. részlet

A 2007-ben esedékes 80.000 eFt kifizetést az egyház teljesítette. Ez az összeg csökkentette a mérlegben található rövid lejáratú kötelezettségeinket.

231630 Szombathelyi Általános Iskola épületének megvétele

Az épület könyv szerinti értéke 157.200 eFt, a Magyarországi Evangélikus Egyház a Szombathelyi Evangélikus Egyházközséggel közösen vállalta az intézmény legalább 10 éves működtetését, ezért a fizetendő vételár 24.000 eFt volt.

231670 Evangélikus Hittudományi Egyetem

Teológiai tanár részére szükségessé vált egy szolgálati lakás vásárlása. A lakás 24.997 eFt-ba került.

231680 Irsai Mustármag Óvoda

Az Országos Presbitérium az oktatási intézmények beruházási keretének terhére 32.000 eFt támogatás szavazott meg az óvoda bővítésére. 2007. évben ebből a keretből 9.600 eFt-ot fizettünk ki. 2008. évre áthúzódó maradvány 22.400 eFt.

232410 ÉLIM Evangélikus Szeretetotthon

2006-2008. években folyik a szeretetotthon teljes felújítása. Az előzetes tervekkel ellentétben a kifizetés nem támogatás formájában történik. Az építető a Magyarországi Evangélikus Egyház, ezért a fel nem használt 2006. évi támogatást az otthon visszautalta az egyház számlájára. (1921. sor 63.777 eFt) A beruházásra rendelkezésre álló keret a visszautalt összeggel együtt 133.777 eFt, melyből 44.492 eFt-ot kifizettünk. 2008. évre áthúzódó maradvány 89.285 eFt.

234120 - 234122 Luther Kiadó működési támogatása

Az Országos Presbitérium 2007. évben elengedte a Kiadó 8.500 eFt tartozását, és 16.656 eFt konszolidációs támogatást folyósított.

251230 *Nyugdíjba vonuló lelkészek lakásvásárlási támogatása*
2007. évben három lelkész kért, illetve kapott támogatást.
2008. évre áthúzódó maradvány 6.743 eFt.

261000 *Általános tartalék*

Az általános tartalék keret terhére 7.171 eFt-ot fizettünk ki a tervezett 6.537 eFt-tal szemben, a túlköltés 634 eFt.

262000 *Vis Major / Katasztrófa alap*

Életveszély elhárítására, halaszthatatlan javításokra a rendelkezésre álló 25.000 eFt-os keretből 12.602 eFt-ot használtunk fel. 2008. évre áthúzódó maradvány 12.398 eFt.

271100 *Hiteltörlesztés*

Egyházunk 2007. évre teljesítette 100.000 eFt-os hiteltörlesztését. A törlesztés csökkentette az egyház hosszú lejáratú kötelezettségét.

Budapest, 2008. március 31.

Csorba Gábor, gazdasági osztályvezető

Teljességi nyilatkozat

Consultatio Gazdasági és Adóügyi Tanácsadó Kft
Dr. Nagyné dr. Stieber Tünde részére

A Magyarországi Evangélikus Egyház (1085 Budapest, Üllői út 24. nyit. lajstromszám: Pk. 63.366; nyit. sz.: 6.; adószám: 19719483-2-42) 2007. december 31-ei pénzügyi kimutatásainak (a számviteli törvény szerinti egyéb szervezetek egyszerűsített éves beszámolójának mérlege, az egyszerűsített eredménykimutatás együtt: pénzügyi kimutatások) auditálásával kapcsolatban, annak érdekében, hogy a pénzügyi kimutatások 2000. évi C. törvénnyel való megfeleléséről véleményt alkothassanak, igazoljuk, hogy a legjobb tudásunk és meggyőződésünk szerint képviseltük az audit során az alábbiakban foglaltakat:

1. Felelősek vagyunk a pénzügyi kimutatásoknak a 2000. évi C. Számviteli Törvénynek megfelelően nyilvántartott adatokból történő összeállításáért, a könyvelésért, a pénzügyi kimutatásoknak a 2000. évi C. Számviteli Törvénnyel és a tényekkel való megfeleléséért, valamint azért, hogy a pénzügyi kimutatások megbízható képet adnak az Egyházi Szervezet nettó eszközeiről, valamint pénzügyi helyzetéről hű és valós képet mutatnak.

2. Minden pénzügyi nyilvántartást és ehhez kapcsolódó adatot az Önök rendelkezésére bocsátottunk és minden olyan tranzakcióról informáltuk Önöket, amelyeknek a pénzügyi kimutatásokra hatása lehet.

3. Megerősítjük, hogy:

- a mi kötelezettségünk a csalások és hibák megakadályozására, illetve feltárására szolgáló belső ellenőrzési és számviteli rendszerek bevezetése és fenntartása
- közöltünk Önökkel minden olyan, bármely csaláshoz

vagy vélt csaláshoz kapcsolódó jelentős tény, amely a vezetés tudomására jutott, és amely befolyással lehetett az Egyházi Szervezetre, továbbá

- közöltük Önökkel, hogy megítélésünk szerint mekkora annak a kockázata, hogy a pénzügyi kimutatások csalás következtében lényeges hibás állításokat tartalmaznak.

4. a) Nem történt szándékos mulasztás az Egyházi Szervezetünk vezetése, illetve azon alkalmazottak részéről, akik meghatározó szerepet töltenek be az ügyviteli-számviteli folyamatok rendszerében.

b) Nem történt szándékos mulasztás azon más dolgozók részéről sem, akik lényegesen befolyásolhatnák a pénzügyi kimutatásokat.

c) A szabályozó hatóságokkal folytatott egyeztetés során ezen szervek részéről nem kaptunk a pénzügyi kimutatások és bevallások hiányosságaira, nem egyezőségére vonatkozó olyan visszajelzést, amely a pénzügyi kimutatásokra lényeges hatást gyakorolna.

5. Nincs olyan tervünk vagy szándékunk, amely lényegesen befolyásolná eszközeink és forrásaink besorolását vagy könyv szerinti értékét és amelyet nem hoztunk volna tudomásukra.

6. Az alábbi ügyletekkel kapcsolatban minden információt az Önök rendelkezésére bocsátottunk:

a) Egyházi Szervezetünk érdekeltségeivel szemben fennálló tartozásokat és követeléseket, eredményt befolyásoló tételeket beleértve az értékesítést, beszerzéseket, valamint hitel, lízing és garancia megállapodásokat;

b) A saját tőkét, illetve a saját tőke egyes elemeit érintő döntéseket, megállapodásokat;

c) Pénzintézetekkel kötött megállapodások, beleértve az pénzeszközök egyenlegével kapcsolatos korlátozásokat, a hitelkeretet vagy hasonló megállapodásokat;

d) Korábban eladott eszközök visszavásárlására irányuló megállapodások.

7. a) Nem fordult elő törvények, illetve rendelkezések megszegése, illetve esetleges megszegése, melyek hatásának a pénzügyi kimutatásokban szerepelniük kellene.

b) Nincs tudomásunk egyéb bárminemű lényeges tartozásról vagy követelésről, amely jelentősen befolyásolná az Egyházi Szervezetünk pénzügyi helyzetét.

8. Az Egyházi Szervezet nem ismer olyan az Egyházi Szervezettel szembeni kereseteket, amelyek az ügyvédek véleménye szerint érvényesíthetők lennének.

9. A számviteli nyilvántartás, ami a pénzügyi kimutatások alapja, pontosan és megbízhatóan, megfelelő részletességgel tükrözi az Egyházi Szervezetünknek és érdekeltségeinek ügyleteit.

10. Az Egyházi Szervezet megfelelő jogcímmel rendelkezik valamennyi tulajdonában lévő eszköz felett, azokat a közölt jelzálogon kívül egyéb zálog nem terheli.

11. Minden szerződésben rögzített kötelezettségünknek eleget tettünk, melyek nem teljesítés esetén lényegesen befolyásolnák a pénzügyi kimutatásokat.

12. A mérleg kelte utáni időszakban nem történt olyan esemény, mely a pénzügyi kimutatások tekintetében igazítást igényelne.

13. Nem történt olyan törvényszegés vagy szabálysértés, melynek hatása a 2000. évi C., Számviteli törvény előírásaival összhangban készült pénzügyi kimutatásokban mutatkozhatna.

14. Az Egyházi Szervezetünk vezetésének nincs tudomása olyan eseményekről, amelyek a hatályos Pénzmozgás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben definiált visszaélések fogalmát kimerítené.

Csorba Gábor
gazdasági igazgató

Kákay István
országos irodaigazgató

Független Könyvvizsgálói jelentés a Magyarországi Evangélikus Egyház Elnökségének

Elvégeztük a Magyarországi Evangélikus Egyház (1085 Budapest, Üllői u. 24.; nyt. lajstromszám: Pk. 63.366, ny. sz.: 6.; adószám: 19719483-2-42) mellékelt 2007. évi egyházi jogi személy egyszerűsített éves beszámolójának könyvvizsgálatát, amely egyszerűsített éves beszámoló a 2007. december 31-i fordulónapra elkészített mérlegből – melyben az eszközök és a források egyező végösszege 17.652.143 ezer forint, a mérleg szerinti eredmény 1.630.585 ezer forint nyereség –, és az ezen időpontra végződő évre vonatkozó eredménykimutatásból áll.

Az egyszerűsített éves beszámoló a számviteli törvényben foglaltak és a Magyarországon elfogadott általános számviteli elvek szerint történő elkészítése és valós bemutatása az Egyházi Szervezet vezetésének a felelőssége. Ez a felelősség magában foglalja az akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításoktól mentes pénzügyi kimutatások elkészítése és valós bemutatása szempontjából releváns belső ellenőrzés kialakítását, bevezetését, fenntartását, megfelelő számviteli politika kiválasztását és alkalmazását, valamint az adott körülmények között ésszerű számviteli becsléseket.

A könyvvizsgáló felelőssége az egyszerűsített éves beszámoló véleményezése az elvégzett könyvvizsgálat alapján.

A könyvvizsgálatot a magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardok és a könyvvizsgálatra vonatkozó – Magyarországon érvényes – törvények és egyéb jogszabá-

lyok alapján hajtottuk végre. A fentiek megkövetelik, hogy megfeleljünk bizonyos etikai követelményeknek, valamint, hogy a könyvvizsgálat tervezése és elvégzése révén elegendő és megfelelő bizonyítékot szerezzünk arról, hogy az egyszerűsített éves beszámoló nem tartalmaz lényeges hibás állításokat.

Az elvégzett könyvvizsgálat magában foglalta olyan eljárások végrehajtását, amelyek célja könyvvizsgálói bizonyítékot szerezeni az egyszerűsített éves beszámolóban szereplő összegekről és közzétételéről. A kiválasztott eljárások, beleértve az egyszerűsített éves beszámoló akár csalásból, akár tévedésből eredő, lényeges hibás állításai kockázatának felméréseit, a könyvvizsgáló megítélésétől függenek. Az egyszerűsített éves beszámolóhoz kapcsolódóan a könyvvizsgáló kockázatelemzésének nem célja, hogy az Egyházi Szervezet belső ellenőrzésének hatékonyságára vonatkozóan véleményt mondjon. A könyvvizsgálat magában foglalta továbbá az alkalmazott számviteli alapelvek és a vezetés lényegesebb becsléseinek, valamint az egyszerűsített éves beszámoló bemutatásának értékelését. Meggyőződésünk, hogy a megszerzett könyvvizsgálói bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt a könyvvizsgálói záradék megadásához.

Záradék:

A könyvvizsgálat során a Magyarországi Evangélikus Egyház egyszerűsített éves beszámolóját, annak részeit és tételeit, azok könyvelési és bizonylati alátámasztását az érvényes nemzeti könyvvizsgálói standardokban foglaltak szerint felülvizsgáltuk, és ennek alapján elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztünk arról, hogy az egyszerűsített éves beszámolót a számviteli törvényben foglaltak és az általános számviteli elvek szerint készítették el.

Véleményünk szerint az egyszerűsített éves beszámoló a Magyarországi Evangélikus Egyház 2007. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről megbízható és valós képet ad.

Budapest, 2008. március 31.

dr. Knapp József
ügyvezető igazgató
CONSULTATIO Kft
1121 Budapest, Zugligeri út 6.
MKVK tags.szám: 000071

Dr. Nagyné dr. Stieber Tünde
bejegyzett könyvvizsgáló
MKVK tags.szám: 002692

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ BÍRÓSÁGÁNAK HATÁROZATAI

MEE-1/2008 SZ. ELJÁRÁS – 5. SZÁMÚ HATÁROZAT

A Magyarországi Evangélikus Egyház Bírósága dr. Hidas János országos ügyész (2802 Tatabánya, Pf 274.) felperesnek a Magyarországi Evangélikus Egyház zsinata (1085 Budapest, Üllői út 24.) alperes ellen az Országos Irodaigazgató választása tárgyában az alperes 6. sz. ülés-szakának 2008. február 16-i ülésén lefolytatott választási eljárásával kapcsolatos választási panasz iránti MEE-1/2008 sz. eljárásában 2008. március 26. napján meghozta az alábbi, 5. sorszámú

ítéletét.

A bíróság az országos irodaigazgatói állás betöltése tárgyában lefolytatott választás eredményét megsemmisíti és az alperest az országos irodaigazgatói állás betöltésére vonatkozó teljes eljárás megismétlésére kötelezi.

A jelen határozat ellen fellebbezésnek van helye. A fellebbezést a határozat kézbesítésétől számított 5 napon belül lehet írásban előterjeszteni a határozatot hozó bíróság elnökségénél.

Indokolás:

A választásokról és a szavazásról szóló 2005. évi VII. tv. (továbbiakban: Vtv.) 34.§ (3) bekezdése alapján az országos elnökség pályázatot írt ki a megüresedő országos irodaigazgatói állás betöltésére.

Az Országos Elnökség 11/2007. (XII.03.) sz. Elnökségi Határozatával jelölte ki a fenti törvényhely szerinti szakértői bizottságot.

Az előkészítő bizottság (szakértői bizottság) a jogszabályban meghatározott jelentését 2008. január 25. napján, míg az Országos Presbitérium jelöltállító döntését 2008. január 31. napján hozta meg.

Az Országos Presbitérium az országos irodaigazgatói tisztség zsinati választására – a következő rangsorrendben – Kákay István Dezsőt (8) és Hafenschner Károlyt (6) támogató szavazattal, mint jelöltet állította.

Alperes a 2008. február 15–16-i ülés-szakán vette napirendre az országos irodaigazgató megválasztását.

A felperes kereseti álláspontja szerint az Alperes az irodaigazgató megválasztása során sorozatosan, több alkalommal megszegte a Vtv., valamint az alperes ügyrendjének rendelkezéseit az alábbiak szerint:

a) Alperes a Vtv. 46.§ második mondata, 49.§ (2) bekezdése, továbbá az alperesi ügyrend 13/A.§ (1) bekezdése a (2) bekezdésével ellentétesen nem biztosította a hivatkozott jogszabályok előírásának megfelelően a tár-

gyaláshoz szükséges mindazon információkat, amelyeket a döntéshozó alperesi testület minden tagjának időben, a jogszabályi előírásoknak megfelelően meg kellett volna kapni.

A két pályázó pályázati anyagát alperes elnöksége nem biztosította a jogszabályi előírásoknak megfelelően, ezzel súlyosan megsértve a fent hivatkozott jogszabályokba megfogalmazott kötelezettségét.

b) Az alperes elnöksége által az előterjesztéshez kiküldött anyag tartalmazott egy, „Az országos irodaigazgató választásakor a Zsinat elnöksége a következő eljárást javasolja követni:” elnevezésű szövegrészt. Ebben alperes elnöksége jelzi, hogy elektronikusan a „Zsinaten” keresztül kerülnek megküldésre a pályázatok, illetőleg elérhetők a zsinati irodában és az ülésnapon is hozzáférhetők. Az ott leírt eljárási rend az alperesi Zsinat ügyrendjétől számottevően eltér. A javaslat jelentős mértéken szűkíti a Zsinat tagjainak kérdésfeltevési, hozzászólási lehetőségét, továbbá jelentős mértékben szűkíti a pályázók válaszadási lehetőségét.

c) A Vtv. 53.§-a alapján az ülés elnökének – amellet, hogy a szavazásra jogosultak számát megállapítja – ismertetnie kellett volna a szavazás szabályát.

A szavazás szabályának ismertetése nem az előírásoknak megfelelően történt, ezzel ismételt és súlyos eljárási hiba valósult meg az alperesi döntéshozatal során. A leadott szavazólapokon sem „igen”-nel, sem „nem”-mel nem lehetett szavazni, így a hatályos jogszabályi rendelkezésekre teleintettel érvényes szavazásról egyáltalán nem is lehet beszélni.

A Bíróság ítéletének meghozatala előtt bekérte a tárgybéli zsinati és az előkészítő, valamint jelölési eljárás jegyzőkönyveit, a zsinati ülésre megküldött meghívót és annak kiegészítő anyagait, a tárgybéli zsinati ülésről felvett zsinati naplót, valamint meghallgatta az érintett feleket is.

a) A Vtv. 46.§ alapján testületi ülést – ha törvény eltérően nem rendelkezik – írásban kell összehívni. A meghívóval együtt az ülés napirendjét és a tárgyaláshoz szükséges információs anyagokat is ki kell küldeni. Ezeknek úgy kell megérkezniük, hogy a szavazati jogú tagoknak legyen idejük azokat áttanulmányozni, az ülésre felkészülni.

A hatályos zsinati ügyrend 13/A.§ alapján a zsinatot postán kiküldött meghívóval kell összehívni. A meghívónak tartalmaznia kell az elnökség napirendi javaslatát, a napirendre nem tűzött beadványokat, valamint az egyes napirendi pontok előterjesztő anyagait.

Amennyiben egy napirendi ponthoz nincs kiküldve **írásos anyag** vagy a kiküldés késve történt, annak **napirendre való felvételéről a zsinat minősített többséggel dönt.**

A fenti jogszabályhelyből és ügyrendből egyértelműen megállapítható, hogy egy adott napirendet csak akkor lehet tárgyalni, amennyiben a napirendet és a döntéshez szükséges kapcsolódó anyagot a zsinati tag megfelelő határidőben, postai úton kapja meg. Amennyiben ezen feltétel nem valósul meg, úgy az adott napirendet csak a zsinat minősített többségű döntésével lehet tárgyalni.

Az adott ügyben a fenti törvényes követelmények nem valósultak meg, az egyes pályázati anyagok postai úton történő megküldése elmaradt, ugyanígy elmaradt az előbbi alaki hibát orvosolandó zsinati döntés is, ezen okok miatt az országos irodaigazgatói állás betöltésére vonatkozó napirendet nem is lehetett volna tárgyalni, ezen ok már elegendő a választás eredményének megsemmisítésére.

Megjegyzi a Bíróság, hogy a technikai fejlődés, az informatikai haladás már adott esetben meghaladottá teszi a jogszabályban és az ügyrendben meghatározott összehívási feltétel kizárólagos fenntartását, más alternatív feltételeket is célszerű lenne meghatározni a szabályozás módosításával (pl. az e-mail címmel rendelkezőknek elegendő lenne ilyen formában küldeni a meghívót és kapcsolódó anyagait, amennyiben a címzett az e-mail megérkezését visszaigazolja, stb), de a **célszerűség soha nem írhatja felül a szabályozást, csak a szabályozás megváltoztatására adhat okot.**

b) A Bíróság nem tartja viszont megalapozottnak az országos ügyész azon kereseti álláspontját, hogy az előterjesztésben meghatározott, a zsinati ügyrendtől való eltérés meghirdetése önmagában súlyos eljárási hiba lett volna.

Egyetért a Bíróság az ügyészi kereset azon állításával, hogy az ügyrendtől való eltérés csak a zsinati ülésen, az ügyrend 48.§-ában meghatározottak szerint lehetséges.

Önmagában az a tény, hogy a meghívóban vagy a kapcsolódó anyagban az elnökség javaslatot tesz az ügyrendtől való eltérésre nem helyes, de könnyen orvosolható, hiszen amennyiben ezen eljárási hiba a zsinati ülésen felferül és ebben a tárgykörben a zsinat a 48.§ (3) bekezdése alapján határozatot hoz – amely a tárgybéli zsinaton meg is történt – **úgy tényleges törvénysértés nem történt.** Törvénysértés abban az esetben valósult volna meg, amennyiben az előterjesztésnek megfelelő ügyrend szerint tárgyalta volna a zsinat annak ellenére, hogy az ügyrend 48.§ (3) bekezdésében meghatározott szavazás történt volna.

c) A Vtv. 53.§-a alapján minden döntés, illetve választás

előtt az ülés elnöke megállapítja a szavazásra jogosultak számát és **ismerteti a szavazás szabályait.**

A Vtv. 54.§-a alapján szavazáskor a kérdést a levezető elnök úgy teszi fel, hogy arra egyértelmű „igen”-nel, „nem”-mel vagy „tartózkodom”-mal lehessen válaszolni. Ettől eltérni csak a testület egyetértésével lehet.

A Vtv. 57. § (2) bekezdés c) pontja alapján az írásbeli szavazat **nem szabályos**, ha

– a szavazólapon az 54.§ (1) bekezdésében megadott, vagy az ottani módon meghatározott válaszok helyett más szerepel.

A Vtv. 61.§ bekezdése alapján a jelöltekre az „igen” vagy a „nem” egyértelmű jelzésével kell szavazni.

A Vtv. 62.§ (3) a) pontja alapján a **szavazat nem szabályos**, ha a szavazólapon nem felel meg az 56.§ (1) bekezdésében, 57.§ (2) bekezdésében és a 62.§ (1) bekezdésében rögzített előírásoknak.

Az ügyrend 35.§ (2) bekezdése alapján az elnök úgy teszi fel a kérdést, hogy arra mindenki „igen”-nel vagy „nem”-mel felelhessen, kivéve, ha a más formájú kérdésfeltevést a zsinat előzőleg szavazással elfogadja.

Az ügyrend 42.§ (3) bekezdése alapján minden egyéb döntéshez – ha az ügyrend másképp nem rendelkezik – egyszerű többség, tehát a határozatképes zsinati ülésen jelenlévő zsinati tagok több mint felének „igen” szavazata szükséges, míg a (4) bekezdés alapján a szavazás során jelenlévőnek azt a zsinati tagot kell tekinteni, aki érvényes „igen”, „nem” vagy „tartózkodom” szavazatot adott le.

A Bíróság a rendelkezésre bocsátott zsinati ülés szószerinti naplójából megállapította, hogy a levezető elnök a szavazás szabályait ismertette ugyan, de az nem felelt meg a törvényi és ügyrendi feltételeknek, és a tényleges szavazás is az ismertett szabályok alapján történt, tehát a szavazólapon az adott személy nevét kellett aláhúzni, ebben a tekintetben az ügyrend 35.§ (2) bekezdése alapján külön szavazás sem történt.

Az elnök ismertetése alapján az a szavazócédula érvényes, amelyből egyértelműen eldönthető, hogy Hafenschér Károly neve alatt van egy vonal, azt húzták alá, vagy pedig Kákay István neve alatt van egy vonal és azt húzták alá.

A Bíróság ebben a tekintetben megállapította, hogy a Vtv. 62.§ (3) a) pontja alapján a tárgybéli szavazatokat nem lehetett érvényes, szabályos szavazatoknak tekinteni, ebben a tekintetben is az eljárás eredményét meg kell semmisíteni, bár a korábban kifejtettek alapján már a napirend tárgyalását, így a szavazást sem lehetett volna lefolytatni.

Itt is megjegyzi a Bíróság, hogy a célszerűség soha nem írhatja felül a szabályozást, csak a szabályozás megváltoztatására adhat okot.

A fentiek alapján a Bíróság a rendelkező rész szerint határozott. A teljes eljárás megismétlésére az is okot adott, mivel a Bíróság egy másik beadványból – Fülöp Attila be-

adványából – egyéb jogsértés elkövetésére is következtetni tudott, azonban ezen panaszt annak elkésztése miatt (jogvesztő határidő) érdemben elbírálni nem tudta, azonban a beadványhoz csatolt okiratokat megvizsgálta. Ebben a tekintetben a Bíróság azt állapította meg, hogy az előkészítő bizottság (szakértői bizottság) törvényellenesen nem terjesztette fel az Országos Presbitérium tárgybéli ülésére Fülöp Attila pályázó anyagát, a bizottság véleményezési joga ugyanis nem jelentheti az Országos Presbitérium jelölési jogának részbeni átvételét, a bizottság csak a törvényi és pályázati feltételek vizsgálatára és véleményalkotásra jogosult. A Bizottság csak abban az esetben nem köteles az OP elé felterjeszteni a pályázatot, amennyiben az a törvényi vagy pályázati feltételeknek nem felelt meg és egy esetleges hiánypótlás is eredménytelen maradt.

A Bíróság hangsúlyja, hogy az eljárás egészben vagy részben való megismétlésére való kötelezés a Bíróság mérlegelési körébe tartozik, azt külön indokolni nem lenne köteles, így a fenti indokolási részt csak azért tette meg, mivel a megelőzés tekintetében fontosnak tartotta, hogy az ismételt választásnál ilyen hiba ne történhessen.

Kmf.

dr. Giró Szász János sk.
bíró

Zászkaliczky Pál sk.
jegyző

MEE-1/2008/9.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Bírósága dr. Hidas János országos ügyész (2802 Tatabánya, Pf. 274.) felperesnek a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata (1085 Budapest, Üllői út 24.) alperes ellen az országos irodaigazgató választása tárgyában az alperes 6. sz. ülészakának 2008. február 16-i ülésén lefolytatott választási eljárással kapcsolatos választási panasz iránti MEE1/2008. sz. eljárásban a bíróság másodfokon eljáró tanácsa 2008. április 3. napján megtartott tanácsülésen az alábbi

ítéletet

hozta.

A bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Indoklás

Felperes 2008. február 22. napján keresetet nyújtott be, melyben sérelmezte, hogy alperes 6. ülészakán 2008. február 16. napján megtartott országos irodaigazgatói választás törvénysértően került megtartásra.

Álláspontja szerint a választás törvénysértő volt, mivel alperes nem biztosította a tárgyaláshoz szükséges mindazon információkat, amelyeket a döntéshozó alperesi testület minden tagjának időben, a jogszabályi előírásoknak

megfelelően meg kellett volna kapni, valamint a szavazólapok nem feleltek meg a törvényi előírásoknak.

Kérte, hogy az alperes 6. ülészakának 2008. február 6. napi ülésén az országos irodaigazgató választása tárgyában lefolytatott választás eredményét egészben semmisítse meg, továbbá, hogy az országos irodaigazgatói állás betöltésére vonatkozó teljes eljárás megismétlésére kerüljön sor.

Alperes ellen kérelmében előadta, hogy a pályázati anyagokat a zsinati tagok számára hozzáférhetővé tették, valamint a szavazólapokon az „igen” és „nem” jelzése egyértelműen kiderült.

Az elsőfokú eljárásban megtartott tárgyaláson előadta továbbá, hogy alperes 1991 óta minden választást a jelenleg is követett módon folytatott le. Azt eddig senki nem kifogásolta.

Az elsőfokú ítélte a keresetnek helyt adott. Ezért az ítéletben kötelezte alperest a teljes választási eljárás megismétlésére.

Az ítélet kifejtette, hogy valóban a törvényi rendelkezésekkel ellentétesen került sor a választás lefolytatására.

Az ítélet ellen alperes törvényes határidőben fellebbezéssel élt.

Fellebbezésében kifejtette, hogy a 2005. évi IX. törvény 82.§ alapján a bíróság akkor rendelkezik el az eljárás megismétlését, ha a törvénysértés a választás eredményére kihatott. Álláspontja szerint a választás sem törvénysértő nem volt, sem annak eredménye nem változott volna más eljárási rend mellett.

A fellebbezés alapos.

A másodfokú bíróság ítéletének meghozatalánál a 2005. évi IX. törvény 82.§ rendelkezéséről indult ki, mely bíróság rendelkezési lehetőségét megszabja.

Kétségtelen, hogy a Vtv. 62.§ (2) bekezdése, illetve a 2005. évi IX. törvény 82.§ (1) bekezdése eltérő következményt fűz ahhoz, ha a választást lebonyolító szerv nem tartja be maradéktalanul az eljárási szabályokat. A bírósági eljárásra azonban csak az utóbbi jogszabály az irányadó. E szerint a bíróság csak akkor semmisítheti meg a szabálytalanul eljáró egyházi testület által kihirdetett választási eredményt, ha megállapítható, hogy a törvénysértés kihatott a választás eredményére.

E jogi helyzetben a bíróságnak ez utóbbi feltétel megletétét külön is vizsgálnia kellett.

A bíróság osztja az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy a zsinat nem tartotta be maradéktalanul a számára előírt eljárási szabályokat.

Ami a törvénysértésnek a választás eredményére való kihatását illeti, a másodfokú bíróság megítélése szerint a 35-20 arányú szavazati eredmény a konkrét esetben arra utal, hogy a szavazásban résztvevők szavazatát összességében nem befolyásolta az a körülmény, hogy néhány személy egyes előkészítési anyagokat kellő időben nem kapott meg, hiszen az erre irányuló kérdésre egyikük sem jelezte, hogy ne lenne döntési helyzetben.

Mindazonáltal a bíróság hangsúlyozni kívánja, hogy

helytelen az az alperesi álláspont, mely szerint nem történt törvénysértés.

Míndezen jogilag egyértelmű törvénysértések megállapítása ellenére a bíróság döntésében szem előtt tartotta, hogy munkáját megalapozó 2005. évi IX. tv. célja az egyház békéjének és rendjének megőrzése. A szavazatok aránya arról tesz bizonyosságot, hogy a többszöri törvénysértés ellenére a választás eredménye egyértelmű, arra a törvénysértés nem hatott ki.

Ezért a bíróság a 2005. évi IX. törvény 82.§ alkalmazásával az elsőfokú ítéletet – jöllehet annak törvénysértésre vonatkozó megállapításai helytállóak – az egyház békéjének megőrzése érdekében az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította.

A bíróság iránymutatásával szükségesnek tartja kiemelni, hogy a 2005. évi IX. törvény 82.§ alkalmazására jelen esetben a leadott szavazatok igen jelentős különbsége adott lehetőséget, azonban ennek alkalmazása mindig az egyedi eset összes körülményének mérlegelésével dönthető csak el.

A feleknek, illetve a bíróságnak költsége nem merült fel, így erről a bíróságnak nem kellett rendelkeznie.

Budapest, 2008. április 3.

Balicza Iván sk. *dr. Balás István sk.* *dr. Brolly Anna sk.*
bíró bíró tanácselnök

dr. Száraz Csenge Gitta sk.
jegyző

ÜGYSZÁM: MEE-II.F.-1/2008/2.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Bíróságának teljes ülése, mint másodfokú bíróság a Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség (1038 Budapest, Mező u. 12.) felperesnek dr. Hidas János országos ügyész (2802 Tatabánya, Pf. 274.) alperes ellen ügyészi határozat hatályon kívül helyezése iránt indított perében a Magyarországi Evangélikus Egyház Bíróságának Elnöke MEE-Elnök-1/2008 számú végzése ellen a felperes részéről benyújtott fellebbezés folytán tárgyaláson kívül meghozta az alábbi

végzést.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

A végzés ellen további fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

A felperes keresetében az alperes 4/1/2008 számú, a Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata 2008. évi 6. ülészaka vonatkozásában törvényességi felülyeleti eljárás megindítását és egyes zsinati rendelkezések végrehajtásának felfüggesztését elrendelő határozatának a felperest érintő részében történő hatályon kívül helyezését és

a törvényességi felülyeleti eljárásnak a felperes kérelme ügyében történő megszüntetését kérte az elsőfokú bíróságtól.

Az elsőfokú bíróság a fenti számú végzésével a felperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül elutasította. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény („a törvény”) az országos ügyész kizárólagos hatáskörébe utalja a törvényességi felülyeleti eljárás megindítását és lefolytatását az országos egyház önkormányzati testületei, így a Zsinat vonatkozásában is. Az elsőfokú bíróság szerint az eljáró ügyész a vizsgálat során jogosult különböző, a törvényben meghatározott intézkedések meghozatalára, így különösen a jogszabálysértőnek tapasztalt rendelkezés végrehajtásának meghatározott időre, de legkésőbb az érdemi határozata meghozataláig történő felfüggesztésére. Az elsőfokú bíróságnak a törvény 23., 24. és 25.§-ainak értelmezésével elfoglalt álláspontja az volt, hogy keresetet előterjeszteni csak az országos ügyész érdemi, ügydöntő határozatával szemben lehet, a törvényességi felülyeleti eljárás megindítása és az eljárás közben meghozott intézkedések azonban keresettel a bíróság előtt nem támadhatók meg. Ezen meggyőződése alapján az elsőfokú bíróság a kereset érdemi elbírálására hatáskörének hiányát állapította meg és a felperes keresetlevelét idézés kibocsátása nélkül elutasította.

Az elsőfokú bíróság végzése ellen a felperes nyújtott be határidőben fellebbezést, melyben azt kérte a másodfokú bíróságtól, hogy az elsőfokú bíróságot utasítsa az ügy soron kívüli érdemi tárgyalására.

A felperes a fellebbezésében eljárási jogszabálysértésként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróságnak a keresetlevelet a törvény 56. § (1) bekezdése szerint annak kézhezvételétől számított 8 napon belül kellett volna megvizsgálnia, és csak ezen 8 napos határidőn belül lehetett volna azt idézés kibocsátás nélkül elutasítani. Ezt a határidőt az elsőfokú bíróság a felperes szerint túllépte, ezért a végzése szerinti határozatot már nem hozhatta volna meg.

Az ügy érdemét tekintve sem tartotta felperes helytálonak az elsőfokú bíróság végzését. Fellebbezésében kifejti, hogy keresetlevelében nem magát a törvényességi felülyeleti eljárás megindítását kifogásolta, hanem az eljárás megindításának módját tartotta jogszabálysértőnek, mivel az ügyészi határozat nem jelölte meg a törvénysértő zsinati magatartást. Hivatkozott a törvény 4.§ (1) bekezdésére, mely szerint az egyházi jogszolgáltatási szervnek is meg kell tartania a jogszabályok rendelkezéseit. Véleménye szerint a törvény nem ad lehetőséget arra, hogy az országos ügyész úgy rendeljen el törvényességi felülyeleti eljárást, hogy nem jelöli meg annak okát.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Ami a felperes által hivatkozott eljárási szabálysértést illeti, a másodfokú bíróság álláspontja szerint a törvény

56.§ (1) bekezdésében a bíróság elnöke részére meghatározott ügyintézési határidő elmulasztása nem jár azzal a jogkövetkezéssel, hogy az ott meghatározott elnöki intézkedések (hiánypótlásra felhívás, idézés kibocsátása nélküli elutasítás) többé már ne lennének megtehetőek. A keresetlevél elnöki vizsgálata az érdemi tárgyalhatóság előkészítését, vagy – az idézés kibocsátása nélküli elutasítás esetkörében – a törvényi tilalom folytán érdemben nem tárgyalható ügyek kiszűrését szolgálja. A törvény által erre az elnöki cselekményre előírt 8 napos ügyintézési határidő belső jellegű, az ítélezési ügymenet időbeli korlátok közé szorítását hivatott biztosítani, elmulasztásához – bár az kétségkívül kerülendő – a törvény nem fűz jogkövetkezésményt. A törvény háttérjogszabályául szolgáló Polgári Perrendtartás sem tartalmaz olyan rendelkezést, hogy a keresetlevél előzetes vizsgálatára előírt határidő elmulasztása esetén a vizsgálatot már ne lehetne, illetve ne kellene megtenni. A másodfokú bíróság jogértelmezése szerint a hatásköri szabályokkal ellentétes eredményre vezetne felperes álláspontjának elfogadása, a bírósági ügyintézési határidő túllépése sem járhat ugyanis azzal a következménnyel, hogy a bíróságnak hatásköre keletkezzen és érdemi tárgyalást tartson egy olyan ügyben, melyre a törvény rendelkezésénél fogva egyébként nincs hatásköre. A másodfokú bíróság utal rá továbbá, hogy a törvény 62.§ a) pontja alapján az érdemben tárgyalni kezdett ügyet meg kell szüntetni, ha a keresetlevelet már idézés kibocsátása nélkül el kellett volna utasítani, azaz hatáskör hiányában az ügy érdemében határozat hozatalának nem lehet helye.

A bírósági hatáskör kérdésében, azaz az országos ügyész határozata elleni keresetindítás kérdésében a másodfokú bíróság mindenben osztja az elsőfokú bíróság álláspontját. A törvény 9.§ (1) bekezdése szerint a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényes rendjének segítői és őrei az egyházi ügyészek, akik a törvény 11.§-a és harmadik részének IV. fejezete alapján ezt a feladatukat alapvetően a törvényességi felügyeleti eljárás lefolytatásával tudják megvalósítani. A másodfokú bíróság szerint sincs arra lehetőség a törvény 23–25.§-ai rendszertani értelmezése alapján, hogy keresettel lehessen megtámadni az országos ügyésznek a törvényességi felügyeleti eljárás során hozott olyan határozatát vagy intézkedését, amellyel nem az ügy érdemében dönt. Ez ugyanis a keresetindítás halasztó hatálya folytán azzal a következménnyel járna, hogy az országos ügyésznek a törvényben biztosított eljárási jogai, cselekvési lehetőségei csorbulnának: a vizsgálatot nem tudná folytatni, illetve az általa törvénytörésnek tartott és ezért végrehajtásában felfüggesztett intézkedések további végrehajtására kerülne sor. Ez pedig a bíróság álláspontja szerint ellentétes lenne az ügyészi hatáskörben egyértelműen kifejezésre juttatott törvényi célokkal. Mindez nem jelenti azt, hogy az ügyész az eljárása során ne lenne a törvénynek és más jogszabályoknak alávetve. Az ügyésznek az érdemi határozat meghozataláig

terjedő döntéseit és intézkedéseit az eljárást lezáró érdemi határozata elleni keresetben lehet a bíróság előtt kifogásolni.

Mindezek alapján a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

Budapest, 2008. április 17.

dr. Auer Éva sk.
bíró

dr. Brolly Anna sk.
bíró

dr. Horváth József sk.
bíró

Mihácsi Lajos sk.
bíró

dr. Perédi Győző sk.
bíró

Balicza Iván sk.
bíró

Frankó Mátyás sk.
bíró

Kapi Zoltán sk.
bíró

dr. Orosz Gábor Viktor sk.
bíró

dr. Simon Attila sk.
bíró

iff. Zászkaliczky Pál sk.
jegyző

ÜGYSZÁM: MEE-ELNÖK-6/2008

A Magyarországi Evangélikus Egyház Bírósága, mint II. fokú bíróság Fülöp Attila panaszosnak az országos irodaigazgató választására meghirdetett pályázati, majd ezt követő jelölési és választási eljárásával kapcsolatban az Országos Presbitérium 2008. január 31. napján megtartott és az irodaigazgatói tisztségre pályázók jelölésével kapcsolatos eljárása miatt választási panasz tárgyában indított ügyében a panaszos fellebbezése folytán indult II. fokú eljárásban a Magyarországi Evangélikus Egyház Bírósága MEE-Elnök-2/2008/. sz. I. fokú végzését

helyben hagyja.

A határozat ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

Az I. fokú bíróság végzésében megállapította, hogy a fenti ügyben a panaszos 2008. február 19. napján törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelmet nyújtott be az Országos Ügyész részére, melyben sérelmezte, hogy az Országos Presbitérium az országos irodaigazgatói tisztség betöltésére kiírt pályázata tekintetében megsértette a vonatkozó jogszabályok rendelkezéseit, mivel pályázatát nem terjesztették fel az Országos Presbitérium ülésére.

Az Országos Ügyész a hivatkozott beadványt – hatáskörének hiányára hivatkozva, mint választási panaszt – 2008. február 20. napján kelt és 2008. március 10. napján módosított határozatával áttette a bírósághoz.

Az I. fokú bíróság az iratokból arra az álláspontra jutott, hogy a panaszos 2008. február 19. napján előterjesztett beadványa elkésetten került benyújtásra az Egyház törvényes rendjének és békéjének megőrzéséről szóló 2005. évi IX. törvény 80.§ (1) bekezdése alapján, mely értelmében a panaszt a vélelmezett jogsértés napjától számított 8 napon belül lehet előterjeszteni, a határidő jogvesztő. Ezen ok miatt az I. fokú bíróság a 2005. évi IX. törvény 56.§ (3) bekezdés e) pontja értelmében a panaszt idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A végzés ellen a panaszos élt fellebbezéssel, amelyben tárgyalás kitűzését kérte.

Fellebbezését indokolva elsődlegesen azt adta elő, hogy ő a Zsinat 2008. február 16. napján hozott határozatát támadta meg. Sérelmezte továbbá, hogy a bíróság a határidő kezdő napját a presbitériumi ülés napjától számította.

A panaszos fellebbezése nem alapos.

Az I. fokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, arra alapított döntése helyes, határozatát a panasz elbírására irányadó jogszabályok helytálló alkalmazásával hozta meg.

A II. fokú bíróság kiemeli a panaszos beadványának azon részét, melyben a panaszos jogértelmezése szerint a nyolc napos jogvesztő határidő attól a pillanattól számíthat, amikor az érintett tudomást szerez a megtámadni kívánt tényről.

A panaszos az ügyészhez 2008. február 19. napján benyújtott törvényességi felügyeleti eljárás iránti kérelmében nyilatkozik arról, hogy az Országos Presbitérium eljárásáról 2008. február 6. napján értesült. Amennyiben a bíróság osztaná panaszos jogértelmezését, úgy ezen tényállítása alapján is panaszja egyértelműen elkésett.

Mindezek alapján a II. fokú bíróság az I. fokon eljáró bíróság Elnökének végzését a 2005. évi IX. törvény 81.§ (5) bekezdése alapján tárgyalás tartása nélkül helyes indokai alapján helyben hagyja.

Kelt Budapesten, 2008. április 17. napján

dr. Auer Éva sk.
a tanács elnöke

dr. Perédi Győző sk.
bíró

Mihácsi Lajos sk.
lelkészi bíró, elnökhelyettes

Kiadmány hitelül:

Iff. Zászkaliczky Pál sk.
jegyző

ÜGYSZÁM: MEE-15/2006/13

A Magyarországi Evangélikus Egyház Bírósága – mint II. fokú bíróság – teljes ülésen, Koczor György (8500 Pápa,

Széchenyi u. 15.) a felperes által a Pápai Evangélikus Egyházközség (8500 Pápa, Széchenyi u. 15.) alperes ellen, közgyűlési határozat megváltoztatása iránt indított perben, a felperes fellebbezése folytán indult II. fokú eljárásban, a Magyarországi Evangélikus Egyház Bírósága MEE-15/2006/11. sz. I. fokú ítéletét

helybenhagyja

egyúttal, az I. fokú ítélet rendelkező részét a következőkkel egészíti ki: „A 6 havi illetmény kifizetése, illetőleg a hivatal átadására nyitva álló határidő az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap.”

Az ítélet jogerős, ellene további jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

Koczor György lelkész, felperes 1998. november 1. óta végzi lelkészi szolgálatát az alperes egyházközségnél. 2006. március 12-én alperesnél egyházközségi tisztségviselő- és presbiterválasztásra került sor.

A megválasztott új presbitérium nem kívánta fenntartani a felperes lelkész szolgálati jogviszonyát, ezért kezdeményezte annak felmondással történő megszüntetését (13 igen, 0 nem, 2 tartózkodás mellett.)

A presbiteri ülés határozatot hozott a felmondás révén felperest megillető javadalmakról, azokat négy havi felmondási idő- és egy havi végkielégítésben állapította meg.

A lelkész jogviszonya megszüntetéséről a 2005. évi III. tv. 45.§ (3) bekezdése szerint az egyházmegyei közgyűlés – több mint két harmados – többséggel határozhat.

Az alperesi közgyűlés az 1/2006. (VIII.27.) sz. határozata a felperes határozatlan idejű szolgálati jogviszonyát megszüntette, megállapítva, hogy a jelenlévő szavazók több mint két harmada a lelkész szolgálati jogviszonya megszüntetésére szavazott.

A határozattal szemben a felperes keresetet terjesztett elő. Elsődleges kereseti kérelme a határozat hatályon kívül helyezésére és szolgálati viszonya helyreállítására irányult. Másodlagos kereseti kérelmében pedig a 2005. évi III. törvény 48.§.(2) bekezdés szerinti 6 havi illetmény megfizetését kérte.

Az I. fokú bíróság ítélete megállapította, hogy a Pápai Evangélikus Egyházközség Közgyűlése 2006. augusztus 27. napján meghozott 1/2006. (VIII.27.) sz. határozata törvénysértő, erre tekintettel hatályon kívül helyezte. Rendelkezett egyúttal a felperes számára 6 havi illetmény megfizetéséről, és az alperest pervesztessége okán 16.599 Ft perköltség megfizetésére kötelezte.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett.

Fellebbezési kérelmében előadta, hogy kéri – elsődleges kereseti kérelmének megfelelően – szolgálati viszonyába való visszahelyezését.

Amennyiben a II. fokú bíróság az I. fokú ítéletet helybenhagyná, úgy kéri további egy havi végkielégítés megállapítását az MT. 100.§ (7) bek. alapján, szabadsága kia-

dását, határnap megállapítását az alperesi fizetési kötelezettség tekintetében.

A fellebbezés megalapozatlan.

A II. fokú bíróság megállapítása szerint a felperes az első fokú eljárásban – lényegében – pernyertes lett, miután kereseti kérelme folytán az első fokú ítélet a Pápai Evangélikus Egyházköztség Közgyűlésének 1/2006. (VIII.27.) sz. határozatát törvénysértés miatt hatályon kívül helyezte. Pernyertes lett a felperes abban a tekintetben is, hogy az I. fokú bíróság másodlagos kérelmének (6 havi illetmény megfizetése a 2005. évi III. tv. 48.§ (2) bek. alapján) teljes egészében eleget tett.

A felperesi fellebbezés ehhez képest az elsődleges kereseti kérelem teljesítésére irányult, amennyiben a felperes kérte a szolgálati viszonya helyreállítását.

A vitatott jogszabályhely (2005. évi III. tv.48.§.(2) bek.) a következőket rögzíti: „Ha a lelkész kérésére, vagy az egyházköztség magatartása miatt a bíróság mellőzi az eredeti jogviszonyba való visszahelyezését, a bíróság az egyházköztséget a lelkész legfeljebb 6 havi illetményének megfizetésére kötelezheti.”

A másodfokú bíróság osztja az első fokú bíróság visszahelyezést mellőző döntéséhez fűzött indokolást. Megállapítja továbbá, hogy a hivatkozott törvényhely ún. „diszkrécionális” jogköre, amennyiben a törvény a visszahelyezés kérdését – az adott tényállás és jogi helyzet mellett – a bíróság döntésére bízta. Nem látott okot ezért a II. fokú bíróság az első fokú bíróság döntésének megváltoztatására.

A felperes kérte továbbá – törvényileg meghatározott 6 havi illetményen túl – további járandóságok megállapítását.

A másodfokú bíróság leszögezi, hogy a 2005. évi III. törvény 48.§. (2) bekezdésében rögzített 6 havi illetmény a megállapítható felső határ, erre utal az idézett jogszabályhely „legfeljebb” meghatározása. Ezen túl tehát a felperes további illetményre vagy más járandóságra nem jogosult.

Kérte a felperes végkielégítés megállapítását is. A bíróság rámutat, hogy a felperesi jogalap megjelölés téves,

mivel az Mt. 100.§. (7) bekezdésére hivatkozik, a lelkész jogviszonyát azonban az egyházi törvények szabályozzák. Alaptalan a kérelem azért is, mivel a végkielégítés a felmondás jogintézményéhez kötődik, a felmondó határozatot pedig az I. fokú ítélet hatályon kívül helyezte.

Az alperes ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helyben hagyását, illetőleg a közgyűlési határozat hatályban való fenntartását.

A bíróság megállapítja, hogy – fellebbezés híján – a közgyűlési határozat hatályon kívül helyezése tekintetében állást nem foglalhat, a bíróság ezen rendelkezése a felek vonatkozásában jogorvoslat hiányában jogerőre emelkedett.

A fentiek alapján a bíróság az I. foltú ítélet rendelkező részében foglaltakat teljes egészében helyben hagyja, megállapítva, hogy az ítélet alapos, és helyes indoklason alapszik.

Kiegészítette azonban a rendelkező részt az ítélet végrehajtása vonatkozásában 15 napos határnappal.

A felek ezen határidőn belül kötelesek a hivatal átadására, illetőleg a 6 havi illetmény kifizetésére.

Budapest, 2007. május 31.

dr. Horváth József sk.
a tanács elnöke

dr. Auer Éva sk.
bíró

Balicza Iván sk.
bíró

dr. Brolly Anna sk.
bíró

Kapi Zoltán sk.
bíró

Mihácsi Lajos sk.
bíró

Kiadmány hitelül:

Ifj. Zászkaliczky Pál sk.
jegyző

EGYHÁZKERÜLETEK KÖZLEMÉNYEI

DÉLI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Püspöki jelentés a Déli Egyházkerület közgyűlésén

Szeged – 2008. április 18.

Milyen korú egyházkerületünk?

Remélem, a legutóbbi bonyhádi gyülekezetvezetői találkozó izgalmas, provokatív témája – „Kiskorúságból nagykorúságba” – tovább dolgozik bennünk és közöttünk. Vajon a Déli Egyházkerület népe hol tart a felnőtté válás nem könnyű útján? Egyik lelkész kollégám bölcsen figyelmeztetett minket a bonyhádi vitában, hogy egy család, egy közösség nem lehet se kiskorú, se nagykorú, hiszen éppen attól család, attól közösség, hogy kicsik és nagyok együtt, egymásra figyelve, egymást hordozva élnek benne.

Nyilvánvaló, hogy ha az önállóságot, az önfenntartó képességet tesszük meg a nagykorúság fokmérőjévé, akkor bizony igen kevés nagykorú gyülekezet él egyházkerületünkben. De egy gyülekezet nem gazdasági vállalkozás. Csúppán az anyagi teherbíró képessége alapján igazságtalan és szeretetlen dolog lenne minősíteni, beskatulyázni őket.

Lehet egy gyülekezet anyagilag stabil, mert az ősök hagyatékából, bérleményekből, különböző kárpótlásokból biztos bevételi forrásai vannak, de felelős nagykorúságról csak akkor beszélhetünk, ha a gyülekezet nem csúppán megél a kapott forrásokból, hanem jól sáfárkodik velük, és mások javára is kész áldozni belőlük. Ennek hiányában csak önző kiskorúságról beszélhetünk. Ugyanakkor egy önfenntartásra még nem teljesen képes gyülekezet is válhat felelős, nagykorú közösséggé, ha együtt keresik a gyülekezetépítés korszerű lehetőségeit, nyitottak a másokkal való konstruktív, testvéri együttműködésre és az áldozatvállalásra.

Változatlanul úgy látom, hogy nem használjuk ki eléggé az egyházkerület különböző jellegű gyülekezetei közötti partnerkapcsolatok kiépítésének gazdag lehetőségét. Aki önmagába fordul, csak önfenntartási gondjaiba feledkezik, törvényszerűen elszigetelődik. Magára marad, elszalasztva az örömeik és gondok, áldások és terhek kölcsönös megosztásában rejlő gazdagodási esélyt. Sajnos jó pár ilyen magányos gyülekezet él a déli régiókban is. Ideje lenne felfedezni őket, felfedezni egymást!

Egyházmegyei körképek

A teljesség igénye nélkül szeretnék egyházmegyénként megemlíteni néhány gondot és örömet, melyeknek közérdekű üzenete is lehet.

Pest: Az északi és déli régióban egyaránt, örömdetes alakul a regionális együttműködés. A közösen szervezett megmozdulások jóval hatékonyabbak, mint az egyéni erőfeszítések. Ritka ünnep egyházunkban az orgona-szentelés, öröm, hogy a kis pestújhelyi gyülekezet temploma ajándékorgonát kapott Németországból. Rákoskeresztúr és Józsefváros lelkészváltás előtt áll. Elgondolkodtató, hogy milyen nehéz lelkészt találni a pesti gyülekezetekbe... A ferencvárosi épületprojekt ügye még mindig vajúdik, miközben a gyülekezetépítésben pozitív életjelek mutatkoznak.

Bács-Kiskun: Öröm, hogy az éledő bajai gyülekezetben új parókia épült, és lelkészt iktathatunk. Ugyancsak örömdetes, hogy az egyre inkább magára találó kiskunhalasi gyülekezet is lelkészválasztásra készül. A hosszú éveken át amerikai forrásból fedezett dunaföldvári gyülekezetépítés jövője viszont még kétséges...

Kelet-Békés: Öröm, hogy megújult a gyulai és a medgyesegyházi templom, reméljük, hogy ez az élő kövek renoválását is magával hozza. Reményt keltő, hogy Telekgerendáson 15 évvel a templomépítés után végre a gyülekezetépítés is beindult. Békéscsaba – két hűségese szolgatárs, Aradi András és Kutyej Pál nyugdíjba vonulása miatt – komoly stratégiai döntés, lelkészválasztás előtt áll.

Nyugat-Békés: Öröm, hogy Hódmezővásárhelyen „Égből-pottyant” evangélikus óvoda kezdte meg szolgálatát. Lelkészváltások nyomán jó hírek érkeznek Tótkomlósról és Orosházáról. Ez utóbbi helyen iskolalelkész kerestetik, ami, aki komoly hiánycikk egyházunkban. Sokszínnú, eleven élet folyik a szarvas-ótemplomi gyülekezetben, küzd az önálló jövőért az újtemplomi gyülekezet iskolája... Deme Zoltán lelkész jogállásának tisztázása érdekében döntést hozott az egyházkerület fegyelmi tanácsa, amelyről külön jelentésben számol be dr. Font Éva egyházkerületi ügyész.

Tolna-Baranya: Öröm, hogy az elmúlt nyáron Paks ismét remek házigazdája volt az országos evangélikus találkozóknak. Végre reális esély mutatkozik a pécsi Baldauf szeretetotthon megnyugtató elhelyezésére. Tavaly nyáron új lelkész vette át a komlói gyülekezetépítést, melynek vannak ígéretes életjelei. Végül említést érdemel, hogy az idén immár a 25. munkáévét végzi a Németh lelkész házaspár a hatalmas mohácsi szórványterületen. Hála az ő szolgálatukért és sok más szórványlelkész kevesen is hű szolgálatáért!

Canonica visitatio/pastoralis

Ebben az évben az egyházkerület elnöksége szakértők bevonásával kétnapos gyülekezetlátogatások keretében

kíván eleget tenni az egyházi törvényekben előírt kötelezettségének, a gyülekezetek esperesi vizsgálatának. Célszerű a gyülekezetek életének, a lelkészek szolgálatának mélyebb megismerése, a valós gondok feltárása, a gyülekezetépítés segítése.

Közösségépítő lehetőségek

Az egyházkerület legnagyobb rendezvényének, az egyházkerületi missziói napnak május 17-én Harta ad otthont. Erről Kis János, az egyházkerület missziói lelkésze ad tájékoztatást. A június 16–20. között megrendezendő bonyhádi egyházkerületi táborba várjuk kerületünk konfirmandusait. Első ízben fogadja békéscsabai kollégiumunk a lelkészcsaládok találkozóját június 19–21. között. A kőszegi Szélrózsa ifjúsági találkozóra külön egyházkerületi zarándoklatot szervezünk, melynek gyűjtőállomása Bonyhád. Augusztus 25. és 27. között az egyházkerület lelkészi közössége együtt készülhet a következő munkáévre Balatonszárszón. Ősszel a meghirdetett munkaterv szerint kerülnek megrendezésre a regionális felügyelői találkozók, valamint az egyházkerületi pedagógus csendesnap.

Csapatmunka

Mindezen tervek megvalósításán igazi csapatszellemben dolgozunk. Hálásan köszönöm munkatársaim – elnöktársam, helyettesem, a kerületi missziói lelkész, az egyházmegyei elnökségek és a püspöki hivatal dolgozóinak hűségese szolgálatát. Az egyház Ura adjon növekedést a Déli Egyházkerület népének felelősség- és áldozatvállalásban, szolgálatkészségben és az összetartozás, a közösség megélésében.

Évi igénk bátorító jézusi ígéretével zárom jelentésemet:
„Én élek, és ti is élni fogtok!” (Jn 14, 19)

Gáncs Péter

Püspöki munkanapló fontosabb állomásai 2007 május – 2008 április

2007. május

6. Bp-Józsefváros, Gombkötő Bea vizsga istentisztelete
11. Órisziget (Ausztria), MAEK Konferencia
15. Győr, Esperesi Tanács
18. Farkasréti temető, megemlékezés Káldy Zoltán sírjánál
19. Rákoskeresztúr, egyházkerületi missziói nap
20. Szeged, hálaadó istentisztelet
28. Rákospalota, hálaadó istentisztelet + üveggpannó szentelés

2007. június

- 5–10. Köln, Kirchentag
13. Rákoscscaba, igeszolgalat bibliaórán
- 15–16. Bonyhád, egyházkerületi lelkészcsaládok találkozója
17. Gyula, templomfelújítási hálaadó istentisztelet
- 22–23. Paks, országos találkozó
24. Cinkota, gyülekezeti ház alapkövetétel
28. Püspöki hivatal, parókusi alkalmassági vizsga
31. Kiskőrös, Ponicsán Erzsébet ordinációja

2007. július

1. Sárszentlőrinc, hálaadó istentisztelet Komló, igeszolgalat
11. Piliscsaba, missziói konferencia
- 17–20. Sárospatak, Csillagpont ifjúsági találkozó

2007. augusztus

3. Szarvas, népfőiskolai kurzus zárása, Benkóczy Péter búcsúztatása
11. Belecska, hálaadó istentisztelet
16. Piliscsaba, Fébé-konferencia
- 22–25. Vadstena (Svédország), 2. svéd–magyar lelkészkonferencia
- 27–29. Balatonszárszó, munkaévkezdő lelkészkonferencia

2007. szeptember

1. Soltvadkert, Homoki Pál iktatása
2. Szarvas-Ótemplom, tanévnnyitó istentisztelet Gerendás, hálaadó istentisztelet Telekgerendás, hálaadó istentisztelet
3. Deák tér, tanévnnyitó istentisztelet, Rozs-Nagy Szilvia iskolalelkész iktatása
8. Dombóvár, Szabó Szilárd iktatása
21. Bazilika, ökumenikus istentisztelet a városmisszió keretében
22. Pécs, Németh Zoltán iktatása Révfülöp, előadás gyülekezeti konferencián
- 27–28. Balatonföldvár, bajor–magyar konferencia
29. Kőbánya, Benkóczy Péter iktatása
30. Hódmezővásárhely, „Égből pottyant” ev. óvoda szentelése

2007. október

4. Deák téri gimnázium, 15 éves ünnep
6. Tótkomlós, Szpisák Attila iktatása Milos Klatik szlovák püspökkel
7. Békéscsaba, közös hálaadás Milos Klatik szlovák püspökkel
13. Baja, parókia alapkövetétel
14. Kaskantyú, templomfelújítási hálaadó istentisztelet
16. Pécs, tárgyalás a polgármesterrel a Baldauf Szeregetothonról
- 17–18. Nyíregyháza, csendesnap a Kossuth Lajos gimnáziumban

28. Orosháza, templomtorony felújítási hálaadó istentisztelet
31. Kiskőrös, imaház felújítási hálaadó istentisztelet
Fasor, reformációi emlékpark alapkövetéte
2007. november
4. Kerepesi temető, megemlékezés és koszorúzás Raffay püspök sírjánál
6. Györköny - Szőlőtő Alapítvány, hálaadó ünnepség
7. Deák tér, Raffay-emlékkonferencia
8. Püspöki hivatal, munkavacsora egyházmegyei elnökségekkel
9. Kőbánya, egyházkerületi közgyűlés
10. Csákvár, Deák téri presbiteri csendesnap
11. Majos - templomtorony felújítási hálaadó istentisztelet
- 16-28. Cleveland (USA) - vendégszolgálat magyar gyülekezetekben
30. Parlament, tárgyalás Szili Katalin elnökkel
2007. december
- 1-2. Révfülöp, felügyelői konferencia
2. Dunaegyháza, templomtorony-felújítási hálaadó istentisztelet
5. Finn nagykövetség, fogadás
7. Rózsák tere, nyugdíjas lelkészek találkozója
8. „Arany alkony” Idősek Otthona, igeszolgalat
15. Cinkota, missziói központ 10. évfordulója
16. Pestszentlőrinc, oltárképszentelés
22. Deák tér, Bajcsy-Zsilinszky Kör megemlékezése
2008. január
9. Püspöki hivatal, pesti LMK
18. Zsinagóga, megemlékezés
20. Pozsonyi út, imahét országos megnyitó
21. Szegedi dóm, ökumenikus istentisztelet
24. Békéscsaba, ökumenikus istentisztelet
27. Pestújhely, orgonaszentelés
30. EHE, hatodéves konzultáció
2008. február
- 4-5. Békéscsaba, canonica visitatio
8. Rózsák tere, pályázatíró tanfolyam megnyitása
8. Rákospalota, tárgyalás Hajdu László polgármesterrel
8. PRÚSZ fogadás
- 12-20. Genf, EVT-KB-ülés
15. Genf, igeszolgalat a protestáns gyülekezetben
22. Budapest, „Magyar társadalom a tehetség szolgálatában” konferencia
23. Deák tér, EKME-közgyűlésen áhítat
24. Rózsák tere, pályázatíró tanfolyam, záró áhítat
26. Püspöki hivatal, találkozó a déli kerületi hatodévesekkel

28. Tata, népfőiskolai előadás (Biblia-év)
2008. március
4. Kiskőrös, esperesi konferencia
6. Püspöki hivatal, találkozó a déli kerületi elsőéves teológusokkal
- 7-8. Bonyhád, egyházkerületi gyülekezetvezetői konferencia
10. Püspöki hivatal, egyházkerületi fegyelmi tanács ülése (Deme Zoltán)
12. Kőbánya, előadás Pesti LMK-n
- 17-19. Csákvár, nagyheti evangélizáció
2008. április
1. Püspöki hivatal, egyházkerületi fegyelmi tanács ülése (Deme Zoltán)
- 4-6. Kőszeg, Szélrózsza-előkészítő
7. Balatonszárszó, oktatási konferencia
10. Szarvas, népfőiskola záróünnep
- 16-17. Piliscsaba, missziói konzultáció
18. Szeged, egyházkerületi közgyűlés
19. Medgyesegyháza, templomfelújítási hálaadás
- 20-21. Kiskőrös, canonica visitatio
27. Baja, Nepp Éva iktatása + parókiaszentelés

Felügyelői jelentés

2008. április 18., Szeged

1. Az alábbi helyeken voltam
2007 áprilisától 2008. április közepéig:

2007. április
15. Budapest-Ferencváros, Gát utca
2007. május
4. Paks
8. Csengőd
19. Budapest-Rákoskeresztúr
20. Tolnanémedi
28. Budapest-Rákospalota
2007. június
15. Kaposszekcső, Bonyhád
16. Békéscsaba
17. Gyula
- 22-23. Paks
24. Budapest-Cinkota
29. Szarvas
30. Kiskőrös
2007. július
1. Sárszentlőrinc, Komló
12. Piliscsaba

2007. augusztus

27–29. Balatonszárszó

2007. szeptember

1. Soltvadkert
2. Szarvas, Gerendás, Telekgerendás
8. Csikóstóttós, Dombóvár
29. Orosháza
30. Hódmezővásárhely

2007. október

6. Tótkomlós
7. Békéscsaba
13. Kiskőrös, Baja
14. Kaskantyú
28. Orosháza
31. Kiskőrös

2007. november

10. Budapest-Józsefváros
11. Majos

2007. december

2. Dunaegyháza
15. Budapest-Cinkota
16. Pestszentlőrinc

2008. január

13. Pestszenterzsébet

2008. február

- 4–5. Békéscsaba
10. Mezőberény II.
12. Soltvadkert
13. Nyáregyháza
15. Pécs

2008. március

4. Kiskőrös
- 7–8. Bonyhád

2. A 2007 áprilisától 2008 áprilisáig terjedő időszak legfontosabb súlyponti feladatai

Canonica visitatio:

A kerületi egyházvezetés látogatása az egyházmegyékben hagyományos, előírt, egyben szükséges feladat. Folytatni fogjuk. Első állomás a Kelet-Békési Egyházmegye volt. Előítélet, kétely, gyanakvás fogadta már a látogatás hírét is, mely megnyugvást, nézetegyeztetést, tanulságokat hozott. Mindenkinek hasznára vált. Az ellenőrzés nélkülözhetetlen az élet minden területén. A visitatio tagjai voltak a püspök és kerületi felügyelő mellett: gazdasági szakember és jogász is. Lezárása szakszerű jegyzőkönyv volt. Köszönet illeti Kelet-Békés gyülekezeteit, es-

peresét, lelkészeit, a felügyelőket, presbitereket, intézményvezetőket szakszerű, kritikus, nyílt együttműködésükért.

Regionális felügyelői összejövetelek

Nagy érdeklődés, kíváncsiság, szervezőmunka előzte meg az eseményt. Az eddig lebonyolított három rendezvény helyszínei:

- Kelet- és Nyugat-Békési Egyházmegye, Orosháza
 - Tolna-Baranyai- és Bács-Kiskun Egyházmegye, Kiskőrös
 - Pesti Egyházmegye, Budapest-Józsefváros
- Jellemzők: szakszerűség, aktivitás, korszerű, egyházias szellem, felelősségtudat, nyílt együttgondolkodás.

Az Országos Irodából jogász és gazdasági vezető vett részt a rendezvényen.

3. Gondok

- Ferencvárosi gyülekezet sorsa
- Ferencvárosi építkezés ügye
- Szarvasi (Újtemplom) iskola ügye
- Segédlelkészek helyzete
- GYED és GYES – lelkésznők sorsa
- Nyugdíjba vonulás méltósággal és törvényesen

4. Örömkök

- Fiatal lelkészek beilleszkedése, munkája
- Iskoláink, óvodáink

5. Megállapításaim

- Továbbra is minden hónap első hétfőjén fogadónapom van bárki számára.
- Továbbra is névvel szavazok az OP ülésein. Egyházunk üléseit jelentősen befolyásoló két szavazáson az Országos Iroda igazgatójára, Kákay Istvánra szavaztam, és a Luther Kiadó igazgatójára, Kendeh Péterre. (Ez utóbbi szavazást helyettesemen, Andorka Árpád másodfelügyelőn keresztül érvényesítettem.)

Szeretném végül rögzíteni, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületében tervszerű, korszerű, törvényes keretek között zajló, jövőt építő, Isten áldását megbecsülő munka folyik. Büszkék vagyunk evangélikus identitásunkra, jó hangulatú egyházkerület vagyunk. Ha valaki ebben kételkedik, nyúljon a zsebébe, vegye elő azt a kis noteszt, ami biztosan mindig ott lapul, nézze meg újra és újra pillanatképeit és remélhetőleg hinni fog a szemének... (Petri Gábor által összeállított egyházkerületi kislevelet.)

Radosné Lengyel Anna

ÉSZAKI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Püspöki jelentés

Egyházkerületi közgyűlés, 2008. április 11.

Benczúr László felügyelő úrral úgy osztottuk meg a feladatot, hogy ma ő szól az elmúlt közgyűlés óta történt legfontosabb eseményekről. Így magam szinte csak címszavakban utalok a történésekre.

Szolgálataim listáját a mellékelt lapon olvashatják. Mindig örömet jelent számomra gyülekezeteink, oktatási és diakóniai intézményeink meglátogatása. Két év után ezek a találkozások egyre kevésbé protokollárisak, így arra is mind több lehetőség adódik, hogy a gondokról kénytelenül beszéljünk. Itt csak utalok arra, hogy több lelkes és intézményi munkatárs esetében komoly mentálhigiénés segítségre van szükség. Senki fölött nem török pálcát. Aki bármilyen okból nehéz helyzetbe kerül, az ugyanúgy testvérünk, sőt őhozzá még nagyobb szeretettel – ha kell, persze határozott útmutatással – kell fordulni.

Szolgálatunk külső keretei körül sok a bizonytalanság. Egy elhúzódó kormányválság esetén várhatóan csak akkumulálódnak a gondok, például az egyházfinanszírozás terén.

Az országos testületek döntése nyomán minden szinten költségvetési szűkítésre volt szükség. Az egyes kerek 10-15 %-kal csökkentek. Így minden korábbinál szűkésebb a saját erőforrásaink növelésére. Tudom, hogy legtöbb egyházfenntartói járulékot fizető testvérünkre már nem nagyon lehet több terhet rakni, ezért a bázis szélesítése lehet a megoldás, ami viszont elválaszthatatlan az intenzív látogatásoktól, és általában a személyességtől.

A pályázatok lehetőségével minden korábbinál tudatosabban kell élnünk. Ebben Bogdányi Gábor sok segítséget ad országos szinten, a kerületben pedig Végh Szabolcs kapott az elnökségtől megbízást arra, hogy pályázati referensként működjön közre. Ő számos gazdasági kérdésben is komoly segítséget tud nyújtani. Segítségével a támogatási rendszert szeretnénk egyfajta monitorozással nyomon követni.

Az egyházkerületben végzett munka mellett felügyelem egyházunk külügyi és médiamunkáját, valamint – ebben a tanévben – a hittudományi egyetemem. Ezekről a munkaágakról hivatalosan az Országos Presbitériumot, valamint a zsinatot tájékoztatom rendszeresen, de kérdésre szívesen szólok bármelyikről a kerületi közgyűlés színe előtt is.

Nagy öröömre szolgált, hogy az „Apróval az aprókért” akció ilyen sikeres volt. Még nem kaptunk a banktól összesített eredményt, de annyit már jelenthetek, hogy mintegy három tonna 1 és 2 forintost gyűjtöttünk, kb. 2 millió Ft értékben. Köszönet minden segítségért. „A jókedvű adakozót szereti az Isten!”

Idén először összesítjük a népmozgalmi adatokat elektronikusan. Tekintettel arra, hogy néhány gyülekezet még

nem vitte be az adatokat, most nem tudok még teljes körű összesítést adni. Az összesítést az egyházmegyei elnökségek április 29-i ülésén fogjuk elvégezni. Mutatóban azért álljon itt az adatok néhány keresztmetszete.

Egyházközszégi tagok száma:

Borsod-Hevesi Egyházmegye	2 752
Budai Egyházmegye	8 639
Dél-Pest Megyei Egyházmegye	14 813
Észak-Pest Megyei Egyházmegye	13 405
Szabolcsi Egyházmegye	10 436
Nógrádi Egyházmegye	8 583
ÖSSZESEN:	58 628

Választói névjegyzékben szereplők száma:

Borsod-Hevesi Egyházmegye	1 559
Budai Egyházmegye	2 495
Dél-Pest Megyei Egyházmegye	8 953
Észak-Pest Megyei Egyházmegye	8 330
Szabolcsi Egyházmegye	3 336
Nógrádi Egyházmegye	5 628
ÖSSZESEN:	30 301

Fiatal konfirmáció:

Borsod-Hevesi Egyházmegye	12
Budai Egyházmegye	55
Dél-Pest Megyei Egyházmegye	111
Észak-Pest Megyei Egyházmegye	193
Szabolcsi Egyházmegye	104
Nógrádi Egyházmegye	73
ÖSSZESEN:	548

Felnőtt konfirmáció:

Borsod-Hevesi Egyházmegye	5
Budai Egyházmegye	21
Dél-Pest Megyei Egyházmegye	9
Észak-Pest Megyei Egyházmegye	19
Szabolcsi Egyházmegye	12
Nógrádi Egyházmegye	10
ÖSSZESEN:	76

Gyermekkeresztelés:

Borsod-Hevesi Egyházmegye	27
Budai Egyházmegye	172
Dél-Pest Megyei Egyházmegye	153
Észak-Pest Megyei Egyházmegye	214
Szabolcsi Egyházmegye	162
Nógrádi Egyházmegye	85
ÖSSZESEN:	813

Látogatások száma:

Borsod-Hevesi Egyházmegye	636
Budai Egyházmegye	1 631
Dél-Pest Megyei Egyházmegye	1 517
Észak-Pest Megyei Egyházmegye	1 218
Szabolcsi Egyházmegye	1 909
Nógrádi Egyházmegye	1 671
ÖSSZESEN:	8 582

2008 a Biblia éve. Ennek alkalmából püspöki jelentésem derekas részét az egyházzal kapcsolatos két újszövetségi modell bemutatásához szeretném kötni. Ha valaki szerint ez bizonyos áthallásokkal jár, akkor az aligha téved... Az Apostolok cselekedetei szerint a pünkösdi Lélek által létrehozott egyház kezdetben elsősorban Jeruzsálemben szolgált, majd – az erőteljes missziói tevékenység keretében – Antiókhia központtal expanziószerűen terjedt el mind szélesebb körben.

Jézus mennybemenetele után a tanítványok „nagy örömmel tértek vissza Jeruzsálembe” (Lk 24,52). Az úgynevezett jeruzsálemi modellnek természetesen rendkívül sok értéke volt. Az itteni szolgálatot mindenek előtt az indokolta, hogy itt teljesedett be Jézus sorsa. Az első gyülekezet tagjainak szívét alighanem újra és újra megdobogtatta, ha a virágvasárnapi bevonulásra vagy éppen a templomtisztításra gondoltak. Megszentelt hely lett az Olajfák hegye és a Gecsemáné kert. Nyilván pontosan számon tartották azt a helyet, ahol mesterükkel az utolsó vacsorát költötték el. Ugyanakkor kegyelettel emlékeztek Jézusnak a városkapun kívüli halálára, és nyilván nem felejtették el azt sem, hol volt az Arimátiai József által biztosított sziklasír. A szeretett tanítvány és köre pedig egyenesen a Mestertől kapott feladatként fogadta be Máriát, Jézus édesanyját. Annyi minden Jeruzsálemhez kötötte hát őket. Itt töltetett ki a Szentlélek, és az ide zárandokoló diaszpóra-zsidókból alakult az első gyülekezet is. Péter apostol pünkösdi beszéde tájékoztató pont maradt a jeruzsálemi gyülekezet számára. A városban kezdetben talán még idegenül mozgó tanítványok immár apostolok lettek, és az ő szervezőmunkájuknak köszönhetően virágzó gyülekezeti élet alakult ki. ApCsel 2,42 szerint a hívek „részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban”. Ez a négyes azóta is a keresztyén gyülekezet alapvető funkciói közé tartozik. Ha közülük csak egy is hiányt szenved, akkor az egyház egésze torzulhat. Ennek nyomán kétezer év múltán is e séma alapján vizsgálhatjuk meg gyülekezeteink életét: Tanító egyház vagyunk-e? Közösséggé, koinóniává formálódunk-e? Megfelelő módon élünk-e az úrvacsorával? Nem gyengült-e meg imádságos életünk? Ezeket a kérdéseket nemcsak egyénileg, hanem gyülekezeteinkre, sőt egyházmegyéinken és a kerületen keresztül egyházunk egészére nézve fel kell tennünk. Sőt, oktatási és diakóniai

intézményeink működését, de egyházunk egyéb szolgálati ágait is ebben a szellemben kell görcső alá helyeznünk. És akkor még nem beszéltünk az ApCsel 4,32k-ben bemutatott vagyonszövetségről. Itt csak szemlélve állhatunk meg. A javak ilyen példaszzerű megosztása helyett nem megannyi Anániásként és Szafraként működünk-e, hiszen sok mindent félre akarunk tenni magunknak, akár még a közösség többi tagját, sőt vezetőit is félrevezetve. Itt nem feltétlenül az egyéni bírvágy uralkodik el rajtunk, hanem saját gyülekezetünk vagy intézményünk minden áron való jobb helyzetbe hozásának vágya sodor minket olyan helyzetekbe, amikor felmentést adunk magunknak az igazmondás kötelezettsége alól. Péter kérdése ezért bennünket is szíven találhat: „Miért egyeztetek meg abban, hogy megkísértitek az Úr Lelkét?” (ApCsel 5,9). Anániás és Szafrá holttestét – a betlejesetett ítélet miatt – egymás után ki kellett vinni. Nem ér-e minket is utol Isten rettentő büntetése?

Az itt felvázolt bűnök és emberi tényezők ellenére virágzó életben maradt a jeruzsálemi gyülekezet, hiszen az nem emberi, hanem isteni álom nyomán jött létre. Az oszlop-apostolok vezetésével tisztességes munka folyt. A próbatételek – mint például a nagytanács általi megfenyítetés – csak erősítették a hívekben az elszánást. Törődtek a gyülekezet öregjeivel és a szociálisan hátrányos helyzetűekkel. Ennek jegyében még bizonyos strukturális és személyi korrekcióra is képesek voltak: a hét diakónus személyében a görög nyelvűeket is bevonták a szolgálatba. Nem így működik-e a magunk „jeruzsálemi modellje”? Érezzük a gondot, a csoportok közötti esetleges feszültségeket, és ennek nyomán bizonyos változásokat vezetünk be. Új területi beosztást léptetünk érvénybe, megszüntetjük a kerületi presbitériumokat és az országos közgyűlést, cserében más feladatot adunk a zsinatnak, bizonyos tisztségekre új embereket választunk. De közben csak Jeruzsálemben maradunk.

A jeruzsálemi modellnek nemcsak a Jézussal kapcsolatos emlékek és az „apostoli hőskor” megbecsülése adott legitimitást, hanem egy, a zsidó tanításban gyökerező teológiai meggyőződés is. Az ószövetségi várakozások arról szóltak, hogy az idők teljességében a pogány népek a Sion hegyéhez zárandokolnak. Jézusnak szava is hivatkozási alap lehetett: „Akkor eljönnek napkeletről és napnyugatról, északról és délről, és asztalhoz telepednek az Isten országában” (Lk 13,29). A missziót is Jeruzsálem központtal képelték, hiszen Lk 24,47 szerint ezt mondta tanítványainak Jézus: „hirdetni kell az ő nevében a megterést és a bűnbocsánatot minden nép között, Jeruzsálemtől kezdve”.

Mi is szeretnénk kitarítani a magunk jeruzsálemi modelljénél. A beváltak hitt népegyházi keretek között. Ahol mi egy helyben állunk, és még büszkének is vagyunk erre az évezredek mozdatlanságra. Várjuk, hogy eljöjjenek hozzánk napkeletről és napnyugatról, északról és délről. De valahogy nem akarózik nekik jönni. Inkább

elköltöznek a falvakból. A városokban sem méltóztatnak bejelnetkezni a lelkészi hivatalban. Pedig ha tudnánk a címüket, talán még postáznánk is nekik csekket. Személyes látogatást nem ígérünk, mivel nagyon elfoglaltak vagyunk, a mai ember meg úgysem szereti, ha csak úgy betoppan hozzájuk a lelkész.

Isten hamarosan másként rendelkezett Jeruzsálemről. A város idővel mind a zsidók, mind a keresztények számára elveszítette konkrét jelentőségét. Mindez valóságos traumával járt, amit nem volt könnyű feldolgozniuk. A választott nép számára Jeruzsálem a zsidó háború végével veszett el. A rómaiak megszállták a várost, a templomot lerombolták, lakói helyére idegeneket telepítettek. Ebben a helyzetben végképp elpusztult volna a zsidóság, ha a farizeusok vezetésével nem képesek modellváltásra. A hagyomány elsősorban Johanán ben Zakkaj nevéhez köti azt a döntő súlypontát helyezést, amelynek keretében az elpusztult Jeruzsálem helyett Jamniában (Jávnében) szervezték újjá a zsidóságot. Annak központja immár nem a kultusz lett (hiszen a templom nem létezett), hanem a tanítás. Egy legendás elbeszélés szerint Johanán ben Zakkáj következőképpen érte el, hogy legalább Jabnéban tovább éljen a zsidó szellem. Ő ezt kérte Vespasianustól:

„– Én egy várost kérek tőled, császár. Jabne városát. Hadd telepedjek le ott, és hadd tanítsam a zsidó tudományt.

– Jabne a tied –, mondotta a hadvezér.

És ezzel eldőlt a zsidóság sorsa.

Másnap bevették Jeruzsálemet.

Jabne megmaradt, és felépült.

Jabne győzött, Jeruzsálem megbukott.

Miért Jabne, és miért nem Jeruzsálem?

Mert Jabne több, mint Jeruzsálem.

Jeruzsálemet el lehet foglalni, Jabnét soha.

Jeruzsálem csak egy van: Jabne lehet száz, lehet ezer, lehet százezer, ahol zsidó csak él, tanul és lelkesedik.

Jeruzsálemhez nem lehet kötni a zsidóságot; ha a zsidók elhagyják Jeruzsálemet, akkor az többé nem az övék.

De Jabnét vihetjük magunkkal, ahová megyünk, ahová elszór a sors.

Jeruzsálemet katonák védik Jabnét tudósok.

Jeruzsálemben harcolnak, Jabnéban tanulnak.

Jeruzsálemben paloták jelentik a zsidóságot, Jabnéban könyvek.

Nem Jeruzsálem, hanem Jabne.

A zsidó várost Jabnének hívják.”

Ez a megragadó hitvallás arról tanúskodik, hogy a rabbinikus zsidóság megtalálta a modus vivendit. Képes volt modellváltásra. A kultusz helyébe a tanítást helyezte. A személytelenné vált áldozati formák helyébe a közösség minden egyes tagjának számon tartását. A paloták helyett a könyveket becsülte. Mindenek fölébe pedig a tanítást, a gyermekekkel való foglalkozást helyezte. Felismerték, hogy a jeruzsálemi modellt megítélte az Isten. A

Talmud így ír erről: „Jeruzsálem azért pusztult el, mert elhanyagolták benne a gyermekek iskoláztatását”. (Tanulságos, hogy más rabbik milyen további magyarázatokat adnak Jeruzsálem pusztulására. Egyikük szerint azért pusztult el, mert az emberek nem szégyenkeztek egymás előtt. Másikuk szerint azért, mert kivesztek belőle a hú emberek. Harmadikuk szerint azért, mert az emberek nem mondták egymás szemébe a hibáikat.)

Szép és tanulságos a Talmud megfogalmazása, de számunkra még tanulságosabb az Apostolok cselekedeteinek tovább olvasása. Ott ugyanis arról értesülünk, hogy nemcsak a zsidóság, hanem a kereszténység is túl tudott lépni az egykor oly jelentős jeruzsálemi modellen. Az ősegyház felismerte, hogy nem maradhat egy helyben, hanem utána kell mennie az embereknek. Eljárt az idő afölött, hogy a pogányok a Sion hegyéhez zarándokolnak, ezért a keresztény miszionáriusoknak kell elindulniuk napkelet és napnyugat, észak és dél irányába. Ez a paradigmaváltás elsősorban Pál apostol nevéhez fűződik, és az új gyakorlatot antiókhiai modellnek nevezhetjük. Ez a város volt ugyanis az apostolok hídfőállása, ők innen indultak a missziói utakra.

A könyv figyelmes olvasása során a következő, számunkra is érvényes tanulságokat vonhatjuk le.

Először. Az ősegyház képes volt a modellváltásra. Ha csak Jeruzsálemben maradtak volna, akkor a zsidó irányzatok egyikként egy-két évig működtek volna, ám a római megszállás akár meg is pecsételhetette volna sorsukat.

Másodszor. A antiókhiai modell expanzív, nyitott és pro-aktív. Új és új szűz területeket próbál elérni, és ebben sokféle módszert alkalmaz. Tükörbe kell néznünk, hogy mai egyházunkban megvan-e ez a kezdeményező-készség, mobilitás, gyors reagálás és találékonyság?

Harmadszor. A misszió szent célját szolgálhatják úgynevezett világi eszközök is. Példaként a római úthálózatot említjük, amit eredetileg azért építettek ki, hogy azon a katonaság, a postaszolgálat, a tisztviselők, a kereskedők minél előbb célhoz érjenek. Vagyis csupa világi, nem egyszer kifejezetten pogány és ártalmas jelenség. Ám az apostolok mintegy „megkeresztelik”, szent céljuk szolgálatába állítják mindezt. A reformáció ugyanígy állította a maga szolgálatába a könyvnyomtatást, ma így használhatjuk példának okáért az internetet.

Negyedszer. A kommunikáció egyéb formái is eleve nek voltak. A személyes találkozások és a levelezés azt biztosította, hogy egy-egy szolgáló vagy közösség ne maradjon magára, vagy adott esetben ne szektásodjon el.

Ötödször. Közép- és hosszú távú missziói stratégiája van az apostoloknak. A három missziói út tudatos szervezése, valamint a római, sőt a hispániai célkitűzés (amiről Pál egy levelében ír) ezt mutatja.

Hatodszor. Munkatársak dolgoznak együtt. Pál mellett Barnabás, Szilász, Titusz, Timóteus, Akvilla, Priscilla és sokan mások. Egyedül nem megy. ApCsel 20-ból ki-

emelhetjük a vének szerepét, vagyis Milétoszban Pál az efezusi prebitériummal találkozik.

Hetedszer. Az apostolok jól ismerték azt a közeget, amiben térítő munkát folytattak. Sok személyes kapcsolat révén tudták, hogy hova érdemes menni először, illetve Pál Athénban bizonyosságát adja annak is, hogy ismeri az ő költőiket, filozófusaikat.

Nyolcadszor. Az apostoloknak bántalmazásokat is el kellett szenvedniük. A népszerűség hajszolása helyett a küldőjükhöz való hűség jellemezte szolgálatukat, aminek vége üldöztetés, sőt börtön is lehetett. A misszióban formálódott igazán a kereszt alakú egyház.

Kilencedszer. Az antiókhiai modellváltásra képes egyház is a pütkösdi Lélek irányítása alatt maradt. Működését jelek és csodák kísérték. A vigasztaló Szentlélek uralma alatt maradtak. Kinyilatkoztatás kísérte szolgálatukat. Pál például ezt a biztatást kapta: „Ne félj, ne hallgass... nekem sok népem van ebben a városban” (ApCsel 18,10)

Tartok tőle, hogy egyházunk sok szempontból még mindig a jeruzsálemi modellt követi. Javaslom, hogy a következő hónapokban és években térjünk át az antiókhiai modellre. Nem lesz könnyű, hiszen sok régi szokással, megkövült hagyománnyal le kell számolnunk. Szükség lesz a lelkesítő szolgálat sokkal dinamikusabb gyakorlatára, az épületekkel való gazdálkodás újragondolására, valamint arra, hogy híveink mozgását sokkal tudatosabban kövessük.

Dr. Fabiny Tamás

Egyházkerületi felügyelő jelentése

2008. április 11-én tartott Északi Egyházkerületi Közgyűlésen

Az előző, 2007. november 16-án tartott és a mostani közgyűlésünk között az egyházi esztendő azon része telt el, amely Jézus Krisztus születéséről, haláláról és feltámasztásáról megemlékező és ezzel a mi örök életünk reménységére biztos üzenetet adó időszak.

Az ebben az időben egyházi és családi közösségeinkben zajló ünnepek, kiegészülve egyéb egyházi eseményekkel – ha csak az ökumenikus imahétre gondolok – akár azt is igazolhatnák, hogy mindennapi életünkön kívül nem történt semmi beszámolásra érdemes esemény.

Azonban az elmúlt időszak eseményeitől még is van jelenteni valóm.

Missziói munka

Kerületünk elnöksége hosszas tárgyalásokat folytatva az ingatlanrendezési osztály vezetőjével, az igazgatóhelyettes asszonnyal, valamint az egyházmegye vezetésével és a helyi gyülekezet megbízottjaival, azt a nehéz döntést hozta, hogy a tokaji gyülekezetet megillető műemlék épületegyüttes természetbeni kártalanítása helyett, pénzügyi kárpótlást kér. Döntésünket még inkább nehezíti,

hogy ehhez a megoldáshoz az épületegyüttestől nem elválasztható, igen romos állapotú templomépület-résztől is meg kell válnunk. A döntést még hosszadalmas jogi eljárásra kell, hogy véglegessé tegye (elsősorban a helyi önkormányzattal szükséges megegyezés terén). Amennyiben a véglegesített döntésünket az állami kártalanítási bizottság is befogadja, reményeink lehetnek arra, hogy a tokaji evangélikusságnak új gyülekezeti központja legyen, és további támogatási lehetőség nyílik a nem kis gondokkal küszködő térség területén, valamint a kerület missziói munkájában.

Budakeszin az Országos Presbitérium döntése alapján elhatárolt anyagi keretből lehetőségünk nyílt a református templom közelében egy hosszán benyúló sváb ház utcai traktusának megvásárlására. Az ingatlan nem nagy, és az állapota is a 100 év körüli korának megfelelően gyenge, de arra jó, hogy a csak Budakeszin magát evangélikusnak valló 300 fő, valamint a környékbeli települések evangélikusai számára egy kis kápolnát és lelkesítő irodát ki tudjuk alakítani. A jogi rendezés után akciót indítunk az épületrész felújítására és átalakítására az eddig már megtalált hívek között.

Oktatási intézményeink

A területünkön működő oktatási intézmények igen jól és színvonalasan működnek. Ennek bizonyítéka, hogy a nyíregyházi gimnázium igazgatónöje, Tarr Jánosné magas állami kintetésben részesült. Erről a helyről is Isten áldását kérjük a munkájára.

A törvények adta lehetőségeket kihasználva gimnáziumainak bővíthetik tevékenységi körüket, így az aszódi gimnázium az Országos Presbitérium jóváhagyásával érettségi utáni középfokú-, illetve felsőfokú továbbképzési oktatási formára is berendezkedik.

Iskoláink az év elején váratlanul megkapták a 2006-ból származó kiegészítő normatív támogatás ki nem fizetett részét. Így ebben az évben az infláció és a nem növekvő normatív támogatás ellenére is a gazdálkodásuk stabil lesz, annak ellenére, hogy az oktatási bizottság javaslatára az Országos Presbitérium az utólag beérkező összeg egy részét az oktatási alapon elkülönítve visszatartotta.

Iskoláink gazdálkodását jelentős részben az állami és egyházi normatív és kiegészítő normatív támogatások tartják egyensúlyban. Több állami oktatást segítő pályázat elnyerésével is lehetőség nyílik a fejlesztések finanszírozására. Jelentős pályázaton elérhető források elnyerésére nyílt lehetőség például a nyíregyházi oktatási létesítményeinkkel kapcsolatosan. Egyházkerületünk pályázati lehetőségei felett Végh Szabolcs öröködi, egyházunk egészét érintő pályázatokat Bogdányi Gábor figyeli. Élünk a lehetőségekkel! És ez a felszólítás nem csak az oktatási intézményekre vonatkozik.

Egyházi iskoláinkat még nem érte utol a rohamos demográfiai csökkenés. Ennek egyik oka, hogy a szülők na-

gyobb bizalommal vannak az egyházi, mint az egyéb iskolákkal szemben. Egyházi iskoláinknak alapvető feladata, hogy a diákok minél magasabb szinten jussanak általános ismeretekhez és tudáshoz, illetve hitre ébredésük és hitre nevelésük is megtörténjen. Talán nem elítélendő, hogy az evangélikus iskoláinkon keresztül egyházunknak elsődleges felelőssége van az evangélikus diákjaink életéért, hiszen egyházunk hívő közösségeinek meghatározó szereplői majd ők lehetnek. Ezért javaslom, hogy a hitéletre nevelés eredményeinek mérésére az alábbiakat vezessük be:

- Az egyházközségek statisztikai adatai között szerepeljen, hogy az egyházközséghez tartozók közül hány fiatal jár evangélikus gimnáziumba és hova.
- A statisztikai adatok között 5 éven át szerepeljen az az adat, hogy az érettségizett fiatal a gyülekezetben vagy máshol folytatja a hitéletét és hol. Továbbtanulás végzése estén az 5 év a tanulmányok befejezése + 1 év időszakra módosuljon.
- A befogadó gyülekezet is szerepeltesse a hozzá érkező végzett tanulókat a statisztikai adatok között, természetesen feltüntetve, hogy honnan jött a fiatal.
- Az iskola is készítsen összesítő statisztikát a gyülekezeti jelentésekre alapozva, természetesen a végzett diák életét 5 éven át továbbkísérve.

A javaslat a gyülekezetek vezetésének és iskoláknak többletfeladatot jelent, azonban a célja az, hogy a saját iskoláinkból kikerülő testvéreinket ne hagyjuk elszéledni. Csak akkor tarthatjuk iskoláinkat evangélikus iskolának, ha ez a statisztikai adatok alapján a végzetek egyházunkba beépülését igazolja. Különben csak egyszerű oktatási intézményeket tartunk fenn.

Diakóniai munka

Mint a novemberi beszámolómban említettem, egyházunk két nagy beruházása egyházkerületünkben folyik. A két beruházásról kívánok számot adni.

Élim szeretetotthon (Nyíregyháza) átépítése

Az átalakítás szükségessége – a bezártság veszélyének fenyegetése – elkerülhetetlen volt. A tervek előzetes költségbeccsléssel elkészültek, és azokat az építési és gazdasági bizottság elfogadta. Ugyan 10% önrésszel rendelkezett a helyi intézmény, de a beruházás jelentős összegéről az Országos Presbitériumnak kellett döntenie. A döntés 3 éven keresztül folyósítandó 70-70-70 milliós támogatásról szólt. A kivitelezést csak közbeszerzési eljárás lefolytatása után lehetett elkezdni (tekintettel az állami normatív támogatásra). Az eljárást a helyi igazgatótanács folytatta le és a szerződést is ő maga kötötte meg a kivitelezővel az I. ütemre, aki a munkálatokhoz késedelem nélkül hozzáfogott. Az I. ütemre megkötött szerződés összege olyan magas volt, hogy a végső befejezésre jelentős költ-

ségtúllépést várhattunk. A kiviteli szerződést fel kellett mondani (aminek egy lehetősége volt a közös megegyezés). A beruházás irányítását átvette az Országos Egyházi Iroda (tekintettel arra, hogy a közbeszerzési kötelezettség rá nem vonatkozik), és megbízta Bozorády Zoltánt az ügyek kezelésével. A megkezdett munkát új szerződéssel, csökkentett tartalommal az eredeti kivitelező végzi. A további ütemek funkcionális végiggondolással, tervmódosítással készülnek oly módon, hogy a költségek ne lépjenek túl az eredeti költségkeretet.

Csillaghegyi nyugdíjas otthon beruházása

Mindenekelőtt hangsúlyozni kívánom, hogy gyülekezeti beruházásról beszélünk. A beruházás alapja az az 500 millió Ft, amit pályázat útján nyert el az egyházközség. A gyülekezet kimutatása alapján gyűjtés és egyéb források útján további 150 millió Ft biztosítható. A kivitelező által beárzott költségvetés alapján és a tájékoztatás szerint 100 millió Ft hiányzik a befejezéshez. Az Országos Presbitérium a 100 millió Ft kiegészítő támogatást úgy szavazta meg, hogy azt négy éven át tartó részletekben folyósítja, és 20 fő bérlőkijelölésre tart jogot. Tekintettel arra, hogy ekkora nagyságú támogatásról a zsinat dönthet csak, a legutolsó zsinati ülésen 25 millió Ft ez évi kifizetéséről született döntés, ami a gyülekezet elképzelésével nem egyezik. Megjegyezni kívánom, hogy az országos egyházi szeretetintézményeink gazdálkodása pozitív eredményt mutat (ami a normatív támogatáson és költség hozzájárulásokon túlmenően, a beköltözöttek hozzátartozóinak adományaiból eredeztethető). Ezek az intézmények a többlet eredményt kizárólag fejlesztésre és a szolgáltatási színvonal növelésére használják fel. A gyülekezeti tulajdonú szeretetotthon esetében a többletbevételt hasonló célokra volna szükséges felhasználni, vagyis garanciát kellene kapni arra, hogy például a szeretetotthon ne a gyülekezet fenntartására szolgáló üzleti vállalkozás legyen.

További jelenteni való

Zsinati törvényeinek alapján az egyházkerületnek presbitériuma nincs, azonban szükségesnek tartjuk, hogy az egyházmegyék elnökségeivel rendszeres összejöveteleket tartsunk. Ügyeinkről szóló kölcsönös és rendszeres tájékoztatás egyházkerületi létünknek fontos és meghatározó része.

A karácsony előtti időszakban – immár hagyományt követve – a püspöki hivatalba meghívtuk a kerületben élő eltávozott lelkésztestvéreink özvegyeit.

A húsvét ünnepét követően a kerületünk nyugdíjas lelkészeit és püspökeit láttuk vendégül. A beszámolókból kirajzolódott az elmúlt évtizedek egyháztörténete nehézségeivel és örömeivel.

Boldogan és nagy várakozással készülünk a kerületünk területén élő evangélikus tudósok és művészek ta-

lálkozójára. Az együttlétre az érintetteknek a meghívókat már kiküldtük.

Személy szerint sajnálom, hogy a 2008. évi naptárunkban nem kapott helyet a gyülekezetek és intézmények elérhetőségi adattára, pedig további kiegészítésre tennék javaslatot – és ezt kerületi szinten meg is tettük –, hogy a gyülekezeteknél ne csak a lelkész elérhetősége, hanem a felügyelő is szerepeljen. Az adatösszegyűjtéshez a kérés leveleket a kerület minden gyülekezetéhez elküldtük.

Hasonló kérés leveleket küldtünk ki a gyülekezetekhez, hogy a területünkön tevékenykedő evangélikus műszaki ellenőrökről adjanak számot, hogy minden egyházi építkezés minőségének javítása érdekében megfelelő szakembert tudjunk – lehetőleg földrajzilag minél közelebbi helyről – javasolni.

Rövid helyzetértékelés

Hazánk, nemzetünk annak a globalizáló világhatalomnak a szorításában él, aminek személyhez fűzhető arca és neve sincs, hacsak a sok mindent feladni kész helyi kiszolgálóit nem tudjuk megnevezni.

A pár százalékát kitevő helyi meggazdagodottak alatt elhelyezkedő középrétegekből egyre többen szakadoznak le a roncsársadalom létminimumon élő, ma már 35-40%-ot kitevő tömegéhez.

A globalizáló hatalom gátlástalanul termeli ki a természeti kincseinket, és igyekszik átalakítani az embert, hogy mint humán erőforrást, minél hatékonyabban használhassa ki a még nagyobb profit szerzésére.

Nemzetünk az egyik hatalom markából kikerülve fel sem ocsúdott, mert már benne volt az újabb hatalmi rendszer harapófogójában.

Az új világhatalmi rendszer könyörtelenül atomjaira hullajtja társadalmunkat, fellazítva a családi és egyéb civil közösségeket, semmibe veszi kultúránkat, üzleti szemléletet erőltet az élet minden területére, oktatásra, egészségügyre egyaránt.

Mindehhez hozzájárul – más európai népekhez hasonlóan – a demográfiai katasztrófához vezető népességfogyásunk és az ezzel összefüggésbe hozható szociális gondoskodásunk (pl. nyugdíjrendszer) összeomlása.

Ebben a környezetben kell kialakítanunk és folytatnunk evangélikus egyházi létformánkat, és a többi vallási közösséggel összefogva igazolni, hogy más életre hívatunk el.

Félek attól, hogy a bennünket körülvevő világ egyházunkban, mint a társadalom egy részét alkotó emberi közösségben hasonló eróziós jelenségeket generál. Egyre több jelét érzem az egymás iránti bizalom hiányának. Egyre több jelét érzem a közömbösségnek egymás és más gyülekezetek iránt. Egyre nagyobb mértékben fogynak a gyülekezeteink és a közösségekbe egyre kevesebb fiatal épül be. A jogos vagy vélt sérelmeinket nem tudjuk igazán kezelni. A megválasztott vezetőinket akár durva sza-

vakkal is illetjük, ha az úgynevezett „magánügyeinkkel” kapcsolatosan akarnak testvéri figyelmeztetést adni. Nem vesszük komolyan, hogy azok számára, akik bennünket a gyülekezetek vagy egyéb egyházi közösségek élére megválasztottak, személyes értékeket kell, hogy megjelenítsünk.

Hiszem és tudom, hogy nemzetünk morális átalakulását magunkon kell kezdenünk. És ehhez van kitől kapjuk az erőt. Az átalakulást kezd rajtam, Istenem!

Így tegyük magunkévá Pál apostol szavait: „Úgy ajánljuk magunkat mindenben, mint Isten szolgálói: sok tűrésben, nyomorúságban, szükségben, szorongatásban verésekben, bebörtönzésben, fáradtságban, virrasztásban, böjtölésben, tisztaságban, ismeretben, türelemben, jóságban, Szentlélekben, képmutatás nélküli szeretetben, az igazság igéjével, Isten erejével, az igazság jobb és bal felől való fegyvereivel, dicsőségben és gyalázatban, rossz hírben és jó hírben, mint ámitók és igazak, mint ismeretlenek és jól ismertek, mint halálra váltak, és íme, élők, mint megfenyítettek és meg nem öltek, mint szomorkodók, de mindig örvendezők, mint szegények, de sokakat gazdagítók, mint akiknek nincsen semmijük, és akiké mégis minden.” (2Kor 6,4–10)

Benczúr László

NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EVANGÉLIKUS EGYHÁZKERÜLET

Számadás a reménységről

*Püspöki jelentés a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület Mosonmagyaróváron 2008. április 19-én
tartott közgyűlése elé*

Mostanában gyakran kerültem olyan helyzetbe, amikor nagyon hangsúlyossá vált számomra 1Pt 3,15 jól ismert biztatása: „Legyetek készen mindenkor számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységet.” Szükségem is van rá, és gondolom, szükségünk van rá mindannyiunknak, talán jobban, mint a mögötünk lévő két évtizedben bármikor. Hiszen ezekben a napokban ismét olyan felmérések eredményeiről értesülünk, amelyek nemzetünk pesszimizmusát, borúlátását, frusztráltságát adják hírül, és nemcsak hazai közéletünk jelenségei nyugtalanítanak, tesznek feszültté bennünket, hanem naponta szembesülünk gyülekezeteink és egész egyházunk életének gondjaival és elszomorító jelenségeivel is. Mintha az ígéret – az év igéje –, amellyel 2007 útjára indultunk, még váratna magára: „Én újat cselekszem, most kezd kibontakozni, majd meglátjátok.” (Ézs 43,19a) Mintha inkább régi és újabb gondok terhét kellene éreznünk, és a megújulás, a kibontakozás új jelei még nagyon messze lennének. Ilyen körülmények között minden biztonnyal érdemes – akár még ismétlésekbe bocsátkozva is – helyzetünket megvizsgálni.

Helyzetünk új és új átgondolására, mintegy új önértelmezésre készítet minden egyes alkalom, amikor őszintén Isten előtt és a ránk bízottakért viselt felelősséggel végezzük el ezt az elemzést. Tudjuk azt is, hogy ez a helyzet, ti. hogy a magyar népességben egyháztagjaink száma mindössze bő 3%-ot tesz ki (legalábbis a 2001-es népszámlálási adatok szerint), nemcsak a 20. század második felében regnáló diktatúra következménye, hanem az egész 20. század tragikus öröksége. A Felvidéknek, Bácskának, Bánátnak, Burgenlandnak és Erdélynek a trianoni békediktátummal történt elcsatolása – az összlétszám százalékában számolva – a mi egyházunkat sújtotta leginkább. Ugyanígy a II. világháború utáni kitelepítés, illetve lakosságcsere is. Így történt az, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház önmagában példázza, és létében felismeri az európai keresztyénység általános helyzetét, nevezetesen a szórványhelyzetet, a diaszpórasorsot. S éppen kicsiségünk miatt a nagyobb egyházakat, de az egész nemzetet is sújtó előregedés, a tragikus demográfiai adatok bennünket különösen is fájdalmasan érintenek.

Ebből következhet az is, hogy saját helyzetünk feletti indokolt aggodalmunk két irányban is kifejti(het) hatását. Egyrészt egykori és mai veszteségeink miatt borúlátó általánosítás uralhatja helyzetértékelésünket, másrészt helyzetünk reális látása indíthat bennünket arra, hogy nagy empátiával és reálisan értékeljük a közöttünk, de akár az egész európai keresztyénységben és a vallások által érintett – némelyek szerint: még érintett – tömegekben lezajló folyamatokat, változásokat. Az a reménységem, hogy képesek vagyunk erre a másodikra. Tehát nem frusztráltságunkat vetítjük ki a helyzet elemzésére, hanem a helyzetünkből fakadó realitásérzékünkkel közelítjük meg a problémákat, és így próbálunk beszélni a gondokról vagy – ha vannak – az eredményekről.

Egyetértek azokkal, akik azt mondják, hogy Európában három fő folyamat figyelhető meg, amelyek meghatározzák a társadalom és a magukat vallásosnak mondó tömegek kapcsolatát, egymáshoz való viszonyát. Ezek mentén értelmezhetjük és érthetjük meg a mára kialakult helyzetet.

Az első a sokat emlegetett *szekularizáció* (*elvilágiasodás*). Az investitúraharcok idején elindult, a reneszánsz idején kiteljesedő, majd a felvilágosodásban és a 20. századi forradalmakban és világnézetekben eszkalálódó, a 21. században pedig már a magukat egyházi kötődésűnek valló kortársaink nagy részét is befolyásoló folyamat letagadhatatlan.

A másik folyamat, amely az elmúlt időszakban ezzel egy időben megfigyelhető volt: az *értékváltás*. Nem kétséges, hogy az értékorientáció változásaival összefüggő kihívásokkal kapcsolatban az egyénnek és a közösségeknek is állást kell foglalniuk. Az egyháztól jó okkal elvárható, hogy egyrészt számoljon a társadalmi változásokkal, de ne hódoljon be a korszellemnek. És ez nem könnyű! Nagyon ideillőnek tartom a dán filozófus, teológus, Kierkegaard (1813–1855) nagyon frappáns gondolatát – egyik

kedvenc és sokszor emlegetett idézetemet –, amellyel korra egyházát és kortársait figyelmeztette (és ez a figyelmeztetés nekünk is szól!): „Aki a korszellemmel házasodik, hamar megözvegyül”. Ebben az értelemben megállapíthatjuk: özvegyiségre jutott generációk vannak mögöttünk, és ilyenek tagjai vagyunk mi magunk is. Nem kerülhetjük el a megállapítást: a korszellemmel való viaskodásban – az elmúlt évszázadokban és napjainkban is – egyaránt jellemezte az egyházakat, a miénket is, a rövidzárlatos lövészárk-magatartás, a kirekesztés és az elvtelen behódolás. Ez a kettősség a mögöttünk lévő diktatúra által meghatározott évtizedekre is jellemző volt.

A harmadik folyamat, amely a mostani állapotig elvezetett bennünket, az *individualizálódás* (az *egyéni érdekek egyoldalú figyelembevételé*). A beleszületés alapján magától értődnőnek gondolt egyháztagság ma már egyre kevésbé létezik. A társadalmon belüli mobilizáció, a zárt közösségek – nem ritkán a tudatos romboló politika nyomán bekövetkezett – fellazulása az egyházakra is hatott. És ez a fajta, az egyházak életét, a közösség életét felhígító vagy éppen sokszor lehetetlenné tevő, az ún. privát keresztyéniséget hangsúlyozó gondolat meghatározó erővel van jelen a magukat vallásosnak nevező kortársaink gondolkodásában is. Azok jelentik a statisztikai többséget, akik a „vallásos vagyok a magam módján” választ adják a felmérések megfelelő kérdéseire. De a „maga módján vallásos” hol gyakorolja a hitét? Nem kevesen válaszolnak úgy, hogy otthon, családi körben. A Tamás Pál által vezetett szociológiai kutatás¹ 2006 őszén közzétett felmérésének táblázatait tanulmányozva könnyen felfedezhető, hogy ez az individualizálódás jellemzi a magukat egyébként többé-kevésbé egyházi kötődésűnek meghatározó válaszadókat is.

Én magam nem gondolom, hogy csak a társadalmi élet, a politika vagy az ott lejátszódó folyamatok bajaink fő okozói. Meggyőződésem, hogy az egyházak története, az elmúlt évszázadok és évtizedek folyamán tanúsított magatartása is hozzájárult a mai helyzethez, a hitelvesztéshez. El kell ismernünk, az egyház számára is nagy a kísértés, hogy rövidzárlatosan beleavatkozzék a társadalom, a politika dolgába. De tudjuk, tapasztalataink is vannak róla, fordítva is fennáll a veszély, és – amint emlékszünk – sokszor meg is történt, hogy a politika lépte át illetékességének határait.

Bizony nagy mulasztásunk, hogy miközben problémáinkat számba vesszük, és munkánk rossz hatásfokát tapasztaljuk, a társadalmi presztízs csökkenése következtében előállt helyzetben nem eléggé tudatosítottuk magunkban küldetésünk lényegét. Mintha időnként – sok más tennivalónk között – elsikkadna a lényeg. Missziói, pásztori felelősségünk elé semminek nem lenne szabad kerülnie. Erre kell újra erőnket összpontosítanunk, és új-

¹ A vatikáni megállapodás eredményeit és hatásait elemző bizottság jelentése.

ra tudatosítanunk kell mandátumunk, küldetésünk lényegét. Miközben vannak közfeladatok ellátó intézményeink, amelyek működési feltételeinek biztosításáért nélkülözhetetlenek – időnként méltatlan – küzdelmeket kell vívni. S vannak parókiáink, templomaink, amelyekről megfelelő színvonalon gondoskodni kell. Természetesen nem azt mondom, hogy ezekkel ne törődjünk, de azt mondom, hogy az ezekkel és ezekért való napi fáradozás közben sem lenne szabad fő feladatunkat – amiért vagyunk – elhanyagolni. Köztudott, hogy a felmérések szerint jelentősen eltérnek egymástól a magukat egyházunkhoz tartozóként meghatározóknak és egyházközseink nyilvántartásainak adatai. Erre csak a jó pásztorok indulatával és felelősségével lenne szabad reagálnunk. Azért, hogy összeteljesítsük, akik egyébként összetartoznak – hiszen ránk vannak bízva. Az egyház Ura előtt vagyunk felelősek értük.

A helyzetelemzésben új szempontot jelent annak a meggyőződésünknek az érvényesítése, amelyet így szoktunk mondani: *Isten mindenható*. Ezt gyakran emlegetjük, de ritkán gondoljuk végig következetesen. Ezen változtatnunk kell. Ha a gyakran emlegetett *epitheton ornans* (=állandó jelző), ti. hogy Isten mindenható, a valóságot írja le – ahogy valljuk is –, annak komoly konzekvenciái vannak. Jól tudom, némelyek azt gondolják, hogy Isten mindenható az egyházban, de az egyház határain túlra nem terjed hatalma. Feltételezem, könnyen beláthatjuk, ha így lenne, akkor nem lenne mindenható. Személyes meggyőződéssel hiszem és vallom – és ha alkalmam van, el is mondom ezt a meggyőződésemet, így most is –, hogy Isten valóban mindenható. Én ezt úgy értem, hogy ő – olykor a látszat ellenére is – mindenben hat. Ez azonban nem azt jelenti, hogy akarata mindenhol és mindenben érvényesül. Blaszfémia, istenkáromlás lenne azt állítani, hogy a náciizmusban vagy a vörösterrorban az ő akarata teljesedett be. A Luthertől tanult mondat – *az ördög is az Isten ördöge* – azt jelenti számomra, hogy nincsen olyan folyamat ebben a világban, amelyre nézve ne kellene feltennem a kérdést, hogy miért lehetséges, Istennek mi a célja vele, és hogyan akar engem, a hozzá tartozót általa befolyásolni, irányítani és hitvalló helyzetbe hozni. A hit hősei mindig azok voltak, akik abban a hitben éltek, hogy Isten minden helyzetben érvényre akarja juttatni akarátát, és készek voltak annak képviselői akármilyen mártíromságot is vállalni. Isten ehhez nemcsak egyes hitvallókat, de a közösséget is mozgósíthatja. Ha erről nem feledkezünk el, akkor könnyebb lenne a mögöttünk lévő idő tanulságait levonni, és a mai tennivalóinkat jobban végezni.

Tanúságot tehetünk Istenről, aki – ha másként méri is az időt, mint ahogy azt olykor mi szeretnénk – ígéreteit számon tartja és célba juttatja. Egyházát sem hagyja magára, de a sáfároktól hűséget kíván². Mégpedig – mi aztán

igazán tudhatjuk – a kevésen való hűséget. Pásztori szeretettel kérem és biztatom testvéreimet, szolgatársaimat 1Kor 15,58 ígéréssel: „Szeretett testvéreim, legyetek szilárdak, rendíthetetlenek, buzgólkodjatok mindenkor az úr munkájában, hiszen tudjátok, hogy fáradozásatok nem hiábavaló az Úrban.” Ez legyen reménységünk summája!

Ezek után röviden néhány kérdésről:

Vizitációk az esperesi gyülekezetekben

Egy-két kisebb időpont-módosítás után az egyházkerületi elnökség az eredeti terv szerint végiglátogatta az esperesi gyülekezeteket. A vizitációk kérdőíve, amelynek előzetes kitöltését kértük, lényegében ugyanaz volt, mint amely alapján esperes testvéreink egyházmegyei gyülekezeteit ellenőrzik. Találkoztunk a gyülekezetek vezetőségével és a presbitériumokkal is. Tájékoztattuk őket a tapasztalatokról, a vizsgálat eredményeiről, ha szükségesnek láttuk, elmondtuk észrevételeinket, javaslatainkat. Azt remélem, nemcsak számunkra voltak fontosak ezek az alkalmak. Bízom benne, hogy szolgatársaink és gyülekezeteik is megéreztek, hogy a vizitációval nemcsak kötelességünket akartuk teljesíteni, hanem a kettős szolgálat terhét hordozó esperes testvérek munkáját is segíteni és támogatni kívántuk.

Melléklet: szolgálati napló, változások

Jelentésemnek a 2007. esztendőre visszatekintő adatai a mellékletben olvashatók. Közgyűlésünk tagjai pár nappal ezelőtt e-mailben, most pedig írott formában is megkapták múlt évi szolgálati naplóm kivonatát, a családi események és szolgálati változások és a kerületi támogatások listáját is. A szolgálati napló adatai tájékoztatást adnak gyülekezeteink életéről is. Ezért ezekről nem kívánok külön szólni, de az ezekkel kapcsolatban esetlegesen felmerülő kérdésekre majd szívesen válaszolok.

Hiányos adatszolgáltatás

Sajnálattal kell megállapítanom, hogy a népmozgalmi adatok kerületi szintű értékelésére jelentésemben nem kerülhet sor, mert – a közgyűlésünk előestéjén (2008. április 18-án 22 órakor) érvényes állapot szerint – még 31 gyülekezetünk adatbevitelét nem lezárt. Túlnyomó többségükben (27) el sem kezdték az adatrögzítést, néhányban pedig (4) félbehagyták a munkát, és nem zárták le. A Fejér-Komáromi Egyházmegyében 3 gyülekezet, a Győr-Mosoni Egyházmegyében 3 gyülekezet, a Somogy-Zalai Egyházmegyében 7 gyülekezet, a Soproni Egyházmegyében 2 gyülekezet, a Vasi Egyházmegyében 4 gyülekezet, a Veszprémi Egyházmegyében pedig 13 gyülekezet. Nyomatékosan kérem az egyházmegyei elnökségeket, hassanak oda, hogy lelkész testvéreink ezt a kötelezettségüket

² 1Kor 4,1-2: „Úgy tekintsen minket minden ember, mint Krisztus szolgáit és Isten titkainak sáfárait. Márpedig a sáfároktól elsősorban azt követelik, hogy mindegyikük hűségesnek bizonyuljon.”

vagy maguk, vagy mások segítségével minél hamarabb teljesítsék. Persze az sem ártana, ha mindegyik esperesi gyülekezet jó példával járna elől... Érdemes lenne megfontolni, nem kellene-e az esperesi kollégiumokon több ízben is szóba került – és többször követendő példaként említett – Dél-Pest Megyei Egyházmegyei fegyelmező rendet a mi egyházmegyéinkben is meghonosítani. Nemcsak a népmozgalmi adatok esetében, hanem mindenfajta jelentési és adatközlési feladat pontos betartatása érdekében.

A köszönet szava

Köszönöm Szabó György egyházkertületi felügyelőnek segítő, szolgálatomat támogató munkáját. A püspöki hivatal munkatársainak – Bedecs Márta irodavezetőnek, Menyess Gyula püspöki titkárnak, Czulák László házgondnokunknak és Tar Ilona házmesterünknek – is köszönetet mondok munkájukért.

„Aki pedig mindent megtehet sokkal bőségesebben, mint ahogy mi kérjük vagy gondoljuk, a bennünk munkálkodó erő szerint: azé a dicsőség az egyházban Krisztus Jézus által nemzedékről nemzedékre, örökkön-örökké. Ámen. (Ef 3,20–21)

Köszönöm a figyelmet, és kérem jelentésem elfogadását.

Ittész János

Szolgálati napló, 2007

Az elnök-püspöki beszámolóhoz tartozó adatok
dőlt betűvel szedve láthatók

Rövidítések: OI=Országos Iroda, OE = országos elnökség, FN (1)=1 beszélgetés a hivatalban

Január

1. de.: istentisztelet-látogatás
3. Bp., de.: újévi köszöntés az OI-ban,
du.: püspöki tanács, majd 1 látogatás
5. FN (1)
6. de.: GyőrÖT, du.: GyőrÚT, 1-1 istentiszteleti szolg.
7. de.: istentisztelet-látogatás
du.: Szilsárcány, istentisztelet-látogatás, megbeszélés a gyűl. vezetőséggel
8. FN (1)
9. Bp., OI,
megbeszélés az EOM-ban, majd az Evang. Színház kuratóriumának ülése
11. FN (1)
12. Megbeszélés Muntag András zsinati elnökkel
14. de.: GyőrÖT: 2 istentiszt. szolg.
15. de.: FN (2)
Kajárpéc, előadás egyesületi esten
16. Bp., Orsz. Ir., Interjú (Kóháti D.)
megbeszélés Bársony András kinevezett ukrainai nagykövettel
diakóniai biz. ülése

17. Bp., részvétel a Batthyány Alapítvány rendezvényén
EHE ehtört. megbeszélés
18. Bp., de. Dohány u. zsinagóga (emlékistentisztelet)
Orsz. presb. ülése
21. Bp., Deák tér: az Ökumenikus imahét (ÖIH) nyitó istentiszteletén
22. megbeszélés a Soproni Ehm. elnökségével,
megbeszélés Nagy Olivér alsószeli (Sk) lelkésszel
Győr, ref. templom ÖIH
24. Esztergom, ÖIH (igehirdetés).
25. Veszprém, ÖIH (igehirdetés)
26. Győr, rk. bazilika, ÖIH (igehirdetés)
27. megbeszélés a harkai gyülekezet vezetőségével
28. de.: istentisztelet-látogatás
Bp., Szilágyi D. téri ref. templom, Közös Pont ökum. istentiszteletén
30. Balatonszárszó, hatodéves konzultáció

Február

1. Boba, megbeszélés Rné Piri M. esperessel,
Mezőlak, megbeszélés Máthé Cs. lelkésszel
Pápa, presbiteri ülés
4. látogatás Alsószelin (Sk)
5. megbeszélés Bogdányi Gáborral
7. Bp. É. Ppk.Hiv., megbeszélés a média istentiszteleteken szolgálókkal
9. Bp., „Kiszsinat”
11. de.: Győr ÖT, 2 istentiszt. szolg., du.: GyőrÚT, istentiszt. szolg.
12. Bp., oktatási biz. és intézményvezetők értekezlete (áhítat)
Győr, gyűl. presbiteri ülés
13. Bp., tárgyalás a MKPK titkárságán – EHE: ösztöndíj biz.
14. de.: FN (1)
du.: Szombathely, tárgyalás az Eötvös Iskolában
15. FN (2)
16. de.: EHE, OLMK választmány
du.: OI, építési ügyek, majd fórum az Üllői útról
17. Bp., Deák tér, EKME közgyűlés (áhítat)
18. istentisztelet-látogatás
19. FN (2)
20. Bp., esperesi kollégium
21. látogatás Kőszegen
22. Bp., Orsz. Presb. ülése
- 23–24. Bécs, hivatalos látogatás az osztrák ev. egyháznál (delegáció)
25. 2 istentiszt. szolg. Győrújfalun és Gönyүн
27. Bp., megbeszélés Madocsai M. ny. lelkésszel
OI, megbeszélés Iváncsik Imre HM államtitkárral
28. FN (1)
megbeszélés a pápai gyűl. vezetőségével

Március

1. megbeszélés a kerületben szolgáló missziói lelkészekkel
2. megbeszélés Huszár Pállal (Veszprém m. egyházi ügyi tanácsadó)
3. Sopron, egyházkerületi nap
5. Bp., *Ol, diakóniai intézményvezetők konferenciája megbeszélés Helfrich Péter ov-vel*
6. Bp., MEÖT elnökségi ülés
7. Bp., *Rózsák tere, ingatlanügyi megbeszélés*
8. Látogatás a soproni Líceumban
9. Kaposvár, Dubovay Géza ny. lelkész temetésén szolgáltam
10. TV-interjú
11. de.: GyőrÚT, 2 istentiszt szolg
du.: Sopron, Sümeghy József temetésén szolgáltam
12. FN (1)
megbeszélés a felpécy gyül. vezetőségével
Dt. káptalan
14. FN (1)
17. Kemenesmihályfa, MEVISZ Bárka-ház megáldása
18. Mosonmagyaróvár, Sólyom Tibor ehm. fló. beiktatása
19. Bp. *Ol, ONOB ülése*
20. FN (1)
22. Piliscsaba, missziói konferencián
- 23–24. Bp., zsinat
26. Bp., de.: püspöki tanács, du.: diakóniai biz. ülése
27. Bp., Zsigmond Király Főisk., Előadás a Vallás és társad. konf.-án
28. Szombathely, megbeszélés iskolaügyben
31. Győr, megemlékezés Kapi B. ppk sírjánál (50 éve halt meg)

Április

1. de.: bakonycsérnyei konf. csoport látogatása
megbeszélés Borkai Zsolt győri polgármesternél
FN (1)
3. FN (2)
4. FN (1)
megbeszélés Ördög E. esperessel és Weltler S. lelkésszel
5. FN (1)
6. de.: GyőrÖT: nagypénteki istentiszteleti szolg.
du.: Bezi, kultúrház, a gyül. ifj. passióján
7. GyőrÖT: nagyszombati istentiszteleti szolg.
8. GyőrÚT: 2 istentiszt. szolg. és keresztelés
9. GyőrÖT: 2 istentiszt. szolg.
10. Bp., *tárgyalás az EÜM-ban*
11. megbeszélés Hné Hajnal Judit győri ig-val
12. FN (2)
megbeszélés Wagner Szilárdékkal
13. Győr, Péterfy-nap
16. FN (1)

ped. csendesnapot előkészítő megbeszélés (Jancsó Kálmánné, Jankovits Béla)

17. Bp., *megbeszélés Udvaros Bélával megbeszélés M. L-val az USA nagykövetsége munkatársával*
18. Győr, FN (1)
Győr, Milos Klátik szlovák egyetemes püspök látogatása
- 19–21. *Balatonszárszó: ONOB ülése, intézményvezetői konf. – záró istentiszt.*
21. Bp., *ortodox kulturális est*
22. Győr, részvétel a Tekus A-ra emlékező alkalmon
23. Győr, német csoport fogadása a ker. székházban
- 24–26. *a bajor diakónia küldöttségének látogatása*
26. *ingatlanügyi tárgyalás a Deák téri gyülekezet elnökségével*
27. Győr, FN (1)
megbeszélés a csikvándi gyülekezet vezetőségével
28. Gyenesdiás, egyházkerületi közgyűlés
29. Kaposvár, Zs.L. vizsgaistentisztelet és vizsgatanítás

Május

6. Keszthely, egyházkerületi kórustalálkozó, istentiszteleti szolg.
7. Győr, megbeszélés Bogdányi G.-ral
8. Bp., Országos Iroda
9. Győr, *megbeszélés Veperdi Zoltánnal és Taschner Erzsébettel (Fébé)*
10. Bp., Orsz. Presb. ülése
11. Órisziget, MAEK konferencia
12. Taliándörögd, hálaadó istentisztelet (templomfelújítás)
13. Kőszeg, látogatás a Vasi Ehm. missziói napján
14. Győr, FN (1)
egyházközségi presb. ülés
15. Győr, esperesi kollégium
16. Bp., *Ref. Zsinai Iroda (megbeszélés a ref. Zsinati elnökséggel – Szabó Tiborral /Prot. Koll. Alapítóány/ – Evang. Színház kuratóriuma)*
17. de.: Sopron, Líceum IT ülése
du.: Kőszeg (mennybemen. ünn.), hálaadó istentiszt. (szeretetház bővítése)
18. Bp., *Zeneakadémia centenáriumi koncert*
19. de.: Sopron, találkozás burgendlandi egyházi vezetőkkel
GyőrÖT, egyházkerületi missziói nap (záró istentiszt. szolg.)
20. GyőrÖT, 2 istentiszt. szolg.
21. Győr, regionális lelkésztalálk. (Rainer Stahl MLB-főtűtkár előadása)
22. megbeszélések ingatlanügyekről
23. de.: Győr, megbeszélés a soproni gyülekezet vezetőivel
Pannonhalma, „Kékszalag szalon” – értelmiségi találkozó

24. de.: Győr, megbeszélés Gottschling G. igazgatóval (soproni Eötvös)
Szombathely, az Evang. Színház előadásán
25. Győr, de.: megbeszélés a sikátori gyülekezet vezetőségével
2 beszélgetés házasulandó teol. hallg. párokkal
27. Bp.-Kelenföld, Czöndör I. vizsgaistentisztelet
28. GyőrÚT, 2 istentiszt. szolg.
29. Bp., püspöki tanács
az orsz. elnökség és a tényfeltáró bizottság konzultációja
30. Bp., Ref. Zs. Iroda – keresztyén– zsidó tanács megbeszélése

Június

1. Bp., részvétel a zsinat ülésén
2. *istentiszt. szolg. a Fébé-napon*
3. Sárvár, Kozma A. vizsgaistentisztelet
- 3–4. Révfülöp, 3 egyházmegegyezés LMK (előadás)
5. *de.: Bp., megbeszélés az OKM-ben*
du.: Győr, megbeszélés Ács Gyné óvodavezetővel
6. Győr, FN (2)
megbeszélés a ménfőcsanaki gyül. vezetőségével
7. *Oberwart, az osztrák evang. Egyház GAW ünnepségén (pódiumbesz.)*
8. Győr, megbeszélések az ágfalvi és a csikvándi gyülekezet vezetőségével
9. Kemeneshőgyész, Szabó Ferenc iktatása (igehirdetés)
10. Pápa, veszprémi egyházmegyei találkozó (istentiszt. és fórum)
11. Bp., EHE, Cz. I. diplomamunka-védés, majd a szenátus ülése
- 11–14. Gyenesdiás, egyházkerületi lelkészevangelizáció
13. Gyenesdiás, megbeszélés Rné Piri M. esperessel és Rác D. lelkésszel
16. Győr, kerületi nyugd. lelkész-találkozó
este: Révfülöp, nemzetközi internet-konferencia
17. 3 istentiszt. szolg. (de.: Győrújfalú, du.: Győrszabadhegy, GyőrÚT)
18. Győr, megbeszélés Ács Gyné óvodavezetővel
tárgyalás a Megyei Bíróságon (soproni ingatlanügy)
Szakony, presbiteri gyűlés
20. Bp., püspöki tanács
megbeszélés Pecsuk O.-val, a Magyar Btársulat főtítkárával
- 22–23. Paks, Országos evangélikus találkozó (igehirdetés)
25. Győr, parókusi alkalmassági vizsgálat (5 vizsgázó)
26. Győr, úraiújfalú csoport látogatása
Celldömölk, presbiteri gyűlés
27. Dt. káptalan
28. Bp., orsz. presb. ülése
29. Győr, óvodapedagógusok konferenciája (előadás)
30. Répcelak, Kozma Anett ordinációja

Július

1. GyőrÖT, 2 istentiszt. szolg.
- 2–4. *Nyíregyháza, orsz. pedagóguskonferencia (záró istentiszt. szolg.)*
5. Győr, FN (1)
Győr, gyül. bibliaórai szolg.
6. Bp., de.: liturgiai biz. ülése – du.: diakóniai biz. ülése
beszélgetés teol. hallgatóval (1)
7. Kamond, hálaadó istentisztelet (gyülekezeti terem)
8. Zalaegerszeg, hálaadó istentisztelet (a templom 100 éves)
du.: látogatás Zalaistvánodon
9. Győr, megbeszélés a takácsi gyülekezet vezetőségével
12. *Győr, megbeszélés révfülöpi ügyekről*
Győr, gyül. bibliaórai szolg.
13. Győr, a Tiszta Forrás könyvesbolt megnyitása
megbeszélés Ördög E. esperessel
15. Győr ÚT, 3 istentiszt. szolgálat (de. 2, du.1)
du. Bp., Egyetemi Gyülekezet, Körmeny Petra ordinációja
17. *Bp., látogatás Kovács Árpád ÁSz-elnöknél*
stúdióbeszélgetés a MIR-ban (Déri Balázs műsora)
19. Győr, gyül. bibliaórai szolg.
22. GyőrÖT, 2 istentiszt. szolg.
- 22–29. szabadságon
28. Kemenesmihályfa, Mesterházy S. szül. 100. évf. (igehirdetés, táblaavatás)
30. Nemeskér, presbiteri gyül.
31. Győr, megbeszélés Ócsai Z. ig. lelkésszel és Pereg E. szeretetházi vez-vel

Augusztus

1. *Bp., megbeszélés Fasor-ügyben*
2. Győr, FN (1)
Kapolcs, istentiszt. szolg a Művészetek Völgye missz. programjában
3. Győr, megbeszélés Szarka I. esperessel
5. GyőrÖT, 2 istentiszt. szolg.
7. Bp. / püspöki tanács
8. Győr, szeretetházi áhítat
10. Győr, FN (1)
11. Győr, szeretetházi áhítat
12. Porrogszentkirály, „szentkirályok” találkozója – ünnepi istentisztelet
13. Győr, megbeszélés Bogdányi G.-ral
14. *Bp., megbeszélés Jeszenszky Z. diak. ov.-vel*
15. Győr, finn csoport látogatása
17. *Piliscsaba, Fébé-konferencián szolg.*
18. Veszprém, dr. Weltler János volt ehker. felügyelőnk temetése
19. istentisztelet-látogatás
21. Bp., liturgiai biz. ülése

22. *többoldalú találkozó a MAZSIHISZ-nál*

23–25. szabadságon

26. GyőrÚT, istentiszt. – Gönyü, istentiszt.

27. *Bp., egyházvezetői egyeztető megbeszélés tárgyalás OKM-ben (Hiller miniszter)*

30. Győr, FN (1)

31. Pápa, tanévnyitó istentisztelet

Szeptember

1. Győr, főisk. Hotel Famulus (tanszálló) avatása

2. Sopron, részvétel az Eötvös tanévnyitó istentiszteletén
a Líceum tanévnyitó istentiszteletén szolgálat, Mesterházy B. iktatása

3. Kőszeg, tanévnyitó istentiszt. szolg., Ments O. és tanárok iktatása

4. *Bp.-Deák tér, OE megbeszélése a gyűl. elnökségével (Puskin u.)*

5. Bp., az orsz. presb. ülése

8. Gyórszemere, hálaadó istentisztelet (200. évforduló)

9. Bokod, hálaadó istentisztelet (templom külső felújítása)

10. Győr, FN (1)

11. Bp., püspöki tanács
tárgyalás pályázati ügyben a norvég nagykövettel

12. Bp., liturgiai biz. ülése

a Protestáns Szakkolégium tanévnyitója (Eötvös u.)

13. Bakonycsernye, ehker. elnökség, az esp. gyűl. vizitációja

15. Székesfehérvár, egyházkerületi munkatársképző nap

Megbeszélés dr. Bodnár Á.-sal, a PMTI kurat. elnökével

16. *Bp., Sarepta-nap, istentiszt. szolgálat, intézménylátogatás*

17. Győr, Turóczy-hagyaték Alapítvány kuratóriuma Dt. káptalan

18. *Bp. Ol, megbeszélés költségvetésről*

19. *hivatalos látogatás Pozsonyban (OE + orsz. irodaig.)*

Pannonhalma, értelmiségi találkozó

22. Ménfőcsanak, hálaadó istentiszt. (alapköletétel 50. évf.)

23. de.: Győrújbarát, hálaadó istentiszt. (220 éves a templom)

du.: Sopronnémeti, hálaadó istentiszt. (10 é. a templom)

24. Soltvadkert, temetési szolgálat (dr. Gellén Jánosné)

25. *Bp., az OE és a tényfeltáró bizottság megbeszélése*

26. Erdőkertes, ÉPest M. LMK (úrv. istentiszt, előadás)

27–30. *Balatonföldvár, Bajor–magyar testvéregyh. kapcs. 15. évf.*

29. Ittész G. temetése

Október

2. *Bp., Ref. Zsinati Ir. – háromoldalú püspökkari találkozó*

4. *Bp., tárgyalás EÜM-ban (kórházügy) MEÖT-székház, ökum. teol. konf. (Princeton-i nyilatkozat)*

5. Győr, finn csoport látogatása

6. *Bp.-Deák tér, orsz. evangélizáció*

7. Győrújfalú, istentiszt. szolg.

8. Balatonszárszó, esperesi kollégium, M. Klátik szlovák egy. ppk. látogatása

9. Győr, megbeszélés Helfrich P. ov.-vel

10. *Győr, Lackner P. prot. tábori ppk. és a baden-württembergi tábori lelk. küldöttség látogatása*

11. Veszprém, előadás a KÉSZ rendezvényén

12–13. Sopron (Hunyadi isk.), egyházkerületi pedagógus-csendesnap (előadás és úrv. istentiszt. szolg.)

14. GyőrÚT, 2 istentiszt. szolg.

15. *Bp., megbeszélés Jeszenszky Z. diak. ov.-vel diakóniai biz. ülése*

17. Kaposvár, ehker. elnökség, az esp. gyűl. vizitációja

18. *Esztergom, a megyei közgy. által rendezett konf. (előadás)*

19–22. *Finnország, finn-magyar ösztöndíjas kapcs. 80. évf.*

24. Szombathely, a Reményik iskola ünnepén

27. Sopron, 450 éves Líceum – ünnepi gálaest

28. Sopron, ünnepi hálaadó istentiszt. (450. évf.)

GyőrÖT, OPN záróistentisztelete (Bölcskei G. ref. ppk. szolg.) – fogadás a ker. székházban

29. Győr, megbeszélés ingatlanügyekről soproni gyűl. vezetésével

FN (3)

30. *Bécs, az ev. egyház reformációi fogadásán*

31. GyőrÖT, istentiszt. szolg.

November

3. Bakonytamási, hálaadó istentiszt. (templombelső felúj.)

4. de.: Fonyód, hálaadó istentiszt. a közös prot. templomban

du.: Balatonboglár, Zsíros A. iktatása (igehirdetés)

6. Bp. EHE, ösztöndíj biz. ülése

7. *Bp. MEÖT székház, az ev. diakóniai módszertani kp. „bevezetése”*

9. de.: Győr FN (1)

du.: Pápa /előadás a KÉSZ rendezvényén

10. Győr, egyházkerületi közgyűlés

11. Curgó, hálaadó istentiszt. (templom belső felújítása)

12. *Bp., a Partnerhülfe biz. ülése*

13. Győr, egyeztető megbeszélés Csorba G. ov.-vel és a kerületi esperesekkel

14. Győr, FN (1)

15. *Bp., Sapientia Szerzetestud. Főiskola (konferencia a péteri hivatalról)*

16–17. Révfülöp, ker. gyülekezeti elnökségek konferenciája

18. Nyíregyháza – Emmaus gyűl., de.: istentiszt. szolg. du.: előadás
19. Győr, FN (1)
20. Sopron, Eötvös IT ülésén, majd új épületrész megáldása
Nyugdíjsház – diakóniai munkások napja
21. Mosonmagyaróvár, ehker. elnökség, az esp. gyűl. vizitációja
22. Révfülp, intézményvezetők konferenciája
- 23–24. Bp., zsinat
24. de.: Dabrony, restaurált templom szentelése
du.: Nagyalásony, gyűl. ház szentelése (igehirdetés)
26. Révfülp, diakóniai konferencia
27. Bp. EHE, esperesi kollégium
ingatlan megbeszélés
- 26–27. Révfülp, intézményvez. konf., reggeli áhítat
28. Bakonyszentlászló, ehker. elnökség, az esp. gyűl. vizitációja
29. Győr, megbeszélés Pápai L. rk. megyés püspökkel
Ffraternitás közgyűlés
30. Győr, Bárány Gyné temetése
- 30.–dec. 1. Révfülp, felügyelők orsz. konferenciája

December

1. Révfülp, hálaadó ist. (40 é. a templom)
2. Győrújfalú, ist. szolg
Győr ÖT, Túróczy H. Alapítvány és Szeretetház közös alkalma
3. Győr Bencés Gimn., előadás
4. Bp., Kondorosi F. kormánybiztos
Szili K. házelnök
fogadás Sólyom L. közt. elnöknél
5. Bp., OKM-konf – Egyházak és tolerancia
6. Bp., megbeszélés Szabó T. elnökkel (Prot. Szakkoll. Kuratórium)
püspöki tanács
orsz. presb. ülése
8. Bp. Kelenföld, Túróczy H. Alapítvány kuratóriuma
Dt. káptalan
9. Győr ÚT, 2. istentiszt. szolg, keresztelés
du.: győri zsinagóga hanukka ünnepén
10. Sopron, ehker. elnökség, az esp. gyűl. vizitációja
11. Bp., megbeszélés Csiszér F.-cel (MTV)
megbeszélés Bencze J. orsz. r. főkapitánnyal
MTI-interjú, Lánchíd Rádió-interjú
12. Győr, FN (1)
13. Bp. EOM, zsűri (pályázatok, Ordass-, Prónay-díj)
OLBK közgyűlés
14. Sopron, önk. ünnepi közgyűlés
15. Celldömölk, Rác D. és Dné iktatása (igehirdetés)
és felúj. parókia megáld.
16. Tatabánya, hálaadó istentiszt. (70 é. a templom) –
Labossa L. emléktábla megáld.
Győr Városháza, ádventi gyertyagyújtás
- 17–20. Augsburg, bajor–magyar konzultáció
22. Bp. Deák tér, dr. Fabiny Tibor gyászistentisztelet
du. székházi karácsony
23. Győrújfalú, istentiszt. szolg.
24. GyőrÖT, istentiszt. szolg.
25. GyőrÚT, 2 istentiszt. szolg.
30. Győrújfalú és GyőrÚT, 1-1 istentiszt. szolg.

Megjegyzés

2007 folyamán a szolgálati naplóban rögzített események és szolgálatok alkalmával megtett utak hossza összesen 42 162 km volt. Az ezen felül magáncélú használatban megtett 4 125 km-re esedékes összeget – a havi hivatalos úti elszámolások alapján – befizettem az országos pénztárba.

Szolgálati változások, 2007

Selmeccziné Füzéková Diana felmentése február 1-jei hatállyal a Rábaszentandrás Egyházközségbe adott helyettes lelkészi megbízása és a Szilsárkányi Egyházközségbe adott felügyeleti szolgálata alól, szülési szabadsága meghosszabbítva július 31-ig, majd tartós fizetés nélküli szabadságra távozott 2011. december 31-ig.

Selmecczi Géza felmentése január 31-i hatállyal a Szilsárkányi Egyházközségbe adott helyettes lelkészi megbízás alól, helyettes lelkészi megbízása február 1-jétől június 30-ig a Rábaszentandrás Egyházközségben, megbízása meghosszabbítva 2008. július 31-ig.

Fekete-Dombi Éva irodavezető április 30-tól szülési szabadságra távozott, helyette május 1-jétől Bedecs Márta az új irodavezető.

Sághy András celldömölki lelkész június 24-től nyugdíjba vonult.

Kovácsné Tóth Márta vönöcki lelkész helyettes lelkészi megbízása a Celldömölki Egyházközségbe, június 25-től július 31-ig.

Matus Klára Krisztina pápai beosztott lelkész helyettes lelkészi megbízást kapott július 1-jétől augusztus 31-ig, majd iskolalelkészi kiküldése a soproni Hunyadi János Evang. Ált. Iskola és Óvodába.

Koczor György pápai lelkész felmentése a takácsi helyettes lelkészi szolgálat alól július 31-i hatállyal – pápai szolgálatának lezárulása után helyettes lelkészi kiküldése augusztus 1-jei hatállyal 2008. július 31-ig a Zalaistvándi Egyházközségbe.

Weltler Sándor malomsoki, csikvándi helyettes lelkész helyettes lelkészi kiküldése augusztus 1-jétől 2008. július 31-ig a Takácsi Egyházközségbe.

Rostáné Piri Magda bobai lelkész, esperes csöglei helyettes lelkészi megbízásának meghosszabbítása 2008. július 31-ig.

Jankovits Béla kajárpéci lelkész felpéci helyettes lelkészi megbízásának meghosszabbítása 2008. július 31-ig.

Deák Ágota tétli lelkésznek a felpéci gyülekezet gyömörei filiájába szóló helyettes lelkészi megbízásának meghosszabbítása 2008. július 31-ig.

Harcász Sándor gércei helyettes lelkész megbízásának meghosszabbítása 2008. július 31-ig.

Csonkáné Szabó Magda szákszendi helyettes lelkész megbízásának meghosszabbítása 2008. július 31-ig.

Sztruhár András nemlelkési egyházi munkás bokodi megbízásának meghosszabbítása 2008. július 31-ig.

Vető István alsósági lelkésznek a Kertai Egyházközség rigácsi és zalamegyesi fiókgyülekezetébe szóló helyettes lelkési megbízásának meghosszabbítása 2008. július 31-ig.

Polgárdi Sándor somlószi lelkésznek a Kertai Egyházközség veszprémgalsai fiókjába szóló helyettes lelkési megbízásának meghosszabbítása 2008. július 31-ig.

Szagos Csaba bakonytamási helyettes lelkész megbízásának meghosszabbítása 2008. július 31-ig, és helyettes lelkési megbízása a Vanyolai Egyházközségbe 2007. augusztus 1-től 2008. július 31-ig.

Sághy Balázs ágfalvi-sopronbánfalvai helyettes lelkész 2007. augusztus 31-i hatállyal az Északi Egyházkerület Domonyi Egyházközségébe távozott, ahol gyülekezeti lelkésszé választották.

Kozma Anett 2008-ban ordinált beosztott lelkész kiküldése 2008. augusztus 1-jei hatállyal a Kaposvári Egyházközségbe és a Somogy-Zalai Egyházmegyébe.

Csorbáné Farkas Zsófia győri beosztott lelkész felmentése augusztus 1-jei hatállyal a gyülekezeti szolgálat alól, és kiküldése határozatlan időre a Péterfy S. Ev. Oktatói Központba beosztott lelkészként.

Wagner Szilárd beosztott lelkész 2007. augusztus 1-jétől 2008. december 31-ig hatályos helyettes lelkési kiküldése a Harkai Egyházközségbe, és iskolalelkési megbízása 2007. aug. 15-től a soproni Eötvös J. Gimnázium és Szakközépiskolába.

Ments Orsolya felmentése a Sopron-Harkai Társegyházközségbe szóló helyettes lelkési megbízás alól, és iskolalelkési kiküldése a 2008. augusztus 1-jei hatállyal a kőszegi Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakközépiskola és Kollégiumba.

Körmendy Petra Kornélia felmentése a székesfehérvári beosztott lelkési szolgálatból, és 2007. augusztus 1-jétől átengedve a budapesti Egyetemi és Főiskolai Gyülekezetbe.

Magassy Sándor ny. tábori lelkész helyettes lelkési megbízása a Sikátori Egyházközségbe, 2007. augusztus 1-jétől 2008. július 31-ig.

Rác Dénes és *Rác Dénesné* vadosfai lelkészek – celldömölki megválasztásuk után – 2007. augusztus 1-jei hatállyal állásukról lemondtak, és a Celledömölki Egyházközségbe távoztak, beiktatásuk december 15-én megtörtént.

Karsay Lajos győrszemerei helyettes lelkész megbízásának meghosszabbítása 2008. augusztus 31-ig.

*Mihácsi Lajos*nak, a soproni nyugdíjasház lelkészének vadosfai helyettes lelkési megbízása 2007. szeptember 1-jei hatállyal.

Gabnai Sándor soproni lelkész, esperes helyettes lelkési megbízása az Ágfalva-Sopronbánfalvai Társult Egyházközségbe 2007. szeptember 1-jétől 2008. július 31-ig.

Menyesné Uram Zsuzsa győrsági és bony-banai helyettes lelkész megbízása a győri Szeretetház lelkési szolgálatával 2007. szeptember 1-jei hatállyal, majd felmentése bony-banai helyettes lelkési szolgálat alól 2007. október 1-jei hatállyal.

Varga György ny. esperes-lelkész helyettes lelkési megbízása a Pápai Egyházközségben 2007. szeptember 1-jei hatállyal, 2008. július 31-ig meghosszabbítva.

Magassy Zoltán nemeskéri helyettes lelkész 2007. szeptember 30-i hatállyal történt felmentése, majd bony-banai helyettes lelkési megbízása 2007. október 1-jei hatállyal.

Sághyné Kiss Kata (Ágfalva) és Lacknerné Puskás Sára (Győr) lelkészek az Északi Egyházkerület kötelékébe távoztak.

Pőcze István, a protestáns tábori lelkési szolgálatból távozó lelkész helyettes lelkési kiküldése a Nemeskéri Egyházközségbe 2007. október 1-jei hatállyal.

Németh Szabolcs megválasztott lelkész beiktatása 2007. október 20-án a Mencshely-Nagyvázsony-Szentantalfa-Zánkai Egyházközségben.

Percze Sándor megválasztott győr-ménfőcsanakai lelkész beiktatása 2007. október 28-án.

Zsíros András megválasztott lelkész beiktatása a Balatonboglár-Hács-Somogyvámosi Egyházközségben 2007. november 4-én.

Ordináció

Kozma Anett ordinációja Répcelakon volt, 2007. június 30-án.

Parókusi alkalmassági vizsgálat

2007. június 25-én volt egyházkerületi székházunkban. A vizsgálatot eredményesen megállották *Heinrichs Eszter*, *Matus Klára Krisztina*, *Ments Orsolya*, *Németh Szabolcs*, *Zsíros András* beosztott lelkészek.

Házasságkötés

Szabó Bertalan Péter mosonmagyaróvári beosztott lelkész augusztus 9-én *Haraszi Dóra* róm. kat. gyógypedagógussal,
Somogyi Lilla teol. hallgató május 10-én Koltai Péter ev. orgonaépítővel,
Tóth Károly István teol. hallgató július 14-én *Szlakovszky Mariann* róm. kat. egyetemi hallgatóval,
Györgyi Zsolt teol. hallgató augusztus 11-én *Resch Dorina* ev. főiskolai hallgatóval,
Kósa Gergely teol. hallgató augusztus 25-én *Preininger Andrea* ev. egyetemi hallgatóval házasságot kötött.

Gyermekek születése

Böjtös Attila sárbogárdi nemlelkészi egyházi munkásének január 30-án *Árpád* nevű első gyermekük, Selmeczi Géza Tamás rábaszentandrásai helyettes lelkészének január 30-án *István Vajk* nevű negyedik gyermekük, Mesterházy Balázs soproni iskolalelkészének április 17-én *Boróka* nevű első gyermekük, Kalincsák Balázs nemescsói lelkészének szeptember 6-án *Júlia* és *Balázs* nevű első ikergyermekeik, Nagy Zoltán nagyalásnyói lelkészének október 4-én *Emese* nevű harmadik gyermekük, Fekete-Dombi Éva püspöki hivatali irodavezetőéknek május 27-én *Boldizsár* nevű első gyermekük született.

Halottaink

Süsmeghy József ny. lelkész március 5-én 86 éves korában, Dubovay Géza ny. esperes-lelkész február 28-án 87 éves korában, Dr. Weltler János volt ehker. felügyelő augusztus 13-án 66 éves korában, Ittzés Gábor ny. lelkész szeptember 11-én 75 éves korában, Bárány Gyuláné lelkészözvegy november 24-én 79 éves korában elhunyt.

Beszámoló a kerületi felügyelői tevékenységről

2008. április 3.

Ezúttal az első, teljes szolgálati évem beszámolóját terjeszthetem a közgyűlés elé. Továbbra is alapvető feladatommak tartom, hogy püspök úr munkáját és kerületünk, egyházunk érdekeit segíteni tudjam, szolgáljam.

Mint ilyenkor szokásos, az első év sok-sok örömteli eseménye mellé a problémák mélyebb megértése és meg tapasztalása is párosul. Istenünk végtelen nagy és kimeríthetetlen szeretetét a gondok ellenére is számtalan alkalommal megtapasztalom, és szeretném a magam lehetőségei, tehetségem szerint továbbra is közvetíteni a gyülekezetek és egyházunk tagjai felé.

Az előző évi beszámolóban írt gyülekezeti és egyéb egyházi rendezvénylátogatási alkalmakhoz képest kicsit kevesebb helyszínen jártam, de ez a felújítások, építések és jubileumi évfordulók számának a csökkenése miatt volt. Egy alkalommal rendkívüli ONOB ülésen hiányoztam munkahelyi elfoglaltság miatt. Egy alkalommal az ONOB ülésen maradt bennem egy gondolat, miközben öröm volt hallani, hogy az aszódi iskolánk komoly pályázaton nyert támogatást, melyben megkezdheti a kétéves felsőfokú képesítést adó „képzési szakasszisztens” szakoktatását a Miskolci Egyetem segítségével. Aggodalmam oka, hogy a csökkenő gyermekszám miatt kényszerülnek erre. Ez nem szolgálja a közös teherviselésre mutató problémát, a népességfogyás megoldását. Ha a magyar értelmiség nem tudja elfogadtatni, hogy minden gazda-

sági probléma gyökere a gyermekvállalási kedv csökkenése, akkor az intézménybezárásokat követi a járulékos terhek és a nyugdíjkorhatár további emelése, ezzel egy megállíthatatlan népességfogyó folyamat elé fogunk nézni.

Az eltelt egy év egyik legnagyobb eseménysorozata az esperesi székhelyeken püspök úrral közösen végzett vizitációk voltak. Erről nyilván ő is említést tesz, hiszen a szakmai munka nagyobb és nehezebb részét ő végezte. Az én rövid észrevételeim lényege az alábbiak voltak:

Általában megtapasztaltam az esperesek elhivatottságát, a gyülekezeti és az esperesi adminisztrációs munka mennyiségét, az ezzel járó leterheltséget, a problémák rendszerben történő kezelésére való törekvést (inkább több mint kevesebb sikerrel). Az egyházi ingó és ingatlanvagyon kezelésének nehézségeit, a jó gazda gondosságának a szem előtt tartásával. Az épületek nagy többsége vagy rendezett, felújított, vagy folyamatban van a megoldás, vagy annak előkészítése folyik, legalább tervezéssel, pályázatok figyelésével, anyagi erők gyűjtésével. Az épületek külső-belső tisztasága általában rendben volt, kevés helyen a csekély forgalmú padlásteretek, templomtornyok feljárói hagytak néha takarítani valót. Nehezebb helyzetben vannak azok az esperesi gyülekezetek, ahol nem tudunk beosztott lelkészt biztosítani eddig. A gyülekezetek megértő türelmét tapasztaltuk ott, ahol a megnövekedett esperesi leterheltség miatt a gyülekezeti munka – többnyire a látogatások száma – ezt megsínylette. Az OP ülésen beterjesztett számvevőszéki jelentésekből kitűnt, hogy a megyei missziói keretek nem minden esetben kerültek felhasználásra. A bürokrácia valóban megnövekedett, de az a véleményem, hogy ez ne az egyik legfontosabb tevékenység rovására történjen. Utólagos észrevételem az is, hogy a vizitációk jegyzőkönyvét nem kaptuk meg minden helyszínről, ezek pótlását kérjük azoktól, akik ezzel még tartoznak.

Az egyéb alkalmak közül kiemelem a kőszegi szeretetház bővítést, a bokodi, a bakonytamási, a dabronyi templomok felújítását, a Berzsényi jubileumi ünnepségét, melyekre elsősorban a helybeliek lehetnek nagyon büszkék az elvégzett munkájuk alapján, Isten áldja meg őket.

Missziós munkán belüli továbbra is kedves feladatnak tartom, hogy az evangélikus Házaspár Hétvége lelkiségi mozgalomban egyik szervezőként tevékenykedhetek. Negyedszer rendeztünk újabb 15 házaspár részére felejtethetetlen napokat, ezúttal október 5-7. között Balatonszárszón. Meggyőződésem, hogy szinte kárba veszik a lelkészek munkája, ha a családok odahaza nem élik át példamutatóan gyermekikkel együtt az evangéliumot, ha nem folytatják azt az imádságos lelkületet, amit a vasárnapi igehirdetéssel kapnak, ha nem közös családi élményként élik meg az egyházi alkalmakat, és ha nem törekcsenek az önzetlen Krisztusi szeretet tehetségükhöz mért továbbadásában.

Szombathelyen, Kecskeméten és Várpalotán vettem részt „Életvédő zarándoklat” megszervezésében, mely

rendezvényeken sikerült elérni, hogy a helyi kórház is csatlakozzon az egy évben három napon át abortuszt nem végző egészségügyi intézmények közé. Nem keserít el, hogy ezeken a rendezvényeken evangélikus résztvevőkkel nem találkoztam. Feladatomnak tekintem, hogy törekedjünk legalább a létszamarányos protestáns megjelenésünkre.

A tavalyi beszámolómban Lengyel Anna felügyelő testvérem által kezdeményezett fogadóóra megtartásra tettem fel kérdést. Akkor nem kaptam választ, ezért ismételtel felvetem, hogy a gyülekezeti helyszíneken történő találkozások elegendőek-e minden probléma átbeszélésére, megismerésére. Szükségét látja-e a közgyűlés, hogy havonta rendszeres időpontokban Győrött fogadóórát tartsak? Természetesen előzetes telefonos egyeztetéssel szívesen rendelkezésre állok más alkalommal is.

Problémákról röviden

Júniusban volt egy zsinati ülés, amely határozatlanképtelen volt. Én a szombathelyi „Életvédő zarándoklat” miatt ezen nem tudtam részt venni. A következő ülésen javasoltam, hogy az egy irányból érkező testvérek keressék egymást telefonon, és lehetőségeik szerint, ha személyautóval jönnek, oldják meg a „telekocsi” megszervezését. Az ilyen utazások a jobb hangulat mellett a költségtakarókosabb megoldást is automatikusan adják.

Gyülekezeti vizitációhoz kapcsolódva vetődött fel, hogy egyházunk törekszik a demokratikus megoldásokhoz, vélemények megszerzéséhez. A gyülekezet és a lelkész viszonyára feltett kérdések esetén csak néhány vagy egy presbiter sem válaszolt. Az együttgondolkodás elkezdésére – nem kötelező jelleggel – egy előzetes kérdőív kimunkálását és kiküldését javaslom. Ez lehetőséget adna a lelkész munkájával kapcsolatos visszajelzésre is. Felvetődött bennem az az ötlet is, hogy a várhatóan több év múlva esetleg bevezetésre kerülő központi lelkészfizetések előkészítéséhez egy minőségbiztosítási rendszer is kellene. Ezért a jelentésemhez mellékeltem első gondolatokkal felépített kérdőívet vitára bocsátom. Folytatásként a többi tisztségviselőre és a gyülekezeti tagokra vonatkozóan is szeretnék hasonló kérdőívet szerkeszteni. Célom, hogy ki-ki találjon egy tükörvizsgálatra lehetőséget a jobbitás esetleges szándékával. Nem az elmarasztalás a cél, hanem a kérdőív lehetőséget adhat az indulatok nélküli visszajelzések értékelésére, időben megtehető változtatások kezdeményezésére vagy a jól végzett munka megerősítésére.

A gyülekezetek anyagi helyzetével kapcsolatos előző évi véleményem nem változott. Számos helyen feszítő gondok előjelei körvonalazódnak. Az ismétlés elkerülése érdekében kérem a tavalyi beszámolómban ezen részét áttekinteni.

Végezetül köszönetet szeretnék mondani püspök úrnak, hogy felügyelőként munkatársául elfogad, másodéves, botladozó lépéseimet segíti. Köszönöm a közgyűlés, a presbitérium a kerületi székházban dolgozók, valamint az országos iroda munkatársainak eddigi és remélt jövőbeni támogatását.

Külön köszönöm feleségem és családom megértését, türelmét, hogy számos hétvégén a kötelezettségem teljesítését segítették.

Szabó György

Melléklet: Önkéntes kérdőív (lásd a következő oldalon)

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Mosonmagyaróváron 2008. április 19-én tartott Közgyűlésén hozott határozatok

1/2008./sz. határozat

A püspöki jelentést a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

2/2008./sz. határozat

A felügyelői jelentést a jelenlévők egyhangúlag elfogadták.

3/2008./sz. határozat

A Marcalgergelyi-Szegényi Társult Evangélikus Egyházközség nyílászárók cseréjéhez az egyházkerület 1 millió forinttal hozzájárul olyan megkötéssel, hogy a kerület a jövő évi támogatás terhére a Veszprémi Evangélikus Egyházmegyétől 500 ezer forintot visszatart. A határozatot 2 ellenszavazat és 2 tartózkodás mellett a közgyűlés elfogadta.

4/2008./sz. határozat

A nemeskéri és a Zalaegerszeg-Pusztaszentlászlói gyülekezet 1-1 millió forintos támogatást kap új szolgálati gépkocsi vásárláshoz. A határozatot a közgyűlés egyhangúlag elfogadta.

(Önkéntes) felmérés a vizitáció segítésére

A lelkész munkájával kapcsolatban elégedett-e az alábbi témakörökben:

Igehirdetés vásár- és ünnepnap iistentiszteleteken

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Igeszolgálat kazuális alkalmakon

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Hitoktatás

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Látogatás

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Betegek látogatása

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Levelezés, ügyintézés

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Adó- és járulékügyi tevékenység

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Egyéb adminisztráció, keresztelési, konfirmációi, esketési, temetési napló vezetése...

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Épületek fenntartása, felújítások szervezése

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Egyházközségi vagyon gazdálkodás

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Közéleti szerepvállalás a településen

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Ökumené

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Ifjúsági munka

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Konfirmáció oktatás

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Egyházmegyei, egyházkerületi, országos szerepvállalás

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Publicisztikák

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Egyházközségi rendezvények szervezése

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Pályázatírás

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Lelkészutánpótlás nevelése

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Missziós munka

igen elégedett közepes gyenge tartózkodom

Szerkeszti
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ ELNÖKSÉGE

Felelős szerkesztő
PRÓHLE GERGELY ORSZÁGOS FELÜGYELŐ

Kiadja
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ LUTHER KIADÓJA

Felelős kiadó
KENDEH-KIRCHKNOPF PÉTER

Szerkesztőség és kiadóhivatal
1085 Budapest, Üllői út 24.
Tel.: 317-5478 • 486-1228 • 20/824-5518
Fax: 486-1229 • e-mail: kiado@lutheran.hu

Nyomdai kivitelezés
VITACOMP-SOLUTIONS BT.

Felelős vezető
VASS PÁL

ISSN 1419-7103